This weekly newspaper was mailed on
Tuesday, June 30, 1998

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 27 (2522) 1998 BIRŽELIS-JUNE 30 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS – LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA – $1

Džiaugsmingos dienos

Vasarai prasidedant susipynė gražus margaspalvis džiaugsmų, įvykių bei švenčių vainikas, jungiantis visus – vaikus, suaugusius, išeivius ir Lietuvoje gyvenančius.

MOKSLO metų pabaiga vaikams, šalia kalėdinių bei gimtadieninių dovanų, bus bene didžiausias džiaugsmas. Paskutinis skambutis mokyklų koridoriuose pavirsta gražiausia melodija, vaikuose sukelia tartum kažkokio laimėjimo ar pergalės entuziazmą. Atsidūsta ir tėvai – vasara, atostogos, poilsis gamtoje, įdomesnės pramogos. Juk reikia žmogui kad ir trumpalaikių permainų. Žinoma, ne visus vienodai tas "pagreitintas" atostogų laikas patenkina. Bet vis tiek atsirandanti permaina dažnam tampa savotišku dvasiniu vitaminu, stiprinančiu visokeriopas jėgas. Net ir šeimom atostogos yra gera proga ilgėliau ir kitaip visiems kartu pabūti, kai ne vienam darbo dienos dėl laisvalaikių stokos neleidžia to padaryti. Taigi atostogos yra didelė vertybė – permainos ir poilsio žmogui reikia ne mažiau kaip darbo. Nauji įspūdžiai taip pat stipriau sujudina žmogaus dvasinių poreikių tvenkinius, kad jie neužželtų ir nepavirstų klampiais liūnais. Tuo būdu ir ilgesnės kelionės, stovyklos ar kitų kokių įdomesnių vietų lankymas gali gerai pasitarnauti atostogautojams. Todėl pagirtini įvairių išvykų bei stovyklų organizatoriai. Kam tik sąlygos palankios, turėtų tokiais renginiais pasinaudoti. Tiesa, daugelis miestiečių turi įsigiję savas vasarvietes, kuriose praleidžia atostogas. Bet ir ten, šalia poilsio ir namų priežiūros darbelių, kas tik nori suranda vienokių ar kitokių galimybių plačiau pasidairyti, pajudėti, pakeliauti.

ŠIEMET vasaros pradžia paženklinta didžiaisiais renginiais Lietuvoje, į kuriuos vienaip ar kitaip įtraukiami ir išeivijos tėvynainiai. Šiandien, kai šis laikraštis ruošiamas ir spausdinamas, kai jį gavę skaitytojai pradės vartyti jo puslapius – tenai, tėvynėje, dar aidės dainos Vingio ir Kalnų parkuose, džiūgaus minios gatvėse ir teatrų salėse, mirguliuos šokiai Žalgirio stadione. Sportininkai savo rungtimis bei užsiėmimais bus apjuosę kone visą kraštą, sudominę tūkstančius žiūrovų. Sujudėjusi visa Lietuva. Pridėjus dar Valstybės dienos (liepos 6) iškilmes, viskas susilieja į didžiulę šventę, paliksiančią atminty ir tiems, kurie joje dalyvavo, ir tiems, kurie apie ją skaitys ar girdės pranešimuose. Paprastai, juo didesnis sujudimas, juo ir pėdsakai giliau įspaudžiami – renginiai įgyja ilgalaikę vertę, vienokiu ar kitokiu braižu įrašomi tautos istorijon. Antra vertus, tokie plačios apimties įvykiai tampa ir tam tikromis reikalingomis pamokomis – jei kas nors ne taip išėjo kaip buvo numatyta, norėta ar tikėtasi, reikia tuoj pat peržiūrėti, nesėkmes aptarti, gerai į jas įsigilinti, kad padarytos klaidos ar įvykę nesusipratimai nebesikartotų ateityje. Mat ir daugiausia darbo įdedant, ir lėšų nesigailint kartais tenka nusivilti ne tik rengėjams, bet ir žiūrovams. Tuoj nenustatant priežasčių, dėl kurių kas nors ne taip padaryta, skubantis laikas, džiaugsmai ir laimėjimai uždengia tamsiąsias puses, ir dėl to dažnai vėl daug kas kartojama, nieko iš praeities nepasimokius. Vėl tūpčiojama vietoje, vėl viskas gerai – jei daug plojo, reiškia gerai pasirodė, jei aukso medalius gavo – labai gerai sportavo. O ar negalima dar geriau? Tas klausimas visiems neturėtų duoti ramybės. **Č.S.**

Panevėžio tautinių šokių grupė "Grandinėlė", dalyvavusi tarptautiniame folkloro festivalyje Beauport, Que. vietovėje 1998 m. birželio pabaigoje. Vadovė – Irena Kartanienė

Toronto Maironio mokyklos mokiniai, baigę VIII skyrių išleistuvių dieną 1998 m. gegužės 23 Ntr. R. Puterio

Narkotikų antplūdis pasiekia ir Lietuvą

Kovodama prieš "baltosios mirties" nešėją, speciali JT sesija svarstė apsaugos priemones

SALOMĖJA NARKĖLIŪNAITĖ, Niujorkas

1998 m. birželio 8-10 dienomis Jungtinių tautų būstinėje Niujorke įvyko specialioji visumos sesija, skirta narkotikų kontrolės klausimams. Iš įvairių pasaulio kraštų suvažiavusieji atstovai prisiklausė ir prisikalbėjo apie narkotikų žalą ir reikalą imtis vieningos veiklos prieš vadinamąjį "baltosios mirties" nešėją – narkotikų miltelius.

Sesija baigta dokumentu, kviečiančiu skirti lygiai vienodą dėmesį tiek nelegalių narkotikų paklausai, tiek ir pasiūlai. Lig šiol buvo atvirkščiai: valstybės, kuriose klesti narkotikų rinkos, savo dėmesį labiau skyrė narkotikų pervežimui sustabdyti iš juos gaminančių kraštų.

Planas ateinančiam dešimtmečiui

Sesijos dalyviai parėmė JT Narkotikų kontrolės direktoriaus Pino Arlacchi pasiūlytąjį planą ateinančių dešimties metų laikotarpyje sumažinti opijinės veislės aguonų ir kokamedžių auginimą (tai pagrindiniai heroino ir kokaino augalai), o taip pat sumažinti marijuanos vartojimą. Vietoje žemdirbiams dabar labai pelningų augalų bus peršami pakaitalai, ir priedo – bus suteikta pagerinimų jų kasdieniniame gyvenime ir aplinkoje (pvz. bus tiesiami keliai, statomos mokyklos, ligoninės). Taip pat pasiryžta imtis griežtesnių priemonių prieš "pinigų plovėjus" bei įvesti naujus suvaržymus chemikalams, iš kurių gaminami sintetiniai narkotikai. Bus siekiama glaudesnio bendradarbiavimo ir sugautųjų nusikaltėlių prekeivių suėmime.

Baigiamame posėdyje Pino Arlacchi apie naująjį planą šitaip kalbėjo: "Tai ne naujas karo paskelbimas narkotikams. Išties to karo niekad ir nebuvo. Tarptautinė bendruomenė yra nelyginant gydytojas, turintis reikalo su mirtina liga. Narkotikai paprasčiausiai žmones žudo. Ir mūsų atsakomybė yra padėti surasti priemones tai ligai pagydyti".

Nors skeptikų buvo, tačiau didžiuma direktoriumi tikėjo, nes jisai savo pareigas Jungtinėse tautose perėmė jau turėdamas patyrimo. Jis sėkmingai susidorojo su mafija savo gimtojoje Italijoje. Savo naujam planui įgyvendinti jis nemato kliūčių. Kaip pavyzdžius nurodė pastarųjų kelių metų praktiką Kolumbijoje, Burmoje, Peru ir kitur, kur vyriausybės parodė sveikos iniciatyvos.

Naudingos kalbos

Sesijos dalyviai, tarp jų JAV, Prancūzijos, Meksikos ir kt. valstybių prezidentai, ministeriai pirmininkai, vyriausybių nariai ir ambasadoriai savo kalbose daugiausia apžvelgė padėtį savo šalyse. Tačiau tai buvo naudinga visiems palyginti, kas nuveikta ir ko dar trūksta. Buvo ir balsų, tvirtinančių, kad narkomanų nereikia laikyti kriminalistais dėl jų įpročio, o verčiau padėti gauti reikalingą pagalbą. Tik Singapūro, valstybės, kurioje kariami prasižengėliai, vidaus reikalų ministeris tvirtino, kad pas juos viskas "normalu". Esą visi traktuojami vienodai, nepaisant, ar jie būtų Singapūro ar kitų valstybių piliečiai.

Iš kalbų, pasakytų ir perskaitytų iš JT tribūnos, aiškėjo, kad narkomanija plinta visur, nepaisant valstybių senumo ar jų didumo. Visi turėjo progą susidaryti pakankamą vaizdą, kaip narkotikai niokoja pasaulio ekonominį ir socialinį gyvenimą.

Nekalbant jau apie Lotynų Ameriką, JAV, Prancūziją, D. Britaniją arba buvusias sovietines respublikas atskirai. Tokio Kirgistano premjeras pasakojo, kad prieš trejus metus jo šalies gyventojai tik teoretiškai žinojo, kas yra heroinas, o dabar šie narkotikai yra pagrindinė nelegali prekė jų rinkoje. O Armėnija, atsiradusi narkotikų tranzito kryžkelėje, sakė, kad narkotikų konfiskavimo atvejai patrigubėjo nuo 1993 m., o su narkotikais susietų nusikaltimų skaičius pašoko 150%.

Padėtis Lietuvoje

Lietuvos delegacijai vadovavęs naujasis vidaus reikalų min. Stasys Šedbaras, savo kalboje birželio 9 d., panašiai kaip ir kitų Rytų ir Vidurio Europos valstybių atstovai, tvirtino, kad narkotikai tampa vis labiau aktuali problema.

Dėl geografinės padėties kyla grėsmė Lietuvai tapti narkotikų tranzito iš Rytų į Vakarus (ir atvirkščiai) šalimi. Lietuva tampa ir narkotikų įsigijimo vieta kitų šalių narkomanams ir prekeiviams, visų pirma Rusijos Federacijos Karaliaučiaus srities, Latvijos ir Estijos piliečiams. 1997 m. Lietuvoje užregistruota 3,000 sergančiųjų narkomanija ir 56 mirtys, susijusios su narkotikų vartojimu. Kadangi ne visi registruojasi, manoma, kad jų skaičius gali siekti iki 20,000.

Lietuvoje patys populiariausi yra opiatai – tai iš aguonų pagaminti narkotikai, bet pastaraisiais metais juos vis labiau išstumia sintetiniai. Jų populiarumas auga tarp jaunimo. Narkotikai platinami ne tik pasilinksminimo vietose – naktiniuose baruose, kavinėse, diskotekose, bet ir gatvėse. Paaugliams sintetinių vartojimas tapo jau mada.

Keleto metų padėties analizė, anot ministerio, rodo, kad didėja dėl to nusikaltimų skaičius. Nors nelegali prekyba labiausiai paplitusi didžiuosiuose miestuose, bet jau darosi ji aktuali ir kaimuose.

Kovai su narkotikais yra sudaryta Kontrolės komisija, ji koordinuoja visą veiklą. Kriminalinėje policijoje veikia specialūs daliniai, nuo 1987 m. kasmet vykdoma policijos operacija "Aguona". Jos metu naikinami narkotinių žaliavų pasėlių plotai, skaitomos visuomenei ir jaunimui paskaitos.

Lietuva yra pasirašiusi eilę tarptautinių ir regioninių sutarčių narkotikų kontrolės klausimais. JT Narkotikų kontrolės programos atstovai jai daug kur padeda.

(Nukelta į 2-rą psl.)

KANADOS ĮVYKIAI

Siūlo privatizuoti Ontario Hydro

Ontario konservatoriai parlamentui pristatė įstatymą, kuriuo pertvarkoma Ontario Hydro provincinė bendrovė būtų padalinta į dvi atskiras komercines bendroves. Provincija taip pat įsteigtų nepelno agentūrą konkurencijos – privačių energetikos tiekėjų kainų kontrolei. Siūlomo įstatymo dėl konkurencijos leidimo energetikos srityje (Energy Competition Act) priėmimu 2000 m. baigtųsi 90 metų tęsęsis Ontario Hydro monopolis.

Vartotojai galės pasirinkti elektros tiekimo bendrovę. Ontario Hydro dabartines $50 bln. skolas perims naujosios bendrovės, kurios turės iš vartotojams taikomų mokesčių sumokėti. Tačiau energetikos ministeris Jim Wilson mano, kad elektros kainos turėtų nukristi 15-20%, kai bus daugiau konkurencijos. Ontario provincija yra trečioje vietoje elektros kainų aukštumu palyginus su kitomis provincijomis.

Žvejybos pramonei Kanados valdžia nutarė skirti $1.1 bln. paramos. Birželio 19 d. pranešimu, Rytų Kanados pakraščiui paskirta $730 mln. Ten žvejyba jau 6 metus nukentėjusi nuo sustabdyto plekšnių gaudymo, nes joms grėsė išnykimas. Šią vasarą baigiasi kompensacijos programa žvejams "TAGS"), valdžiai kainavusi $1.9 bln. Naujos paramos paskyrimas Rytų Kanados žvejams atrodė nepakankamas. Vankuveryje žvejybos ministeris David Anderson paskelbė $400 mln. programą, kurios tikslas būtų plėtoti žvejybos pramonę nuosekliai apsaugojant lašišų skaičius.

New Brunswick vyriausybė nutarė leisti didžiausiai indėnų grupuotei kirsti medžius valdiškuose miškuose prie jų gyvenamos rezervacijos šiais metais. Tobique First Nation grupuotei duota teisė iškirsti 37,000 kubinius metrus medienos.

Prieš du mėnesius provincijos apeliacinis teismas nusprendė, kad čiabuviai negali pjauti medžių komerciniams tikslams tose žemėse. Čiabuviai, kuriems tai yra svarbiausias būdas užsidirbti pragyvenimą, toliau kirto medžius ir savo protestus reiškė blokadomis prieš kitų medkirčių firmas. Naujoje provincijos sutartyje numatyta, kad Tobique grupuotė priedo gaus ir kitų firmų "kelmų" mokesčius, kuriuos už iškirstą medieną jos moka vyriausybei. Sutartis užtikrins indėnams $2.1 mln. pajamų, be kurių jiems neįmanoma būtų išsilaikyti.

(Nukelta į 8-tą psl.)

Savaitė Lietuvoje

Pasaulio banko parama

Pasaulio banko (PB) viceprezidentas Europos ir Centrinės Azijos regionui, Johannes Linn pareiškė PB norą padėti Lietuvos vyriausybei, patarti, kaip Lietuva galėtų įvykdyti ES reikalavimus aplinkos apsaugos, žemės ūkio ir kitose srityse, praneša BNS. Nuo 1992 m. PB yra suteikęs 270 mln. JAV dolerių paskolų energetikos, žemės ūkio, aplinkos apsaugos, automobilių kelių, socialinės apsaugos projektams.

Šiuo metu rengiami dar keturi projektai – sveikatos apsaugos, savivaldybių plėtros, Klaipėdos uosto bei centrinio šildymo pertvarkymo srityse. Klaipėdos uosto pertvarkymui žadama skirti 25 mln. JAV dol. PB viceprezidento nuomone, energetikos ir bankų srityse dar reikia didesnių pastangų, nors jie sėkmingai persitvarkę.

Nemalonumai diplomatams Gudijoje

Š.m. balandžio mėn. Gudijos vyriausybė perspėjo 22 užsienio valstybių ambasadas, kad dėl remonto darbų joms reikės palikti savo rezidencijas vadinamam Drozdų komplekse Minske. Kaip rašo "Respublika" birželio 18 d., šis prezidento A. Lukašenkos sprendimas sukėlė tarptautinį skandalą. Diplomatai iš JAV, Italijos, Prancūzijos, Vokietijos, Japonijos, Lietuvos ir kitų valstybių atsisakė išsikraustyti iki nustatytos datos – birželio 10 d. Šis terminas vėliau buvo pratęstas iki birželio 18 d.

Vakarų valstybės pareiškė nepasitenkinimą Gudijos valdžios sprendimu, kuris pažeidė Vienos konvenciją. 15 ES valstybių nutarė atšaukti savo ambasadorius iš Minsko, o iš savo kraštų atleisti Gudijos ambasadorius. Tačiau birželio 17 d. A. Lukašenka atšaukė savo nurodymą, ir ambasadoriams bus leidžiama rezidencijose gyventi iki sutarčių galiojimo pabaigos.

Lietuvos ambasados sutartis dėl rezidencijos patalpų Drozdų komplekse galioja iki 1999 sausio 31 d. Lietuvos spaudoje pasklido didelis nusistebėjimas, kad Lietuvos užsienio reikalų ministerija delsė su savo sprendimu ir pagaliau pasirinko švelnesnį protesto kelią negu JAV ir ES valstybės, nepareikšdama ambasadoriaus Viktoro Baublio atšaukimo iš Gudijos. Jis grįžo į Vilnių "atostogų".

Atnaujintos derybos

BNS skelbia, kad Lietuvos ir Latvijos derybos dėl jūros sienos nustatymo ir ekonominės zonos Baltijos jūroje atribojimo buvo atnaujintos po metų pertraukos. Derybininkų delegacijos, kurioms vadovauja Lietuvos URM konsulinio departamento direktorius Rimantas Šidlauskas ir Latvijos URM valstybės sekretorius Maris Riekstinis, susitiko birželio 18 d. Rygoje. Buvo susitarta dėl jūros sienos nustatymo sutarties teksto. Projektas bus pateiktas Lietuvai iki liepos 1 d.

Dėl bendro naftos telkinių naudojimo latviai pasiūlė įsteigti ekonominę zoną. Ja būtų naudojamasi lygybės principu. Latvijos atstovai dar nesutiko pateikti Lietuvai geofizinių ir geologinių duomenų apie ginčytiną rajoną Baltijos jūroje. Manoma, kad derybos bus atnaujintos liepos mėn. Vilniuje.

Sutartis dėl Kauno LEZ

"Lietuvos aidas" (nr. 105) praneša, kad gegužės 28 d. ūkio ministeris Vincas Babilius pasirašė sutartį dėl Kauno laisvosios ekonominės zonos su Belgijos firma "Antwerpse Ontwikkelings en Investeringsmatschappij" (AOIN.V.), priklausančia bendram dalyvavimui "Cohesion". Pastarasis laimėjo tarptautinį konkursą parengti Kauno LEZ verslo planą ir zonos statutą bei parinkti steigėjų grupę. Firma įsipareigojo per 10 metų nuo žemės nuomos sutarties įsigaliojimo dienos iki 10 mln. Lt. padidinti LEZ valdymo bendrovės įstatinį kapitalą ir investuoti kartu su savo klientais į Kauno LEZ 200 mln. Lt. Sutartyje taip pat numatyta, kad Kauno LEZ pradės veikti per 2 metus nuo tos dienos, kai valdymo bendrovė gaus teisę naudotis ir be kliūčių perimti 200 ha žemės plotą. Sutartis įsigalios patvirtinus konkurso komisijos parinktą steigėjų grupę.

Naujas muitinės punktas

Birželio 8 d. muitinės departamente įvyko Lietuvos ir Lenkijos muitinių administracijų pasitarimai dėl Kalvarijos-Budzisko valstybės sienos perėjimo punkto pagerinimo bei Vartelių-Vižainio punkto atidarymo. Lenkijos centrinės muitinės valdybos prezidentas Janusz Paczocha pranešė, kad Lenkijoje prasidės medienos ir kitų krovinių nuolatinis tikrinimas. Jis anksčiau buvo vykdomas tik dienos metu.

Kaip rašo ELTA, nuo kitų metų Lietuvos pasienyje esančiuose Lenkijos muitinės punktuose planuojama didinti muitininkų skaičių. Lietuvos muitinės direktorius Alvydas Budrys teigė, jog krovininių automobilių eilės Lenkijos pasienyje sumažės birželio 19 d. atidarius 24 mln. litų kainavusį muitinės punktą Medininkuose. Šio punkto numatytas laidumas – 5,000 automobilių per parą. **RSJ**

Šiame numeryje

Džiaugsmingos dienos
Juo didesnis sujudimas, juo ir pėdsakai giliau įspaudžiami
Narkotikų antplūdis pasiekia ir Lietuvą
Nelegali prekyba paplitusi miestuose ir kaimuose
Lietuvos sąjūdžio dešimtmetis
Negalima prarasti tikėjimo dvasinėmis vertybėmis
Kai saugumiečiai sekė užsienio lietuvius
Užkliuvo turistų domėjimasis Lenkijos lietuvių mažuma
Lietuvos vaizdai vokiečių televizijoje
Lietuviai buvo visuomet linksmi, mandagūs ir su doleriais
Kanados lietuvės mokytojos Lietuvoje
Lietuvos švietimo ministerija pageidauja pagalbos
Lietuvių grupės žygis Afrikoje
Pakalnėje stūksojo kelios apgriuvusios trobelės
Vizijomis gyvenęs Mačernis
Stebina didžiulis noras viską suvokti, ne vien tik pažinti
Pavasarinis "Į Laisvę" numeris
Paberiama įdomių ir svarbių smulkmenų apie kandidatus

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755. E-mail: tevzib@pathcom.com

Canada Post Registration nr. 509 Sales Product Agreement nr. 1001760 LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai". REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaižutienė. Metinė prenumerata – $42, pusmetinė – $21, rėmėjo – $52, garbės – $62. Oro paštu į užjūrius – $135. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę. **Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550)** is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc: "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular $42.00, supporter $52.00, honorary $62.00 per year. PERIODICALS Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

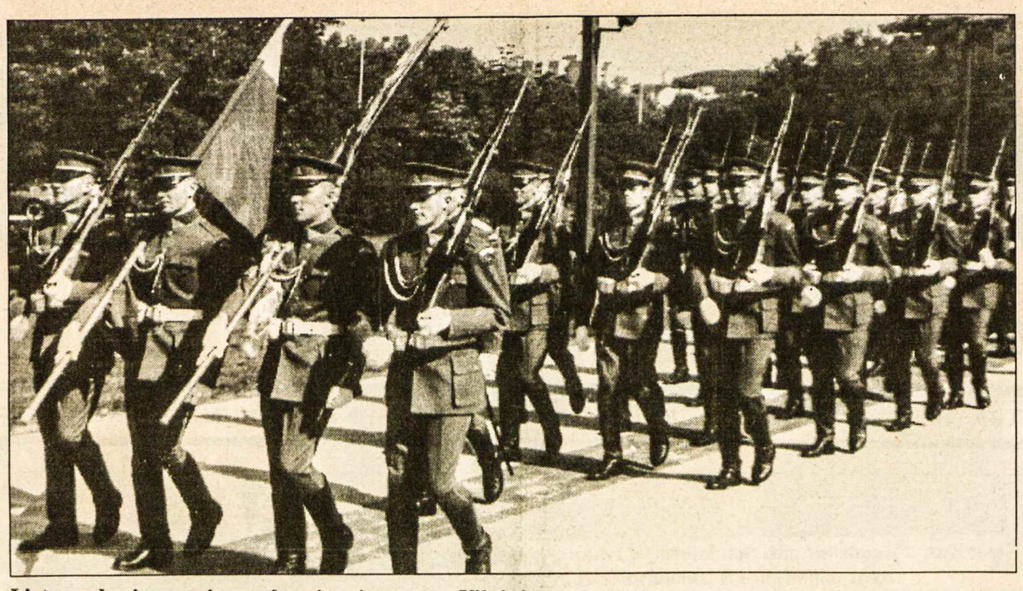

Lietuvos kariuomenė parade prie seimo rūmų Vilniuje — Nuotr. H. Paulausko

Lietuvos sąjūdžio dešimtmetis

Iškilmės Vilniaus sporto rūmuose, kuriuose išryškėjo Sąjūdis kaip Lietuvos laisvės bei nepriklausomybės proveržis, nugalėjęs mižiniškas kliūtis bei tykojančius pavojus

JERONIMAS ŠALČIŪNAS, Marijampolė

1998 m. gegužės 30-ąją į Vilniaus sporto rūmus rinkosi Lietuvos Sąjūdžio nariai, ankstesnieji aktyvistai, rėmėjai, svečiai. Buvo dalijami (nemokamai) Sąjūdžio 10-mečiui skirti leidiniai: R. Batūros paruoštas "Lietuvos Sąjūdis ir valstybės atkūrimas", dr. A. Liekio sudarytas "Lietuvių tauta" (III). Scenos gilumoje – spalvinga emblema "Sąjūdis 1988-1998".

Atsistojimu salė pagerbė pasirodžiusį Sąjūdžio garbės ir seimo pirmininką V. Landsbergį. Pučiamųjų orkestrui grojant pakiliai sugiedotas Lietuvos himnas. Gęsta šviesos. Abipus emblemos įsižiebia žvakės tautiniais drabužiais pasipuošusių ansambliečių rankose. Aidi dešimt varpo dūžių, įnešamos Sąjūdžio ir valstybinės vėliavos.

Minėjimą, skirtą Sąjūdžio dešimtmečiui, pradeda dabartinis Sąjūdžio tarybos pirmininkas docentas R. Batūra. Pasveikinęs dalyvaujančius tautiečius, jis pasidžiaugia ypač praeityje pasiektais sąjūdiečių laimėjimais, pasiaukojimu.

Pirmiausia kalba Kauno metropolitas arkivyskupas S. Tamkevičius, išreikšdamas įsitikinimą, kad Sąjūdžio varomoji jėga buvo Šventoji Dvasia. Todėl arkivyskupas pasiūlo maldą į Šv. Dvasią. Turinyje itin svarbūs žodžiai: "Šventoji Dvasia, leiski branginti laisvę savyje ir kituose, padėki suvokti solidarumo prasmę. Leiski gyventi ne tik laisvėje, bet ir gerovėje mums ir mūsų vaikams. Amen". Metropolitas Sąjūdžio pradžią sieja su partizaninių kovų laikotarpiu. Dėkoja Dievui, kad prieš 10 metų pažadino geriausius žmones. "Aš pats tada Sibire tegalėjau melstis, kad Tėvynė atgautų laisvę... Kviečiu visus moraliai prisikelti Lietuvai. Bažnyčia bus su tais, kurie aukojasi už tiesą ir Lietuvą. Bet Ji negalės laiminti veidmainystės nė savanaudiškumo".

Arkivyskupui S. Tamkevičiui ir vėliau kalbėjusiems įteikiamas šiai progai pagamintas Sąjūdžio atminimo medalis.

Žodį taria Lietuvos prezidentas V. Adamkus. Jis pabrėžia, kaip pasikeitė Lietuva per tą dešimtmetį. Ragina siekti santarvės, išreiškia troškimą, kad atgimtų Sąjūdžio laikų aidas, įsiviešpatautų pagarba vienas kitam.

Kun. A. Keina, kviesdamas pabūti drauge su dalyviais Amžinybėn iškeliavusiais, skaito vardus ir pavardes žuvusiųjų tą kraupią sausio 13-osios naktį prie televizijos bokšto, vėliau Medininkų muitinės poste, Šalčininkų užkardoje, prie Seimo rūmų. Programos vedėja papildo tais aktyviais sąjūdininkais, kurių jau nebėra tarp gyvųjų. Kun. A. Keina baigia nepriklausomybės šauklio a.a. poeto K. Genio posmu "Padėk man, Lietuva".

Vieni po kitų į sceną kviečiami ir ano meto aktyvūs sąjūdininkai, profesoriai, Sąjūdžio atstovai iš rajonų, visuomenės veikėjai, buvę jo pirmininkai. Didžiuliuose ekranuose protarpiais pasirodo vaizdai iš anuometinių Sąjūdžio mitingų Vingio parke, kituose miestuose ar vietovėse.

Šiltai priimamas prof. J. Juzeliūno, patyrusio Gulago siaubą, pasisakymas. Itin įsimintinas jo atstovavimas Lietuvai susitikime su M. Gorbačiovu Maskvoje, kur tuometinis gen. sekretorius buvo šokiruotas, kad nebespėjo... priimti vadinamojo išstojimo iš TSRS įstatymo mechanizmo.

Įspūdžius apie anuometinę veiklą dalijasi iš Romos atvykęs kun. V. Aliulis, prof. A. Buračas. Prof. V. Kubilius sako, jog Sąjūdis nubrėžė tautos išsivadavimo strategiją. Kartu jis išreiškia nerimą dėl suaktyvėjusių pareigūnų, šmeižto prieš simbolinę tautos išsivadavimo figūrą, dėl partijų rietenų, keistų iniciatyvų ar skuboto privatizavimo.

Kun. R. Grigas Sąjūdžio siektus idealus įvardija kaip pergalę prieš netikėjimą, kad laisvė ir teisingumas gali būti svarbiausi ir kad išsigelbėjimas tėra Dievas. Tai patvirtina Baltijos kelio sužadintas ryžtas, kova už tai, kas tikrai brangu.

Kiti kalbėtojai, šalia gražių žodžių Sąjūdžiui, kėlė Tėvynę persekiojančias negandas, valdininkų abejingumą, aplaidumą svarbiausia dėl to, kad valdžios institucijos šitaip atsisuka prieš žmones. Cinizmas, atsakomybės stoka, partinės ambicijos, įstrigusi žemės reforma kelia chaosą, nepasitenkinimą. Ne vienas nurodė faktą, jog minėjime nedalyvauja daug svarbių anuometinių Sąjūdžio veikėjų, tarp kurių ir ankstesnis tarybos pirmininkas istorikas J. Tumelis.

Prof. V. Landsbergis sako, kad Sąjūdis buvo tikslas, gyvenimo būdas. Deja, atsiranda požiūrių, jog vertėtų užpūsti Sąjūdžio liepsną. Užmirštama, kad jo politiniai tikslai pasiekti. Tam buvo reikalingas idealizmas. "Vergija yra tada, kai vergas nenori laisvės, kai nelieka meilės, pasiaukojimo". Todėl bendras reikalas turi būti pagrindas mokyklose – negalima prarasti tikėjimo dvasinėmis vertybėmis.

Oficialioji dalis baigiama visų sudainuota "Žemėj Lietuvos ąžuolai žaliuos". Delegatai vyksta į savo konferenciją.

Po pertraukos – šventinis koncertas. Jį pradeda VRM pavyzdinis pučiamųjų orkestras, diriguojamas plk. A. Rudzevičiaus. Dvi dainas atlieka solistas D. Sadauskas. Gražiai skamba L. Pūkaitės žemaitiška daina, Alytaus vaikinų dešimtukas. Pakiliai dainuoja savo sukurtas dainas kompozitorius A. Motuzas vienas ar su dukra. Gražiai pasirodo Punsko etnografinio ansamblio dainininkai, vadovaujami A. Vaičekauskienės. Rimčiausio dėmesio susilaukė Operos ir baleto teatro choras su įžymiąja soliste I. Milkevičiūte ir orkestru. Dėkingi klausytojai jiems atsistoję linki "Ilgiausių metų". Gaila, kad šio koncerto televizijoje netransliavo.

Rūmų priesalėje žmonės dar ilgai dalijasi įspūdžiais iš sąjūdietiškų dienų, apžiūri stambiose nuotraukose užfiksuotus veiklos momentus, iš krūtinių veržiasi aniems laikams būdingos, laužų dūmais palydėtos dainos.

Kai saugumiečiai sekė užsienio lietuvius

Archyviniais duomenimis paremta studija Lietuvos žurnale

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

LLR saugumo tarnyba apie Lenkijos lietuvius

Kodėl Suvalkų trikampyje ir Varšuvoje gyvenantys mūsų tautiečiai kėlė nerimą Lenkijos saugumui? Atsakyti į šį klausimą padeda 1980 m. rugpjūčio mėn. kruopščiai parengtos slaptos, net 7 punktų pastabos apie *"kai kuriuos LLR lietuvių nacionalizmo aspektus"*. Dokumentas adresuotas sovietų Lietuvos saugumiečiams nuo kolegų Lenkijoje.

Pirmuoju punktu pripažįstama, kad kaimyninės šalies lietuvių tautinė mažuma yra minėtos institucijos *"operatyvinio saugojimo objektas"* (obiekt ochrony operacyjnej). Be to, nurodomas LLR lietuvių skaičius – 9000, iš jų tik šeštadalis priklauso oficialios valdžios remiamai Lietuvių visuomeninei kultūros draugijai (LKVD), periodiškai leidžiančiai "Aušros" žurnalą[9].

Antruoju punktu pabrėžiama, kad Lenkijos lietuvių aplinkoje stiprėja Vakarų *"lietuvių išeivijos centrų įtaka"*. Išskiriamos keturios mūsų tautiečių Vakaruose organizacijos, į kurias Lenkijos saugumas kreipia ypatingą dėmesį. Pirmiausia – tai VLIK'as, apibūdinamas kaip politinė organizacija, vienijanti *"buržuazinės Lietuvos politinių partijų atstovus"* ir inicijuojanti bei koordinuojanti antisovietinę veiklą. Antroji organizacija – PLB, kuri *"glaudžiai bendradarbiauja su VLIK'u"* ir siekia valdyti Vakarų išeivijos gyvenimo politinę, kultūrinę ir švietimo plotmes. Toliau įrašytas BALF'as, materialiai remiantis visame pasaulyje pasklidusius lietuvius, tarp jų ir Lenkijos, ir "Santaros-Šviesos" federacija. Pasak dokumento, pastarosios organizacijos tikslas yra *"didesnis Lietuvos savarankiškumas Maskvos atžvilgiu"* ir Lietuvos suverenumo grąžinimas nepriklausomai nuo santvarkos[10].

Atkreipiamas dėmesys ir į kitas Vakarų Europos lietuvių išeivijos organizacijas, iš jų minimos Lietuvių katalikų mokslo akademija (LKMA), Šv. Kazimiero kolegija (abi veikia Romoje), Lietuvių kunigų sąjunga, Didžiosios Britanijos, Vakarų Vokietijos, Švedijos lietuvių bendruomenės ir Baltijos mokslo institutas Švedijoje.

Vakariečių įtaka

Vakarų lietuvių išeivijos organizacijų įtakos Lenkijos lietuviams formos aptariamos trečiajame punkte. Jame pažymėta, kad didžiausią poveikį tautiečiams komunistiniuose kraštuose turi užsienio radijo stotys – Vatikano radijas, "Amerikos balsas" ir "Laisvė", devynias valandas per parą transliuojančios laidas lietuvių kalba. Lenkų saugumiečiai įvardija "pavojingus" komunistiniams kraštams šių radijo stočių bendradarbius – J. Laučka, K. Čeginskas, A. Grinienė, A. Kacas, V. Kamas, E. Juodvalkė[11].

Kitas "pavojus" socialistinės Lenkijos visuomenės lietuvių tautinei mažumai slypįs "masiškai atsiunčiamoje lietuvių nacionalistinėje spaudoje", leidžiamoje Vakarų lietuvių išeivijos pastangomis. Į "juodąjį sąrašą" patenka laikraščiai ir žurnalai: "Aidai", "Tėviškės žiburiai", "Keleivis", "Laisva Lietuva", "Europos lietuvis", "Akiračiai", "Lituanus", "Lietuvių dienos", "Nepriklausoma Lietuva", "Tėvynė".

Slapto kenkimo socializmui įžvelgta tiek istorinės, tiek religinės tematikos lietuviškose knygose, gaunamose iš LKMA, kitų Romos katalikų organizacijų ir iš kitur. Kaip istorinės tematikos knygų siuntėjas įvardytas A. Kučys, gyvenantis JAV.

Lenkijos saugumiečiams užkliūva tai, kad lietuviai turistai iš Vakarų domisi lietuvių tautinės mažumos materialine, religine padėtimi ir apskritai nori kuo daugiau sužinoti apie tautiečių gyvenimo aplinką. Šiuo atžvilgiu spėjęs "pasižymėti" A. Žygas: jis drauge su kitais Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso dalyviais, lankydamasis Suvalkų trikampyje, susitikinėjo su Lietuvos SSR piliečiais[12].

Neliko nepastebėta ir BALF'o šalpa, pasireiškusi "siuntinių akcija". Pasak dokumento, nuo 1976 m. užsimezgė glaudus ryšys tarp Punsko krašto "kaimo jaunimo studentų" ir VFR lietuvių šelpimo draugijos "Labdara", vadovaujamos J. Glemžos. Tai rodo šios draugijos kontaktai su Punsko lietuviais mokiniais bei studentais. Kaip pavyzdys paminėtos dovanos Punsko lietuvių licėjui, būtent 1000 Vokietijos markių ir Lietuviško raidyno rašomoji mašinėlė. Dokumente pažymima, jog dauguma knygų, straipsnių religine ir tautine tematika Lenkijoje gaunami siuntiniuose su rūbais. Čia jie sukaupiami, o po to dalimis siunčiami į SSRS.

Įtariami veikėjai

Ketvirtuoju punktu atskleidžiama *"išaiškinti arba įtariami priešiška veikla Lenkijos teritorijoje nacionalistiniai aktyvistai ir veikėjai, institucijos"*. Nepageidaujamų LLR leidinių sąraše – trys pozicijos: "Akiračiai" ir "Metmenys", leidžiami "Santaros-Šviesos" federacijos, bei "Aidai", redaguojami J. Girniaus; visi jie prilyginami lenkų emigracijoje leidžiamam "Kultūros" žurnalui. Be to, dėl domėjimosi Lenkijos lietuvių tautine mažuma ir *"kontaktų su asmenimis [iš minimos aplinkos] stiprinimo"* užkliuvo "Tėviškės žiburių" redaktorius kun. P. Gaida. Lenkijos saugumas teigė, kad jis siunčia į LLR "nacionalistinę spaudą" ir siekia per Lenkijos teritoriją pergabenti išspausdintus nelegalius LSSR savilaidos ("samizdato") numerius.

Iš Vakarų Europos lietuvių bendruomenių išskirta Švedijos lietuvių bendruomenė, rodanti ypatingą dėmesį Lenkijos lietuvių tautinei mažumai ir jų situaciją *"tendencingai nušviečianti VFR ir Švedijos lietuvių emigrantų sluoksniuose"*[13]. LLR saugumo paskaičiavimais, per metus į Lenkijos teritoriją patekdavo apie 3000 egzempliorių spaudos leidinių ir knygų, išleistų Vakaruose lietuvių išeivių jėgomis[14].

Lenkijos lietuvių laikysena

Tuometinės Lenkijos lietuvių aplinkos aktualijos nušviečiamos penktajame punkte. Lygindami devintojo dešimtmečio pradžios "Aušros" žurnalo publikacijas su minimu dokumentu, galime teigti, kad jame pateikiama gana objektyvi informacija. Pirmiausia komunistų ideologų džiaugsmui pažymėta, jog Lenkijos lietuvių

(Nukelta į 3-čią psl.)

Narkotikų antplūdis pasiekia...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Stiprinama ir valstybės sienų apsauga. Lietuvos seimas 1990 m. yra ratifikavęs Europos tarybos konvenciją dėl pinigų "plovimo", priėmė ir Pinigų "plovimo" išankstinio apsisaugojimo įstatymą. Mokesčių inspekcijoje veikia specialus padalinys, kuris rūpinasi pinigų "plovimo" išvengimu.

Savo buvimo metu Jungtinėse tautose min. Šedbaras pasirašė 1997 m. konvenciją dėl teroristinių sprogdinimų sustabdymo bei prijungė Lietuvos prisijungimo dokumentus prie 1988 m. JT konvencijos dėl kovos su neteisėta narkotinių ir psichotropinių medžiagų apyvarta. LR nuolatinis atstovas ambasadorius Oskaras Jusys pasirašė 1995 m. tarptautinę konvenciją dėl visų formų rasinės diskriminacijos panaikinimo.

Min. Šedbaras buvo susitikęs su Lenkijos, Austrijos ir Suomijos delegacijų vadovais, o Niujorko mieste – su savivaldybių ir federaciniais pareigūnais, atsakingais už kovą su korupcija bei organizuotu nusikalstamumu.

Latvijoje kaip ir Lietuvoje

Tą pačią birželio 9 d. sesijoje kalbėjęs Latvijos premjeras Guntars Krasts pateikė informacijos apie padėtį ir jo vyriausybės pastangas narkotikų kontrolės srityje. Jis taip pat sakė, kad, nepaisant kovos ir didelių pastangų, Latvija atsiranda narkotikų tranzito kryžkelėje, kai natūralieji narkotikai iš Kaukazo ir Vidurio Azijos traukia į Vakarus, o iš Vakarų Europos gabenami sintetiniai narkotikai į Rytus. Ir pačioje Latvijoje jau didėja sintetinių narkotikų gamyba. Statistika rodo ir didėjantį mirtingumą jaunimo tarpe.

Latvijos vyriausybė esanti susirūpinusi ir alkoholio vartojimo padidėjimu krašte. Premjeras manąs, kad alkoholizmas Latvijai šiuo metu yra pavojingesnis negu narkomanija. Todėl narkotikų kontrolės priemonės turi būti lygiagrečiai taikomos ir alkoholio vartojimui.

OVER A CENTURY OF SERVICE
1874
Turner & Porter
LAIDOTUVIŲ NAMAI
TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

A†A
KONSTANCIJAI ŠUKEVIČIENEI
mirus,

dukrą ALDONĄ, vaikaitę DAIVĄ su šeimomis bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

Aitvariečiai

Lietuvos vaizdai vokiečių televizijoje

Ekrane parodomas Lietuvos žemėlapis. Nidos gyventojai, Klaipėdos žydai, buvę doneliautojai – "vilko vaikai", evangelikai, ūkininkai, slaptoji automobilių prekyba

KAZYS BARONAS, Vokietija

Birželio 2 ir 5 d.d. Vokietijos televizija nukėlė žiūrovus į gintarų kraštą Lietuvą. Vasaros metu nedaug vokiečių domisi televizija, praleidžia laiką prie ežerų, pajūrio ar keliaudami kalnuose, tačiau programą "Vokiškų pėdsakų paieškos prie Nemuno" tikrai paviliojo pusę milijono žiūrovų prie aparatų, kadangi ji buvo rodoma vakare bei lietė gražią Kuršių neringą, kuri yra gan plačiai garsinama vokiškoje spaudoje, ypač vokiškai kalbančių klaipėdiečių savaitraštyje "Das Ostpreussenblatt".

Lietuvos pajūrį lanko ne tik klaipėdiečiai, bet ir Saksonijos, Holsteino, Hesseno ir kt. Vokietijos kraštų gyventojai. Lietuvoje jie randa gan pigų pragyvenimą, ramų poilsį, gražius su visais patogumais vasarnamius.

Nidoje

Ekrane parodomas Lietuvos žemėlapis, prie Nidos užkarda bei aukštai ant stiebo plevėsuojanti Lietuvos valstybinė vėliava, Nidos miestelis, žvejų namai, vokiškos kapinės. Pasirodo, Nidoje gyvena septyni vokiečiai. Prie jų priklauso gan gerai vokiškai kalbanti pensiono savininkė Irmgard Šukelė (Šukelienė?).

Kita vokietė Rūta Kibelka sako, kad sovietiniais laikais buvo draudžiama vokiškai kalbėti. Dabar, esant nepriklausomai Lietuvai, vokiečiai turi pilną laisvę ("Das Ostpreussenblatt" rašė, kad tokios laisvės norėtų Lenkijos vokiečiai, K.B.) Deja, jaunimo dauguma nemoka vokiškai, tarp savęs kalbasi lietuviškai. Jiems rengiami vokiečių kalbos kursai, o jaunimą moko vokietis mokytojas iš Saksonijos. Algą jis gauna iš Vokietijos vyriausybės. Kiti gali lankyti vokiečių gimnaziją Klaipėdoje.

Vyresnieji esą susibūrę į chorą. Vieną posmą padainavo vokiškai, likusias dainas lietuviškai. Viena choristė pasakiusi, kad lietuviškos dainos chorui geriau pažįstamos.

Klaipėdoje

Klaipėda. Žydų tautybės Mendke Gritzmadier su savo draugu Jokūbu Richteriu aplanko Klaipėdos žydų kapines. Sovietai granitinius antkapius sudaužė ir panaudojo juos pamatams stiebų, kurie buvo skirti Laisvos Europos radijui trukdyti. Negausi Klaipėdos žydų bendruomenė. Ją galima suskaityti ant dviejų rankų pirštų. Sinagoga įrengta mažame kambaryje. Mendke su ruse žmona gyvena Klaipėdoje, gan tvarkingame bute. Iš Klaipėdos jis su tėvais bėgo 1939 ir jau iš Lietuvos 1941 m. birželio mėn. Vokiečiams lipant ant kulnų, tėvai arklių traukiamu vežimu skubėjo į rytus, bet pamiršo namuose pasus, palikdami vaikus tik 20 mėnesių. Tėvai negrįžo, tad Mendke atsirado net Gorkio mieste. Jis grįžo atgal į Lietuvą, nes čia jo gimtinė, Lietuvoje esą geriau gyventi. Kalbėjo jis jidiš.

"Vilko vaikai"

"Wolfskinder" – vilko vaikai iš Rytprūsių, ieškoję duonos ir prieglaudos Lietuvoje. Jie miegojo miškuose, tad ir gavo "vilko vaikų" vardą. Viena jų Marijona Raubutienė. Ji buvo septynerių metų, apsigyveno lietuvio ūkininko šeimoje. Lietuviams buvo draudžiama laikyti vokiečius, o bausmė buvo Sibiro tremtis. Tačiau lietuviai, vedami krikščioniškos meilės, išgelbėjo tūkstančių vaikų gyvybes (Vertėtų tai priminti Vokietijos vyriausybei, nes gyvybė neįkainojama net ir auksu, K.B.). Marijona surado tėvą Vakarų Vokietijoje, jis ją remia siuntiniais.

Nufilmuotame Lietuvos pase jos gimtoji vieta įrašyta Šilutė. Visi "vilko vaikai" (jau dabar suaugę) kalba lietuviškai, tik vienas kitas vokiškai. Šilutėje gyvena apie 600 vokiečių, jie turi kultūros namus, nufilmuotas gražiai apsirengusių pobūvis, aišku prie kavos puoduko ir skanėstų. Pamaldos evangelikų šventovėje. Giedama taip pat lietuviškai. Mokykloje mokytojas moko vaikus vokiškai. Graži mergaitė į televizijos atstovo klausimus sunkiai atsako vokiškai, esą jai dabar "maišosi" lietuviški ir rusiški žodžiai.

Evangelikai, gavę iš Vokietijos siuntinius, rūpinasi į vargą patekusiom šeimom. Autobusėlio šone "Sandoros" užrašas. Autobusėlis prikrautas dėžių. Hanelore Tabutienė vertėjauna, nes neturtingi evangelikai kalba tik lietuviškai. Viename labai apleistame name gyvena trys šeimos, vėl kitame – vienuolikos vaikų šeima! Liesas ir suvargęs atrodo jaunas tėvas. Jis lietuviškai sako: "Iš 1 tūkstančio litų pensijos sunku pragyventi".

Ūkininkai

Žlugus kolchozams, atkuto nagingi ūkininkai. Prie tokių priklauso nufilmuotas Werner Augustin. Jo ūkis labai tvarkingas, gražios karvutės, keletas arklių, iš Greisfeldo (šiaurinė Vokietija) gautas traktorius, kombainas, bulvėms kasti mašina ir kt. ūkiniai padargai. Deja, kitų rodyti ūkiai yra labai apleisti, vargingai atrodo virtuvės, butai. Europos sąjungos atstovai, aplankę tokius vargingus ūkius, tikrai Lietuvai uždarys kelią į ES.

Prekyba automobiliais

Birželio 5 d. programoje pirmasis Vokietijos televizijos kanalas (Klaipėdos kraštas buvo rodomas trečiame kanale) palietė lietuvių "prekybą" autovežimiais. Komentatorius jau pat pradžioje pasakė, kad Neustadt'o uostas yra lietuvių rankose. Prie krantinės stovi keltas, plevėsuoja Lietuvos vėliava.

(Nukelta į 3-čią psl.)

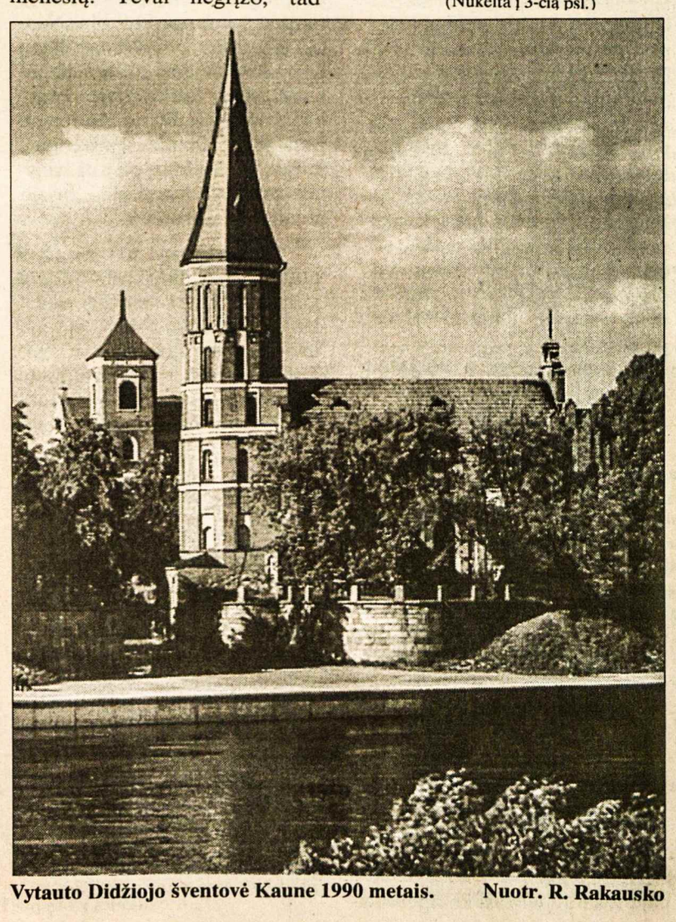

Vytauto Didžiojo šventovė Kaune 1990 metais. — Nuotr. R. Rakausko

Lietuvos paštas sunkina spaudos gavimą

BRONIUS JUODELIS, JAV

Atstačius Lietuvos nepriklausomybę atsistatė ir jos lietuviškoji spauda, per visą sovietinės okupacijos laikotarpį buvusi tik komunistinės propagandos garsiakalbiu. Sovietmečiu ne vienas iš mūsų išeivijoje skaitėme nemokamai siunčiamą "Gimtąjį kraštą" ar kokią "Tiesą", norint patirti kiek ten buvo melo, "didžiosios tėvynės" liaupsinimo ir kiek neapykantos mums, užjūryje gyvenantiems Lietuvos "vaduotojams", tiems Vakarų kolaborantams.

Per okupacijos metus ir Lietuvai laisvę atgavus, išeivija labai domėjosi Lietuvos žmonių gyvenimu, laisve, ekonomine būkle ir įvairiais būdais dalyvavo jų gerovės kėlime. Laisva spauda buvo ir yra ryšys su savo kraštu. Todėl suprantama, kodėl užsienio lietuviai gausiai prenumeravo Lietuvos spaudą nuo jos atstatymo 1990-1992 metais ir, ypač vyresnioji išeivijos lietuvių karta, tęsia iki šių dienų.

JAV bei Kanadoje iš Lietuvos gaunama spauda atkeliauja oro paštu, nors toks persiuntimas labai pabrangina bet kurio Lietuvos laikraščio ar žurnalo prenumeratą. Moderniame ryšių pasaulyje kito kelio nėra. Tik staigūs ir smarkūs prenumeratos padidėjimai, ypač pensininkui, yra skausmingi. O išeivijos pensininkai ir sudaro apie 95% visų iš Lietuvos prenumeruojamų laikraščių bei žurnalų Š. Amerikoje. Didelis, staigus Lietuvos pašto paslaugų pabranginimas labai apsunkina išeivijai spaudos gavimą iš Lietuvos. Dėl oro pašto kainų atrodo, kad spauda iš Lietuvos yra labai brangi JAV ar Kanados doleriais. Praktiškai, mes mokame tik ¼ už laikraštį ir ¾ už pašto patarnavimą.

Man, esant "Lietuvos aido" įgaliotiniu JAV, lengviausia kalbėti apie jo prenumeratų kilimą tik dėl pašto pabranginimų. Tiksliau sakant, apie paties dienraščio kainą ir jo persiuntimo kainą. Pigiausias tarp kitų didžiųjų Lietuvos dienraščių, iki šių metų birželio 1 dienos, JAV prenumeratoriui pats "Lietuvos aidas" kainavo tik 35 USD, o 95 USD iš 130 USD prenumeratos atiteko Lietuvos paštui, imančiam 7 litus ir 30 centų už savaitės 5 numerių voke persiuntimą. Nuo 1998.VI.1 persiuntimo kaina pašoko iki 10 litų ir 30 centų arba 43% daugiau. Pagal šią pašto kainą vien metiniam "LA" persiuntimui į JAV reikia 133.90 USD, kai prenumerata yra 130 USD metams. Ją dabar reikia pakelti bent 40 USD tik padidėjusių pašto išlaidų apmokėjimui. Kai Lietuvos paštas 1994.VIII.1 pakėlė "LA" persiuntimą į JAV 121%, ir prenumerata nuo 90 USD pašoko iki 130 USD, nemaža dalis prenumeratorių "nubyrėjo". Panašiai bus ir šį kartą visai Lietuvos spaudai, pakėlus prenumeratas dėl pašto patarnavimo. Dabar "Lietuvos aidas" turės kelti prenumeratą JAV bent iki 170 USD metams. Dalis pensininkų nuo tos prenumeratos atsisakys. Šiuo atveju, vietoje gausesnio Lietuvos spaudos skaitymo išeivijoje, jis sumažės. Dėl to patirti sunkumai abiem pusėm yra akivaizdūs.

Iš tėviškės laiškų

BRANGIEJI, dėkoju už gražius velykinius sveikinimus, laišką su nuotrauka. Kažkodėl vėl jūsų laiškas iki manęs ilgokai keliavo, gal kalta velykinių sveikinimų gausa ir paštas nebesuspėjo tvarkytis.

Pas mus lyg ir viskas po senovei. Prasidėjęs pavasaris kartu atnešė ir darbų gausumą. Savaitgaliais, kiek įmanydami, stengiamės padėti mamai, nes kokia jau ten jos stiprybė, kai abi rankos buvo nulūžę prieš porą metų (krentant paslydus), o jau ir ne jaunystė po septyniasdešimt. Bet ji vis kruta, juda ir dar mus pasaugo, kad neprisidirbtume. Nors savo ūkelį ir sumažino – šiemet ir bulvių mažiau sodinome, o ir javų nesėjome, bet darbo vis tiek užtenka. Taigi man nė kiek nemažėja noras ten važiuoti: dirbi ir galva iškart šviesesnė darosi, nebėra tų rūpesčių, kuriais suki galvą Vilniuje. Iš visų tik brolio šeimyna nelinkusi pabūti kaime: mergaitė bijo visų vabalų, kirminų, nes ją visi jie puola, na, o vyresnis paauglys jos brolis jau tikras miesto vaikas – jam rūpi su draugais susitikti, į kokį nors renginį nueiti, arba bent krepšinį pažaisti. Tik mažasis sesers trimetis berniukas žino, kad pas močiutę kaime jam labai gera – gali daryti, ką nori, o ir gyvuliukų yra. "Krepšinį" ir jis žaidžia, tik su vyresniu broliu, kuris pasistatė tam tikrą stulpą su krepšinio lanku. Mažylis vis nepataiko, nes jam per aukštai. Bet vis tiek tai "rimtas" žaidimas. O apie mažiuko brolį, didelį ir gerą, nėra ko ir kalbėti: atsidarė žvejybos ežeras – šį šeštadienį parnešė dvi dideles lydekas, tad žvejys buvo labai patenkintas.

Vis rašau apie sesers ir brolio vaikus, savų neturėdama. Dažnai pagalvoju, kaip visai kitaip galėjo susiklostyti mano pačios gyvenimas, jei kažkada anksčiau būčiau kitaip pasielgusi. Kai pagalvoji, lyg ir norėtųsi artimo žmogaus, kuris suprastų, atjaustų. Bet dabar jau ir įpročius keisti, sulaukus 30, būtų sunku, stengtis prisitaikyti prie kito žmogaus.

Mama pasakojo, kad ji su tėčiu daug kalbėjosi apie tai. Jisai atsakęs, kad nenorėtų likti vienas, be jos, kad tai jam būtų sunkiausia. O mama – nežinia ką atiduotų, kad bent pasikalbėti su juo galėtų, kaip tuomet su sergančiu. Sako, taip trūksta to jo buvimo kambaryje, gulėjimo tylomis lovoje (sergant), knygų skaitymo – visokio jo buvimo. Aš irgi labai dažnai, ypač būdama kaime, ką nors besidarbuojant, pajuntu, kad taip trūksta tėvelio patarimo – kaip geriau ką padaryti. Mama sako mėgstanti pasėdėti, pailsėti tame kambaryje, kur tėvelis vis būdavo. Sako, lyg ten jį patį jaučianti, ateina ramybė ir truputį linksmiau pasidaro. Aš tikiu, nes ir pati dar vis negaliu suvokti, kad tėvelio nėra ir niekada, rodos, nepatikėsiu, kad daugiau jo nematysiu ir nebekalbėsiu su juo. Tokie absurdiškai kvaili dabar atrodo visi menki barniai (juk kam to nebūna) dabar. Atrodo, reikėjo elgtis ir kalbėti visai kitaip, tiek daug dar reikėjo sužinoti, išklausyti dar daugelį pasakojimų apie praeitį, apie sunkų gyvenimą, kad visa tai įsimintum, kad galėtum ir kitiems papasakoti. Bet dabar jau nieko nebepakeisi, tik žinai, kad iš gyvenimo reikia imti viską dabar, nes rytojaus gali ir nebūti. Pamatai, kad kažkas praėjo ir jau nebesugrąžinsi, kad ir kažin kaip benorėtum. Taigi reikia gyventi taip, kad nereikėtų gailėtis po laiko, kai jau nieko pakeisti negali.

Taip įsismaginau rašyti tėvelio pasiilgusi ir gal jau varginu jus, nors jis jūsų broliukas, kuris, sakote, jums yra gyvas ir mielas iš tėviškės laikų. Mano raštas ne iš gražiųjų, o ir mažai ranka rašau, nes darbe vis kompiuteriu spausdinu, tai ir ranka labai greit atprato dailiai raides sudėstyti. Ankstyvesniame laiške buvo Merkinės mergaitės įspūdžiai iš anų laikų tai mum labai įdomu. Ačiū. Taipogi ačiū už naują knygą. Pasidalinam kam skirta.

Lauksiu jūsų laiškų. Ačiū už balsą telefonu, tokį netikėtą ir pirmą kartą girdėtą. Įspūdis labai didelis ir mielas. Visiems viso gero ir geros sveikatos. **Danutė**

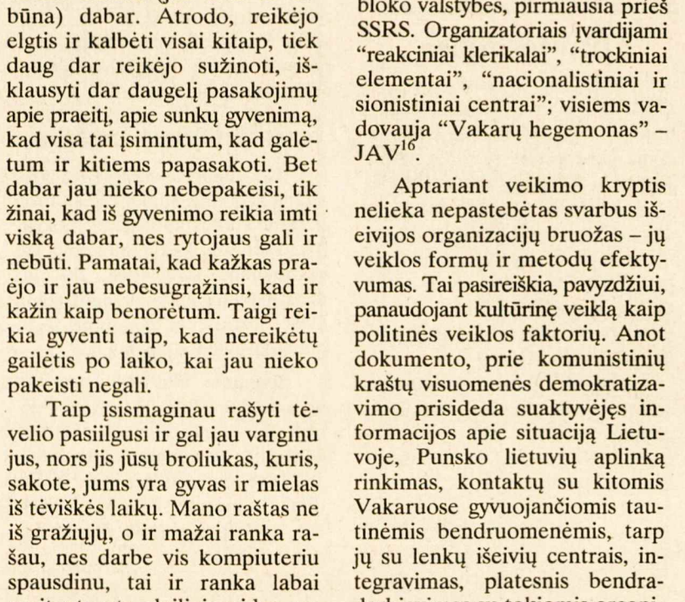

Vaizdelis dabartinės Lietuvos kaime, kai kuriasi nauji ūkininkai
Nuotr. V. Kapočiaus

Kelmės gimnazijos filatelistai su savo vadovu V. PAULIONIU

Kai saugumiečiai sekė užsienio lietuvius

(Atkelta iš 2-ro psl.)

tautinei mažumai būdingas pozityvus požiūris į krašto realybę. Lenkijos lietuviai *"aktyviai palaiko valstybės ir partijos politiką įvairiose gyvenimo srityse"*. Taigi aišku – didesnė jų dalis per daug nesidomi Vakarų lietuvių išeivijos politinėmis organizacijomis, o žvilgsnį kreipia į gyvenančius greta, už "geležinės uždangos", sovietų valdomus tautiečius.

Toliau pabrėžiama, kad Lenkijos lietuvių visuomenėje iškilo inteligentų grupė, pasireiškianti stipriomis tautinėmis pažiūromis ir aktyviai palaikanti ryšius su Vakaruose veikiančiais lietuvių išeivijos centrais. Ši grupė vienija trijų kategorijų asmenis. Pirmą kategoriją sudaro tarpukario Lenkijos Suvalkijoje veikusios Šv. Kazimiero draugijos nariai, antrą – Lenkijos teritorijoje Antrojo pasaulinio karo metais arba iškart po jo atsidūrę asmenys ir trečią – jauni inteligentijos atstovai, paveikti Vakarų išeivių ir besistengiantys tęsti vyresniųjų pradėtą "priešišką ideologiją"[15].

Išeivijos organizacijos

Remiantis PLB programa, šeštuoju punktu apibūdinamos išeivijos organizacijų kryptys ir taktika. Tradiciniais komunizmo teorijos teiginiais išreikštoje traktuotėje kalbama apie jų veiksmus, nukreiptus prieš komunistinio bloko valstybes, pirmiausia prieš SSRS. Organizatoriais įvardijami "reakciniai klerikalai", "trockiniai elementai", "nacionalistiniai ir sionistiniai centrai"; visiems vadovauja "Vakarų hegemonas" – JAV[16].

Aptariant veikimo kryptis nelieka nepastebėtas svarbus išeivijos organizacijų bruožas – jų veiklos formų ir metodų efektyvumas. Tai pasireiškia, pavyzdžiui, panaudojant kultūrinę veiklą kaip politinės veiklos faktorių. Anot dokumento, prie komunistinių kraštų visuomenės demokratizavimo prisideda suaktyvėjęs informacijos apie situaciją Lietuvoje, Punsko lietuvių aplinką rinkimas, kontaktų su kitomis Vakaruose gyvuojančiomis tautinėmis bendruomenėmis, tarp jų su lenkų išeivių centrais, integravimas, platesnis bendradarbiavimas su tokiomis organizacijomis, kaip "Amnesty International" (Tarptautinė Amnestija), bei "Kinijos skaldomosios politikos" panaudojimas saviems tikslams[17].

Saugumiečių veikla

Paskutiniame, septintajame, punkte apibūdinami pagrindiniai lenkų saugumo veiksmai prieš "lietuvių nacionalistinius centrus". Numatomos penkios tų veiksmų kryptys. Saugumui ypač rūpėjo išaiškinti ir kontroliuoti kanalus, kuriais į LLR siunčiama "priešiška literatūra", bei konfiskuoti tuos spaudinius. Saugumiečiai stengėsi susekti naujus "nacionalistinių centrų" kontaktus su lietuvių tautine mažuma Lenkijoje, juos kontroliuoti ir neleisti tą veiklą panaudoti prieš Lietuvos SSR. Toliau aiškinantis Europos (Švedija, VFR, Italija, Didžioji Britanija) lietuvių išeivijos organizacijų planus, numatoma suaktyvinti darbą šia linkme, nes esą jų tikslas – *"panaudojant turistus ir kitus kontaktus, prasibrauti į lietuvių aplinką"* bei *"sukurti antisocialistines, antisovietines nuotaikas"*[18].

Dokumente pripažįstama reali galimybė pasinaudoti Lenkijos teritorija plėtojant lietuvių patriotinę, religinę ir tautinę veiklą, nukreiptą prieš Lietuvos SSR. Todėl lenkų saugumas mėgina užbėgti šiems "organizatoriams" už akių ir stengiasi juos neutralizuoti. Siekiant užtikrinti sėkmingesnius lenkų saugumiečių veiksmus prieš Lenkijos lietuvius, tikėtinus antisovietinės veiklos dalyvius, išreiškiama mintis, kad reikia glaudžiau bendradarbiauti su KGB Lietuvos SSR padaliniu ir keistis informacija apie "nacionalistinius centrus", kurie stengiasi arba "GALI ATEITYJE MĖGINTI VEIKTI PRIEŠ LSSR IR PASINAUDOTI LLR TERITORIJA".

Taigi Lenkijos LR VRM saugumo tarnyba, nuodugniai išgvildenusi susiklosčiusią Suvalkų trikampio lietuvių padėtį, skatina Lietuvos SSR valstybės saugumo komitetą imtis aktyvesnių veiksmų Lenkijos lietuvių atžvilgiu mėginant kontroliuoti "trampliną", jungiantį Vakarų ir Rytų lietuvius, kovojančius dėl Lietuvos laisvės.

Nuorodos:

[1] P. S. Wandycz, Laisvės kaina. Vidurio Rytų Europos istorija nuo viduramžių iki dabarties, Vilnius, 1997, p. 268.
[2] Ibid.
[3] Dėl lenkų tautybės asmenų panaudojimo. Lietuvos SSR valstybės saugumo komiteto 1987 m. liepos mėn. raštas, Lietuvos ypatingasis archyvas (toliau – LYA), f. K-1, ap. 49, b. 338, l. 50.
[4] Ataskaita apie drg. V. L. Karinausko išvykos į LLR 1981 m. rugsėjo 16 d. rezultatus, ibid., l. 71.
[5] Ibid., l. 72.
[6] Ibid.
[7] Vito 1984 m. lapkričio 14 d. agentūrinis pranešimas, ibid., l. 204.
[8] Rašidovo 1982 m. rugpjūčio 5 d. agentūrinis pranešimas, ibid., l12.
[9] Pastabos apie kai kuriuos LLR lietuvių nacionalizmo aspektus, Varšuva, 1980 m. rugpjūtis, ibid., l. 26.
[10] Ibid.
[11] Ibid., l. 27.
[12] Ibid.
[13] Ibid., l. 28.
[14] Ibid., l. 29.
[15] Ibid.
[16] Ibid.
[17] Ibid., l. 30.
[18] Ibid.

Įvairios žinios

Pasaulino masto labdaros organizacija "Pagalba tikinčiųjų vargo bendrijai" (Aid to the Church in Need", "Kirche in Not", įsteigta prieš 50 metų belgų vienuolio kunigo Werenfried van Straaten, šelpia katalikų sielovadinius darbus 144-se šalyse. Milijonines sumas lėšų suaukoja tikintieji 17-koje šalių. 1997 m. ta labdaros organizacija surinko 58,602,802 JAV dolerius. Tą sumą paskirstė įvairiems sielovados poreikiams 144-se šalyse. Estijai teko $37,876, Latvijai – $270,386, Lietuvai – 1,046,434, Gudijai – $817,967, Lenkijai – $4,803,140, Rusijos katalikams – $1,080,502, ortodoksams – $2,462,130. Kanadoje surinkta 1997 m. $1,551,472 (vietine valiuta). Organizacija leidžia savo žiniaraštį "Mirror". Jo adresas: P.O. Box 1779, St. Laurent, Que. H4L 4Z3.

"Rheinischer Merkur" 1998 m. gegužės 22 d. laidoje išspausdino Vokietijos parlamento nario Otto Graf Lambsdorff (jo tėvai kilę iš Latvijos) platų straipsnį, pailiustruotą Baltijos šalių žemėlapiu, atskleidžiantį motyvuotus pagrindus, kuriais remiantis Baltijos kraštai turėtų tapti ŠAS-gos nariais. Panašūs įrodinėjimai jau ne kartą buvo skelbti ir Lietuvos spaudoje. Įsijungimo procesas į Europos sąjungą, pasak autoriaus, turėtų vykti nenutrūkstamai.

Tame pačiame laikraščio puslapyje Koelno universiteto prof. Boris Meissner rašo apie Baltijos valstybių įsijungimo į Sovietų Sąjungą "pasakas". Įdomu ir naudinga, kad lietuviams bei kitiems baltiečiams seniai žinomi faktai ir melai dabar plačiai atskleidžiami ir vokiečių visuomenei, kuri anksčiau būdavo tuo klausimu ir kitaip informuojama. (Iškarpas iš vokiečių spaudos atsiuntė Le.Kro.) **Snk.**

Biržų "Naftotiekis"

"Nedidelis šiaurinės Lietuvos miestas Biržai garsėja brangiais skysčiais", rašo PAUL BECKMAN "The Baltic Times" birželio 3 numeryje

VYTAUTAS P. ZUBAS

"Biržų pienas" yra viena didžiausių pieno perdirbimo bendrovių Lietuvoje. Biržų alus seniai žinomas visoje Lietuvoje ne tik dėl savito skonio, bet ir stiprumo. Tačiau trečias skystis, tekantis pro Biržus jau daugiau kaip ketvirtis šimtmečio, iki šiol mažai žinomas ne tik užsienyje, bet ir Lietuvoje. "Naftotiekis", naftos transporto bendrovė, kas metai vamzdžiais perpompuoja milijonus tonų Rusijos naftos į Mažeikius ir latvių Ventspilį. Pernai "Naftotiekis" turėjo 31.8 milijonus litų gryno pelno. Bendrovės direktorius Ivan Dolosickij sutiko atsakyti į keletą Paul Beckman klausimų.

– Galite trumpai papasakoti apie "Naftotiekio" vamzdžių linijas?

– Lietuvoje yra trys naftos transporto vamzdžių linijos. "Naftotiekis" buvo didžiulio sovietų tinklo "Družba" dalis. Linija Polockas-Biržai-Ventspilis buvo užbaigta 1968 m. ir iš jos 517 km ilgio 87 km yra Lietuvos teritorijoje. Biržų naftos pompavimo stotis pradėjo dirbti 1970 m. Tais pačiais metais buvo užbaigta ir antra vamzdžių linija Polockas-Biržai-Mažeikiai, kuri Lietuvoje yra 225 km ilgio. Mažeikių linijos pajėgumas yra 16 milijonų tonų, o Ventspilio 14 milijonų tonų naftos per metus. Trečiosios vamzdyno šakos Samara-Ventspilis 82 km yra Lietuvoje.

– Ar per paskutinius kelerius metus "Naftotiekis" buvo modernizuojamas?

– Per paskutinius penkerius metus viskas buvo atnaujinta. Kai priklausėm "Družbai", gaudavom lėšų tik išsilaikymui. Dabar visas uždarbis yra mūsų. Bendrovė modernizacijai kas metais skiria 25 mil. litų.

– Šiuo metu "Naftotiekis" yra privatizuojamas. Kaip toli procesas yra pažengęs ir kokius pasikeitimus numatote?

– 51% akcijų pasiliks valstybės nuosavybėje. 33% ketina nupirkti amerikiečių bendrovė "Williams International Company". 10% pasiliks dabartinių akcininkų rankose ir dėl likusių 6% dar nenuspręsta. Būtų gera turėti investicijų iš Rusijos. Tada turėtum šiokią tokią garantiją, kad naftos tiekimas nesustos ir projektas nežlugs.

– Rusijos nafta į Ventspilį eina per jūsų vamzdžius. Girdėjau, kad paskutiniu laiku Rusija siunčia į Ventspilį mažiau naftos. Kokios priežastys? Gal politinės?

– Taip, iš Rusijos gaunam mažiau naftos. Per paskutinius tris mėnesius pro Biržus praėjo 600,000 tonų mažiau. Rusai nepatenkinti, kad latviai pakėlė transportuojamai naftai kainas. Tai viena sumažinimo priežasčių. Antra priežastis – nukritusios pasaulinės naftos kainos verčia mažinti siuntas. Trečioji priežastis yra politinė.

– Ar manote, kad ir toliau Rusija siųs sumažintą naftos kiekį?

– Paskutiniu laiku latviai truputį sumažino kainas. Tačiau daugiausia siunčiamos naftos kiekis priklauso nuo pasaulinių kainų.

– Šių metų pradžioje buvo planuojama Lietuvoje steigti naftos bendrovių sąjungą. Dabar atrodo, kad tų planų atsisakyta. Kodėl tokia sąjunga nebuvo įsteigta?

– Sunkus klausimas. Galiu tik suglaustai atsakyti. Yra jėgų, kurios tokios sąjungos nepageidauja. "Mažeikių nafta", "Lietuvos kuras" ir kitos su naftos gaminiais susijusios bendrovės, priklauso pramoninei sąjungai, kuri bijo netekti stiprių narių. Tai absurdas. Lietuvoje veikia daug sąjungų – nuo muilo gamintojų iki verslininkų. Visi gali jungtis, tik ne naftos bendrovės. Reikia laukti pasikeitimų vyriausybėje, ir gal tada atsiras proga mums susijungti.

Jaunimo grupė, protestuojanti prie seimo rūmų Vilniuje prieš Lietuvos miškų vogimą bei naikinimą prisidengiant jų privatizacija
Nuotr. V. Kapočiaus

Lietuvos vaizdai vokiečių televizijoje

(Atkelta iš 2-ro psl.)

Kelto kapitonas yra buvęs Kanados lietuvis Baleišis. Deja, keltas yra Anglijos b-vės nuosavybė. Žmona virtuvėje gamina maistą, o išėjusi į krantą gauna nuo pažįstamos dovanėlę ir prašo ją įteikti giminaitei Lietuvoje.

Gervė (kranas) į keltą kelia vartotus automobilius. Vokiečių muitinė su policija tikrina, ar tarpe jų nėra vogtų. Pernai buvo rasti devyni vogti automobiliai. Su dviem lietuviais kalbasi televizijos atstovas, o komentatorius sako, kad du lietuviai prieš dvi savaites buvo nušauti Hamburg'o-Luebeck'o greitkelyje. Televizija parodo vieną nušautą, policininkų traukiamą lavoną iš upelio, o prie apleisto ūkio tvarto – apšaudytą automobilį su lietuviškais ženklais. Vokietis aiškina, kad lietuviai buvę nužudyti grobio tikslu, paimti jų pinigai. "Mat lietuviai prekiavę gan 'stambiai', plačiu mastu" – pasakęs aikštės prižiūrėtojas, gerai pažinojęs juos. Lietuviai buvo visuomet linksmi, labai mandagūs, visuomet su doleriais, markėm ir litais piniginėje. Prižiūrėtojas pasakęs: "Giedrius ir Almantas buvę geri vaikinai".

Klaipėdos uoste

Aštunta val. ryto. Keltas įplaukia Klaipėdos uostan. Prie krantinės jo laukia būrys vyrų. Automobiliai iškeliami ir tuoj pat tikrinami Lietuvos muitininkų. Kai kurie automobiliai Vokietijoje būtų tinkami tik geležies laužui. Jie taip pat iškeliami ir tuoj pat vežami į Gaidamavičiaus dirbtuves. Čia jie atnaujinami, gludinami, lakuojami, valomi, tad "išeina" beveik kaip nauji. O motoras įdedamas iš kitų automobilių.

Gaidamavičius vokiečiui lietuviškai sako: "Matai, net ir vidus kvepia kaip naujo automobilio". Vokietijoje už 500 markių pirktas automobilis po tokio "atnaujinimo" parduodamas už 2,500-3,000 dol. Komentatorius taip pat pažymėjo, kad prie tokio automobilio nuo pat pirkimo iki jo pardavimo, "darbuojasi" apie 20 vyrų.

Į Klaipėdą pirkti automobilių atvažiuoja pirkėjai iš Gudijos, Rusijos, Ukrainos, Latvijos ir kt. valstybių. Štai net iš Dniepropietrovsko atvykęs ukrainietis, po ilgesnių derybų su Gaidamavičium, nusipirko "Audi". Važiuodamas į namus, su vokiečiu kalbasi rusiškai (vertimas vokiškai), bučiuoja automobilio dokumentus (ant lango lipinys su "LT" raidėm ir ant trispalvės mažom raidėm užrašas "Lietuva".

Žegnojasi ukrainietis, sakydamas: kelias tolimas, per 1200 km, pavojingas, nes gali užpulti banditai (ir tai keletą kartų), reikalauti išpirkos. O į automobilį įdėti pinigai, gauti iš uošvių, brolių ir kt. giminių.

Vokiečiai parodė parduodamų automobilių aikštelę. Mašė jų! Pradedant mercedesais, folksvagenais ir baigiant prancūziškais. Nemačiau angliškų. Mat jų vairas dešinėje pusėje. Kitoje vietoje ant žemės išdėstytos automobilių dalys: sraigtai – sraigteliai, ratai, šviesos, sparnai, stabdžiai ir kt. Nesistebiu, kad vokietis Klaipėdą (pridėdamas Memel) pavadino Lietuvos ir visos Rytų Europos vartotų automobilių pirkimo ir pardavimo centru.

LAISVOJE TĖVYNĖJE

MIRĖ SKAUTŲ VEIKĖJAS

Kovo 7 d. Kaune mirė Lietuvos skautų sąjūdžio atkūrėjas, pirmasis 1989 m. atkurtos tarybos pirm. Feliksas Šakalys, "Geležinio vilko" ir "Padėkos" ordinų kavalierius, iki 1993 m. dirbęs "Kauno audiniuose". Velionis buvo pašarvotas Kauno laidotuvių namuose "Liūdesys". Laidotuvėms skirtos gedulinės Mišios buvo atnašautos Kauno arkikatedroje bazilikoje. Velionis gimė 1917 m. sausio 19 d. Rygoje, kvalifikuotu skautų vadovu tapo 1938 m., Lietuvon sugrįžo II D. karo metais.

GAISRAS BALIONŲ ŠVENTĖJE

Šiauliuose pirmą kartą buvo surengta penkias dienas trukusi oro balionų šventė ir tarptautinės balionų varžybos "Šiaurės Lietuvos taurė-98". Ši šventė buvo skirta Lietuvos oreivystės dešimtmečiui. Skrydžiai šildomo oro balionais vyko iš Zoknių oro uosto, Saulės laikrodžio aikštės bei kitų vietų Šiauliuose. Šventės pradžioje nelaimė galėjo įvykti Saulės laikrodžio aikštėje. Mat ten ant maisto gaiminių šildymo įrangos iš baliono išsiliejusios dujos sukėlė gaisrą, sudeginusį dvi palapines, pavėsinę prie Saulės laikrodžio. Tačiau šventės dalyviai nenukentėjo.

TOMONIO ŽŪTIES VIETA

Chemikas inž. Mindaugas Tomonis 1974 m. lapkričio 5 d. buvo rastas Pavilnyje, užmuštas pravažiuojančio traukinio. Spėjama, kad nusižudymo versiją inscenizavo KGB agentai. Mat jis buvo atsisakęs gelbėti irstantį paminklą sovietų Raudonajai armijai Kryžkalnyje, jos nepripažindamas Lietuvos išvaduotoja, kai ji iš tikrųjų yra pavergėja. Dėl tokių drąsių savo minčių M. Tomonis buvo uždarytas psichiatrinėse ligoninėse, bet jų jis neatsisakė, net ir vėliau priverstas lankytis pas psichiatrus. M. Tomonis taipgi rašė ir eilėraščius Tomo Kuršio slapyvardžiu. Tik dabar buvo išleistas jo pasaulėjautą atspindintis poezijos rinkinys "Žinia". Anksčiau keli M. Tomonio eilėraščiai buvo paskelbti "Literatūroje ir mene" bei išeivijos "Metmenyse". Jo žūties vietoje yra pastatytas tautodailininko Gedimino Radzevičiaus sukurtas koplytstulpis. Jį dabar padės surasti G. Radzevičiaus išdrožtos ir nuo Vilniaus išstatytos kelio rodyklės.

PIRTIS ŠIAULIUOSE

Lietuvos miestai vis dar nėra išsprendę pirčių problemų. Jų skaičių gerokai sumažino apsukrūs verslininkai, jas nusipirkę kitiems pelningesniems reikalams. Šiaulių miesto taryba dabar turi tik vieną jai priklausančią "Šiaulių pirties" bendrovę. Pastaruosius trejus metus jos paslaugos buvo pigiausios Lietuvoje: vaikams ir pensininkams – vienas litas, visiem kitiem – trys litai. Dabar vaikai ir 70 metų sulaukę pensininkai už maudymąsi moka po du litus, kiti šiauliečiai – po penkis litus. ELTA praneša, kad miesto taryba atmetė pasiūlymą vieną dieną per mėnesį pirtyje nemokamai išmaudyti Šiauliuose gyvenančius benamius ir valkatas. Teisinamasi, kad finansiškai pirtis nėra pajėgi tokiai labdarai. Be to, tos kategorijos šiauliečiai patys pirtin neateis, o jiems sugaudyti ir atvežti miestas neturi lėšų.

PARAMA MENO KŪRĖJAMS

Lietuvos meno kūrėjų draugijos veiklos programai įgyvendinti valstybės biudžete yra paskirta 1,450,000 litų. Jungtinė veiklos programa apima devynių kūrybinių sąjungų ir jas vienijančios Meno kūrėjų draugijos programas. Kultūros ministerijos sudaryta specialistų taryba lėšas paskyrė: Architektų sąjungai – 71,250 litų, Dailininkų ir Kompozitorių sąjungoms – po 190,000, Fotomenininkų, Tautodailininkų, Kinematografininkų, Teatro bei Žurnalistų sąjungoms – po 137,750, Rašytojų sąjungai – 285,000 ir Meno kūrėjų draugijai – 25,000 litų.

SAULĖS LAIKAS NERINGOJE

Aušros Pilaitienės, "Lietuvos ryto" atstovės, pranešimu, tikslus Neringos laikas bus rodomas saulės laikrodyje. Betoninis pagrindas jo skaitlinėms jau yra paklotas ant Parnidžio kopos Nidoje. Saulės laikrodžio skaitlinių projektą paruošė Neringos vyr. architektas Ričardas Krištapavičius. Laikrodis rodys tikslų vietinį laiką, kuris nuo vilnietiškojo skiriasi 15 minučių. Pasak projekto patarėjo V. Klimkos, Vilniaus universiteto docento, Baltijos pajūryje XIV-XV š. gyvenusios kuršių gentys taip tada matuodavo metų laikus. Archeologai Birutės kalno aklavietėj Palangoj yra aptikę panašią "kuršių observatoriją", kurioje žyniai pažymėdavo Saulės ir Mėnulio azimutus, svarbiausių kalendorinių švenčių datas.

TUŠTĖJA DZŪKIJOS KAIMAS

Romas Kvietkevičius "Lietuvos aido" skaitytojus supažindina su tuštėjančiais Dzūkijos kaimais. 1992 m. Alytaus apskrityje buvo 202,304 gyventojų. Jų 77,238 tada jau gyveno Alytaus mieste. Kovo 1 d. Alytaus apskritis turėjo 8,903 užregistruotus bedarbius, o tai sudaro 10.1% bendro gyventojų skaičiaus šioje apskrityje. Didesnis bedarbių skaičius net 15.1% buvo Lazdijų rajone ir 14.5% Druskininkuose. Nedarbas labiausiai yra palietęs nepopuliarios profesijos atstovus. Pastebimai mažėja nekvalifikuotos darbo jėgos paklausa, bet kaimo rajonuose vis dar trūksta gydytojų, teisininkų, užsienio kalbų mokytojų. Problemų turi ir Druskininkų kurortas. Sanatorijos jau mažina darbuotojų skaičių, sudaro sezoninės darbo sutartis. Verslo reikalai taipgi priklauso nuo kasmet mažėjančios atvykstančių poilsiautojų gausos. Apskrities statistikos valdybos pranešimu, pernai Dzūkijoje gimė 2,121 kūdikis, o mirė 2,326 gyventojai. Gimstamumas Alytaus mieste jau beveik dvigubai didesnis už mirtingumą. Žurnalisto R. Kvietkevičiaus išvada – Dzūkijos kaimas nyksta, gyvenimo lygio skirtumas tarp miesto ir kaimo vis sparčiau didėja. **V. Kst.**

Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Lougheed Funeral Home

Žmonės, kurie atjaučia kitus

Sudbury Ontario

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis

Tel 905 383-9026

154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

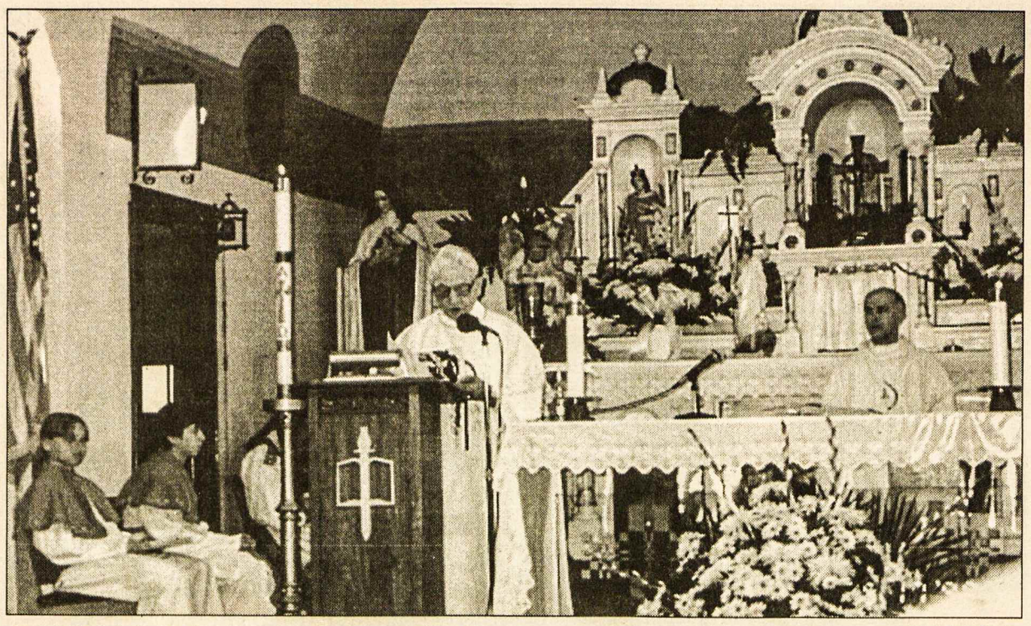

Prel. IGNAS URBONAS, Gary, IN, lietuvių Šv. Kazimiero par. klebonas, sako paskutinį pamokslą 1998 m. gegužės 17 d., pranešdamas parapijos uždarymą. Prie altoriaus – vietos vyskupas **Nuotr. V. Kasniūno**

Ottawa, Ontario

SIBIRINIŲ TRĖMIMŲ MINĖJIMAS. Kaip ir visuose lietuvių telkiniuose, tragiškųjų birželio įvykių minėjimas Otavos lietuvių bendruomenėje buvo tapęs tradicija. Keliems metams praėjus po Lietuvos nepriklausomybės atstatymo, šio minėjimo rengimas buvo sustabdytas. Tačiau š.m. birželio 13 d., po penkerių metų pertraukos, Otavos lietuviai vėl turėjo progą iškilmingoje aplinkoje prisiminti ir pagerbti ištremtus ar žuvusius savo šeimos narius, giminaičius, draugus, kaimynus bei pažįstamus.

Minėjimas, kuris buvo rengiamas kartu su latviais ir estais, įvyko latvių liuteronų šventovėje, dalyvaujant visų trijų tautybių kunigams. Visiems giedant tautos himnus, iškilmingai buvo įneštos tautinės vėliavos (lietuvišką vėliavą nešė Donatas Eidintas, palydovė – tautiniais drabužiais apsirengusi Sigita Simanaitytė). Po trumpos įžanginės maldos visi susirinkusieji užsidegė žvakutes; tada, tyliai skambant kanklių garsmas, kiekvienas dalyvis, atsistojęs ir pasakęs sau artimo tremtino vardą ar vardus, savo žvakutę užgesino (žvakutės liepsnos užgesinimas simbolizavo staiga nutrūkusį tremtinio šviesų gyvenimą laisvėje). Daugeliui tai buvo giliai jaudinantis momentas.

Pamokslą anglų kalba sakė latvių kun. M. Kirsons. Savo kalboje jis pabrėžė prisiminimo prasmę. Anot jo, prisiminimas – tai kokio nors įvykio perkėlimas iš praeities į dabartį. Kyla klausimas, ką tas prisiminimas asmeniui gali reikšti. Atsakymas į šį klausimą yra visai paprastas: prisimindamas praeities įvykius, žmogus pamato kur ir kuo jis yra buvęs; tai įgalina jį geriau suprasti savo dabartį, t.y. **kur** jis dabar yra ir **kas** jis yra. Baigdamas savo kalbą, kun. Kirsons paragino visus susirinkusius rimtai pagalvoti apie tai, kas mes esame: į žemę įkalti ir iš apačios pūvantys basliai, ar tautos patriotai – žemėn įsodinti, šaknis leidžiantys, vešliai žaliuojantys medžiai.

Minėjimo metu ištrauką iš šv. Mato evangelijos lietuviškai skaitė Vyt. Radžius, vargonais grojo Loreta Lukšaitė-Cassidy. Taip pat buvo grojama kanklėmis bei violončele. Mažiau nei valandą trukęs minėjimas baigėsi kun. dr. V. Skilandžiūno suteiktu bendru palaiminimu.

Po minėjimo parapijos salėje įvyko gražiai paruoštos vaišės, kurių metu susirinkusieji galėjo pabendrauti bei atnaujinti senas pažintis su likimo broliais latviais ir estais. Tenka apgailestauti, kad tarp 150 dalyvavusių minėjime, Otavos lietuvių bendruomenės narių atsilankė tik 18 (minėjime dalyvavo taip pat ir Lietuvos ambasadorius Kanadai dr. A. Eidintas, ambasados patarėjas J. Paslauskas ir ambasados pirmoji sekretorė A. Simanaitienė). Minėjimo organizavime, kartu su latviais ir estais, darbavosi KLB Otavos apylinkės pirm. Benis Čeponkus ir ižd. Vyt. Radžius.

Vakarinių žinių metu Otavos CTV televizijos stotis, nors ir suglaustai, bet labai įdomiai perdavė šio minėjimo eigą.

PASIŽYMĖJUSI MOKYTOJA. Š.m. gegužės 28 d. Kanados parlamento rūmuose ministeris pirmininkas Jean Chrétien 17-kai geriausių Kanados mokytojų įteikė "Teaching Excellence" pažymėjimus. Jų tarpe buvo ir St. Elizabeth katalikiškoje pradžios mokykloje kompiuterių mokslą dėstanti mokytoja Dalia Naujokaitis. Ta proga Otavos dienraštis "The Ottawa Citizen" įdėjo didelę nuotrauką, kurioje matoma Dalia su grupe savo mokinių. Dienraščio straipsnyje plačiau aprašytas jos darbas su gabiausiais mokiniais iš keliolikos Otavos mokyklų.

"NEREIKALINGŲ SVETIMŽODŽIŲ RINKINYS". Tokiu pavadinimu Lietuvos studijų sambūris Tasmanijos universitete (LSS) išleisdino Algimanto Taškūno sudarytą sąrašą svetimžodžių, plačiai vartojamų šiandieninėje lietuvių kalboje (kas ypač krenta į akis skaitant Lietuvoje leidžiamą spaudą). 65-erių puslapių knygutėje sutelkta 1150 barbarizmų, kuriems lietuvių kalba turi puikiausius pakaitalus. Knygutės gale esančiame bendradarbių sąraše yra ir du kanadiečiai: A. Stanėnas ir otavietis V. Prišč-epionka. (Knygutę galima užsisakyti pas LSS, P. O. Box 777, Sandy Bay, Tasmania 7006, Australia).

Hamiltono Vysk. M. Valančiaus lit. mokyklos užbaigimo metų iškilmėse aštuntokai Krista Ericksonaitė ir Nikolas Incretolli perduoda raktą septintokams Gabrielei Nekrašiūtei ir Aleksandrai Incretolli **Nuotr. V. Stanevičienės**

A.a. IGNAS GABALIS, ilgametis Otavos lietuvių bendruomenės narys, po ilgos ligos mirė š.m. balandžio 4 d. Prieš išeidamas į pensiją, 45 metus dirbo pasaulyje pagarsėjusio fotografo-portretisto Yousuf Karsh'o laboratorijoje, A.a. I. Gabalis savo aukomis buvo dosnus ne tik giminaičiams bei draugams Lietuvoje, bet ir lietuviškiems reikalams Kanadoje. Laidotuvių metu Otavos lietuviai jo atminimui suaukojo 300 dol. Pinigai perduoti Kauno arkivyskupijos "Caritas" skyriaus išlaikomai vargšų valgyklai, kuri kasdien pamaitina apie 1300 alkanų žmonių. Vargšų valgyklai aukojo: R. O. Barisos, J. A. Buivydai, S. Danaitienė, J. D. Daniai, H. Graber, K. A. Gudžiūnai, N. Jūraitienė, G. S. Mitalai, V. L. Plečkaičiai, V. I. Priščepionkos, V. V. Radžiai, A. Šimanskienė ir L. Woolam.

KLB OTAVOS APYLINKĖS VALDYBA prašo pranešti, kad š.m. rugsėjo 20 d. įvyks krašto tarybos rinkimai. Otavos apylinkei atstovauti turi teisę vienas krašto tarybos atstovas (kandidatas turi būti užsimokėjęs solidarumo mokestį, ne jaunesnis kaip 18 m. amžiaus). Norintys kandidatuoti ar siūlyti kandidatą, turi užpildyti specialų tam tikslui lakštą, kuris yra gaunamas pas apylinkės rinkiminės komisijos pirmininką Benį Čeponkų (P.O. Box 329, Metcalfe ON K0E 2P0, tel. 445-5419). Užpildyti lakštai su sutinkančio kandidatuoti asmens parašu apylinkės rinkiminei komisijai turi būti įteikti ne vėliau kaip š.m. liepos 24 d. **vip**

Įvairios žinios

"Biržiečių žinios" nr. 54 (7342) 1998 m. gegužės 7 d. laidoje persispausdino Alg. Butkevičiaus paruoštame skyriuje "Apie mus rašo '**Tėviškės žiburiai**" keletą V. Kastyčio redaguojamų žinučių, liečiančių biržiečių gyvenimą ir veiklą. Straipsnio pabaigoje pastebima: "Malonu, kad užsienyje gyvenančių lietuvių spaudą pasiekia ir Biržų krašto gyvenimo bei problemų atgarsiai".

Lietuvos jėzuitų gimnazijos atidaro duris gausiems šių metų gimtojo krašto lankytojams – Kaune (Rotušės aikštė, įėjimas iš Daugirdo gatvės) birželio 27 d. nuo 11 val. ryto iki 5 val. p.p. ir liepos 7 d. tuo pačiu laiku; Vilniuje (už Šv. Kazimiero šventovės) liepos 5, sekmadienį, po 10,30 val. Mišių. Abi mokyklas galima lankyti ir kitomis dienomis paskambinant prie vartų skambutį. Jėzuitai Lietuvoje veikia dar Biržuose, Klaipėdoje, Šiauliuose, Vilniuje, rūpinasi Šv. Jonų šventovės pamaldomis. Ten gera proga apžiūrėti prieš 420 metų jėzuitų įsteigtą Vilniaus universitetą, biblioteką, astronomijos observatoriją. Besidomintiems istorija yra ir kitų įdomių vietų, liudijančių ilgametę jėzuitų veiklą Lietuvoje. **Inf.**

• **Visa išeivijos lietuviškoji spauda sunkiai verčiasi. Reikia paramos ir "Tėviškės žiburiams". Kas galite, paremkite juos auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu.**

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

JAV LB Lemonto apylinkės naują valdybą sudarė pirm. Gediminas Kazėnas, vicepirm. Liudas Šlenys, sekr. Nijolė Nausėdienė, ižd. Algimantas Urbutis, sporto vadovas Leonas Juraitis, renginių vadovas Alfredas Mikučauskas, narės Alicija Mikučauskienė ir Agutė Tiškuvienė. Revizijos komisijon įsijungė Stasys Džiugas, Vytautas Jasinevičius, Kęstutis Sušinskas.

Čikagoje buvo pakeista Amerikos pensininkų sąjungos valdyba, staiga mirus jos pirm. Stasiui Vanagūnui. Dabartinę naują valdybą sudarė pirm. Aleksas Nevardauskas, vicepirm. Regina Patrauskas, ižd. Stasė Rudokas, sekr. Antanina Repšienė, renginių vadovė Janina Skama ir valdybos narys Leonas Grigaliūnas. Garbės pirmininku buvo išrinktas buvęs vicepirm. Juozas Skeivys, šias pareigas ėjęs dvidešimt dvejus metus ir netgi pavadavęs mirusį pirmininką.

Britanija

"Europos lietuvis" praneša, kad muitininkai Londone iš Lietuvos atvežtoje medienoje rado didelį kiekį paslėptų kontrabandinių cigarečių. Jos buvo vertos pusantro milijono svarų. Buvo suimti trys lietuviai ir trys britai.

Vytas Šiaučiulis, gimęs 1922 m. spalio 5 d. Anykščiuose, mirė Mančesterio MG ligoninėje. Velionis II D. karo metais buvo įjungtas statybos batalionan. Anglijon iš pokarinės Vokietijos atvykęs 1947 m., įsikūrė Mančesteryje ir dirbo baldų gamykloje. Ten mašina jam nupiovė du dešinės rankos pirštus. Buvo vedęs senosios emigracijos lietuvaitę. Išaugino tris vaikus. Žmonai mirus, gyveno senelių prieglaudoj, ištiktas dalinio paralyžiaus. Velionis palaidotas Mostono kapinėse, religines apeigas atlikus kan. Valentinui Kamaičiui.

Vokietija

Romuvos lietuvių moterų klubo surengtas Motinos dienos minėjimas gegužės 2 d. įvyko Hiutenfelde, Romuvos pilyje ir parke. Šia proga buvo surengta dail. Jūratės Batūraitės-Lemkienės piešinių ir tapybos darbų paroda. Minėjimui skirtą invokaciją sukalbėjo gimnazijos kapelionas kun. Alfonsas Kelmelis. Motinoms skirtą paskaitą skaitė Vingaudas Damijonaitis. Populiarių dainų programą atliko estrados sol. Nelė Paltinienė.

Karaliaučiaus kraštas

Karaliaučiaus srityje yra labai silpna švietimo būklė. Lig šiol ten nėra nė vienos lietuviškos mokyklos. Lietuvių kalba mokoma tik sekmadienio mokyklose. Iki kitų metų norima atidaryti bent vieną klasę, kurioje būtų galima išeiti pilną lietuvių kalbos kursą.

Ragainės miestelyje, ant buvusios evangelikų šventovės sienos, jau yra atidengta Martyno Mažvydo atminimui skirta lenta. Ją pašventino vietinis kun. A. Eidintas. Spėjama, kad M. Mažvydas, klebonavęs šioje šventovėje, joje ir palaidotas.

Brazilija

Šv. Juozapo šventovėje Vila Zelinoje Sao Paulo lietuviai atšventė Jadvygos ir Algirdo Šukių auksines vestuves. Iškilmingas Mišias jiems koncelebravo lietuvių kapelionas kun. Petras Rukšys, SDB, ir svečias iš Kanados kun. Edmundas Putrimas, giedant Šv. Juozapo bendruomenės chorui. Tėvų priesaikos pakartotų žodžių klausėsi jų sūnaus Algirdo ir dukters Danutės šeimos su vaikais. Jubiliejinius žiedus pašventino kun. P. Rukšys, SDB. Iškilmėje dalyvavo ir iš Lietuvos atskridusios Algirdo Šukio seserys Joana Natkevičienė ir Irena Valaitienė su dukra Birute. Vaišės buvo surengtos Lietuvių sąjungos rūmuose.

Gudija

Lietuvių veikla buvo svarstyta Rimdžiūnuose įvykusiame išplėstiniame Gudijos lietuvių bendruomenės valdybos posėdyje. Jame dalyvavo Lietuvos tautinių mažumų bei regioninių problemų departamento ir Lietuvos atstovybės Gudijoje atstovai. Gudus erzina per didelė parama tautiečiams Gudijoje. Iš tikrųjų ji nėra labai didelė. Vasario šešioliktosios aštuoniasdešimtmečio minėjimui Gardine Lietuva parūpino 3,450 litų, Valstybės dienai Naugarduke – 5,000 litų, Punios etnografinio ansamblio gastrolinei kelionei Peleson per šv. Lino atlaidus – 500 litų. Finansinės paramos iš Lietuvos už paslaugas Gudijos lietuvių telkime laukė ir rusiškai leidžiamos "Gardino savaitės" vyr. redaktorė bei leidėja Tamara Kalko. Jai galbūt reikėjo ne tik finansinės, bet ir techninės paramos savaitraščio leidybai.

Lenkija

Suvalkų "Vienybės" klubas surengė punskiečio poeto Sigito Birgelio poezijos vakarą. Jis jau yra išleidęs tris poezijos rinkinius – "Tarp krantų" (1992), "Tarp durų ir dulkių" (1993), "Eilėraščiai iš anapus Dievo" (1997).

Suvalkų lietuvius nudžiugino galerijoje "Chlodna 20" surengta klaipėdiečio fotografo Remigijaus Treigio fotografinių miniatūrų paroda, skirta XX šimtmečio septintojo dešimtmečio fotografo vaikystės metų atkurtiems Klaipėdos vaizdams. Senumo iliuziją toms nuotraukoms suteikia jų dirbtinis parusvinimas. Parodos atidaryman buvo atvykęs laikinai Seinuose Lietuvos konsulo pareigas einantis Regimantas Gecevičius. **V. Kst.**

Century 21

OFFORD REALTY LTD.

Member Broker, 38 Hurontario St., Collingwood, Ontario L9Y 2L6

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelę Šalvaitytę, B.A.,

pirkimo ir pardavimo atstovę.

Ji mielai jums patarnaus.

Darbo tel. 705 429-2121 ar 705 445-5640

namų tel. 705 429-6428

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos.

AKTYVAI PER 39 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		PASKOLAS	
kasd. pal. čekių sąsk. iki	1.75%	Asmenines nuo	6.25%
santaupas	2.25%	nekiln. turto 1 m.	6.50%
kasd. pal. taupymo sąsk.	1.50%		
INDĖLIAI:			
90 dienų indėlius	3.00%		
180 dienų indėlius	3.25%		
1 m. term. indėlius	4.00%		
2 m. term. indėlius	4.25%		
3 m. term. indėlius	4.50%		
4 m. term. indėlius	4.75%		
5 m. term. indėlius	5.00%		
RRSP ir RRIF (Variable)	2.50%		
1 m. ind.	4.00%		
2 m. ind.	4.25%		
3 m. ind.	4.50%		
4 m. ind.	4.75%		
5 m. ind.	5.00%		

Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai. Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2,000. Be to, narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki $60,000 sumos draudimu

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

MASTER CARD KREDITO KORTELĖ

INTERAC KORTELĖ

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPODIST **ROBERTAS NEKRAŠAS,** M.D., D.CH.

- ► KULNO SKAUSMAI
- ► PĖDOS SKAUSMAI
- ► PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- ► NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- ► ĮAUGĘ NAGAI
- ► VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- ► SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

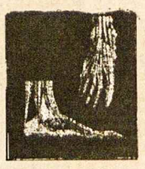

- ▪ VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- ▪ PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- ▪ PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAIS
- ▪ PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- ▪ STERILŪS ĮRANKIAI

PRIIMAME LIGONIUS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:

⊠ **ANCASTER, 352 WILSON ST. E. TEL 648-9176**
⊠ **HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL 388-3541**
⊠ **HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL 523-7944**

KAIRYS BALTIC EXPEDITING

517 Fruitland Rd.,
Stoney Creek, Ontario,
Canada L8E 5A6
Tel: (905) 643-3334

◆ Siuntiniai į Baltijos valstybes ◆

$10 už vieną kubinę pėdą
$18 pristatymas iki 31 kg
****Papildomai $5 už 10 kg**

Prašome pasiskambinti dėl daugiau informacijos ir prieš atvažiuojant:

Vytautui Kairiui (905) 643-3334

Bernardui Mačiui (905) 632-4558
Leonui Balaišiui (514) 366-8259
Andriui Usvaltui (519) 773-8007
Petrui Šturmui (905) 271-8781

FIRST PLACE PHARMACY

350 King St. E., Hamilton

540-8877

Viktoras Remesat,

BSc.Phm

- ❒ 10% nuolaidos pensininkams (15% trečiadieniais)
- ❒ Nemokamas vaistų pristatymas
- ❒ Sveikatos priežiūros įrankiai

Kanados lietuvės mokytojos Lietuvoje

Šešios lietuvaitės dėstys anglų kalbą Lietuvos mokytojams per vasaros atostogas

AUŠRA KARKIENĖ

Tris vasaras iš eilės, 1994, 1995 ir 1996-tais metais Kanados lietuvės mokytojos vadovavo anglų kalbos kursams anglų kalbos mokytojams-oms Šiauliuose, Kaune ir Skuode. Šis projektas tuo laiku buvo finansuojamas Kanados valdžios pagal "Canadian Baltic Education Partnership Project". Kai Kanados valdžios pareigūnas grįžo iš Lietuvos, teigiamai įvertino šį projektą ir skatino jį tęsti ateityje. Buvo taip pat pozityvių atsiliepimų ir iš Lietuvos mokytojų bei administratorių.

Šis projektas skiriasi nuo kitų panašių projektų, nes jis yra jungtinis – Kanados mokytojos jungiasi su vietiniais Lietuvos specialistais panašiose srityse. Drauge planuoja, organizuoja, paruošia, įvykdo ir įvertina kursus.

Projekto tikslas yra tęstinumas: Lietuvos mokytojai bei administratoriai toliau tęsia kursų modelius ir pritaiko įgytas idėjas savo mokyklose bei apylinkėse. Visa atvežta švietimo medžiaga bei ištekliai pasilieka Lietuvos kursų dalyviams tolimesniam pasidalinimui su kolegomis. Kursantai aktyviai dalyvauja pamokose "workshop" (seminaro) būdu.

Šiais metais Kanados valdžia labai sumažino finansinę paramą visoms atsigaunančioms šalims. Tačiau Lietuvos švietimo ministerija pageidauja Kanados mokytojų pagalbos Lietuvoje, ypač mažesnėse vietovėse, kur mokytojai sunkiau prieina prie švietimo medžiagos bei pasitobulinimo kursų. Šią vasarą, nors finansinė parama labai ribota, šešios Kanados mokytojos vis dėlto nusprendė paaukoti savo jėgas, laiką, profesinius įgūdžius ir tęsti kursus Lietuvoje.

Yra nustatytos šios sritys: informacijos technologijos supratimas (Vida Juozaitytė), administratorių susipažinimas su Vakarų mokyklų demokratinio švietimo vadovavimu (Giedra Paulionienė), anglų kalbos metodologija pradinių skyrių vaikų mokytojams (Aldona Šimonėlienė ir Vida Petrašiūnaitė iš Vankuverio), anglų kalbos dėstymo metodologija pradedant pradiniu baigiant universiteto amžiumi komunikaciniu būdu (Aušra Karkienė).

Taip pat šią vasarą anglų kalbos dėstymo metodologijos kursus vesti su Amerikos APPLE organizacija vyksta Irena Ross, Kanados lietuvių bendruomenės švietimo komisijos pirmininkė. Numatytuose kursuose dalyvauja apie 100 Lietuvos mokytojų kurie lanko keturis seminarus per dieną.

Kanados lietuvių mokytojų darbo Lietuvoje dėka Lietuvos mokytojai gauna paaukštinimo kvalifikacijas, tobulina anglų kalbos įgūdžius, perteikia kursų žinias-informaciją savo kolegoms, naudojasi atvežtomis kompiuterio programomis, švietimo vadovėliais, vaizdajuostėmis, bei kita profesine medžiaga, kuri žymiai palengvina jų švietimo darbą. Kanados mokytojų nuvežta medžiaga įteikiama mokyklų vedėjams ir naudojama tos apylinkės mokytojų savo mokyklose.

Šių metų vasaros darbas kursuose reikalingas finansinės paramos. Medžiaga yra pačių Kanados lietuvių mokytojų supirkta ir paruošta. Buvo kreiptasi į Kanados valdžią ir įvairias lietuvių organizacijas paramos, bet nedaug jos gauta. Nuoširdus ačiū kun. Augustinui Simanavičiui už jo suaukotą religinę švietimo medžiagą Lietuvos katalikiškom mokyklom. Taip pat nuoširdžiai dėkojame Kanados lietuvių bendruomenei, Tautos fondui Kanadoje, Prisikėlimo ir "Paramos" kredito kooperatyvams už jų supratimą šio svarbaus darbo, padedančio Lietuvos švietimui išsilaisvinti iš sovietiškos sistemos, ir finansinę paramą šiam projektui.

Mosėdyje yra daug didelių akmenų ir net jų muziejus — Nuotr. V. Kapočiaus

Iš Anapilio sodybos veiklos

Kanados lietuviai didžiuojasi savo sodyba Mississaugos mieste prie Toronto didmiesčio. Tai lietuviška tvirtovė, apimanti Lietuvos kankinių šventovę, didelius pastatus su salėmis, autoaikšte, "Tėviškės žiburių" savaitraščio patalpas, Lietuvių muziejų-archyvą, vaikų darželį, kapines, sargo butą, gyvenamą namą ir Gerojo Ganytojo misiją Vasagoje. Visa tai yra lietuvių korporacijos nuosavybė, išskyrus šventovę, parapijos salę ir kleboniją. Tai didele dalimi a.a. kun. Petro Ažubalio palikimas, kuriam tvarkyti 1973 m. buvo įsteigta pelno nesiekianti korporacija "Lithuanian Foundation Anapilis" ir įregistruota Ontario provincijos valdžioje.

Tai plataus masto steiginys, susijęs su didelėmis išlaidomis. Jam finansuoti ir išlaikyti reikėjo stambių sumų, kurios atėjo ir dabar ateina didele dalimi iš dosnių tautiečių aukų pavidalu. Kanados įstatymai leidžia aukotojams labdaros tikslams paaukotas sumas nurašyti nuo valstybinių pajamų mokesčių. Deja, minėtoji korporacija "Lithuanian Foundation Anapilis", būdama pelno nesiekanti organizacija, tokių pažymėjimų-pakvitavimų neturėjo teisės išduoti. Dėl to 1995 m. buvo įsteigta kita karitatyvinė korporacija, kuri gavo teisę išduoti aukotojams pažymėjimus, atleidžiančius nuo pajamų mokesčių. Ji buvo pavadinta "Anapilis Christian Community Centre". Valdžios patvirtinto auditoriaus patarimu visa finansinė veikla buvo pervesta naujai įsteigtai karitatyvinei korporacijai. Procedūrinė dviejų korporacijų sąveika praktinėje plotmėje paliko kai kurių neaiškumų, kurie buvo gyvai diskutuojami metiniame narių susurinkime 1998 m. gegužės 20 d. Vėliau valdybos posėdyje minėti procedūriniai neaiškumai buvo išlyginti. Jiems užbaigti bei įteisinti numatytas dar š.m. rudenį visuotinis narių susirinkimas.

Didelis Anapilio sodybos rūpestis yra jos išlaikymas, susijęs su stambiomis išlaidomis. Dėl to Anapilio vadovybė ir toliau tikisi lietuvių visuomenės finansinės paramos šiai lietuviškai tvirtovei išlaikyti. Iš pranešimų metiniame narių susirinkime paaiškėjo, kad pastaruoju metu visuomenės parama sumažėjo, ir reikia naujų pastangų padidinti pajamoms. 1998 m. pradžioje paimta 600,000 ilgalaikė paskola iš Toronto Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvo. Tikimasi, kad su visuomenės parama finansinė būklė pagerės.

"Anapilis Christian Community Centre" vadovybėje įvyko pasikeitimų. Valdybos narys dr. J. Sungaila, išbuvęs joje 13 metų, ir baigęs kadenciją nebekandidatavo. Jam buvo pareikšta padėka. Jo vieton išrinktas dr. Petras Lukoševičius. Perrinktas dr. Algis Valiulis, kapinių komisijon perrinkta Danutė Keršienė.

Dabartinė vadovybė: pirm. J. Andrulis, vicepirm. prel. J. Staškus, sekr. dr. A. Valiulis, ižd. A. Matulaitis; nariai – R. Celejewska, D. Keršienė, dr. P. Lukoševičius, A. Sagevičius, Pr. Saplienė, A. Šimonėlienė, V. Valiulis.

Adresas: Anapilis Christian Community Centre, 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. **Inf.**

Iškeliavo tylus darbuotojas

Netekome Valterio Drešerio

B. STUNDŽIA

Dažniausiai prisimename negrįžtamai išėjusius daugiau ar mažiau žinomus veikėjus. Bet į spaudą patenka ir mažiau žinomi, bet ramūs, nesigarsinantieji asmenys, kurie tyliai ir kantriai dirba savos bendruomenės labui.

Neseniai netekome tokio darbuotojo, kuris stengėsi, kaip sugebėjo, būti naudingu bendruomenei. Iš Toronto lietuviškos veiklos neseniai pasitraukė į amžiną poilsį Valteris Drešeris. Jis mirė 1998 m. gegužės 27 d., palaidotas gegužės 30 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje.

Velionis gimė 1932 m. rugsėjo 24 d. Jurbarke. Prieš karo pradžią tėvas jį išsiuntė pas tetą į Rytprūsius. Karui prasidėjus grįžo į Lietuvą ir vėl po kelerių metų turėjo išsikelti į Vokietiją. Prieš karo pabaigą pateko į Daniją, kur pakliuvo į lietuvių stovyklą ir mokėsi tarptautinėje mokykloje. 1949 m. atvykęs į Kanadą jau pakankamai mokėjo anglų kalbą. Greitai įsikūrė naujoje žemėje ir 1951 m. vedė Idą Izokaitytę, kurį laiką dirbo kalėjimo prižiūrėtoju ir 5 metus policijos tarnyboje, kolei padirbėjęs draudos įstaigoje, įsteigė tos srities privatų verslą.

Laisvalaikį skyrė visuomeninei veiklai. Buvo "Tauro" klubo narys, veikė Toronto Lietuvių Namų vyrų būrelyje, buvo tų namų valdybos vicepirmininku ir paskutinius trejus metus ėjo pirmininko pareigas.

Apie 40 metų dirbo iš pradžių mišrioje Hope ir vėliau Išganytojo evangelikų parapijų komitetuose. Buvo narys "Lions" klubo ir norėjo suorganizuoti lietuvių skyrių. Pažymėtina, kad jo veikla ev. parapijų komitetuose buvo įvertinta ir buvo išrinktas į išeivijos liuteronų Sinodą Čikagoje.

V. Drešerį kas sekmadienį žmonės sutikdavo Lietuvių Namuose, vasaros stovyklose, jis vadovaudavo senjorų mankštai ir, jei spėdavo, pasirodydavo visuose parengimuose. Buvo malonaus ir taikaus būdo. Paliko žmoną Idą, dvi dukras – Ingridą ir Karin, sūnų Ričardą, kurį jaunimas pažino tautiniuose šokiuose.

VALTERIS DREŠERIS (1932-1998)

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

KL Fondo kapitalas daugiau kaip 2 milijonai dolerių yra neliečiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje.

Per 30 veiklos metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.

Testamentuose neužmirškite Kanados lietuvių fondo (Lithuanian-Canadian Foundation).

Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ !

Atvažiuokite pasakyti
"LABAS"
Lietuvai

Tada pasakykit "labas" nuostabiems vaizdams. Atvykite susipažinti su Lietuva šią vasarą. Jūsų patogumui Finnair skrenda:

- be sustojimų iš Toronto per Helsinkį į Vilnių
- du kartus per savaitę
- nuo gegužės 23 iki rugsėjo 9 d.
- trečiadieniais ir šeštadieniais
- ankstyvi nuvykimai

Finnair taip pat skrenda kasdien per ištisus metus tarp Niujorko ir Helsinkio. Tad užvažiuokite pasakyti "Labas" !!

VILNIUS
NUO $1050.00

Norvista
FINNAIR 75
Time flies

MES ESAME FINNAIR. JŪSŲ VARTAI Į PASAULĮ

Finnair priklauso Aeroplan grupei. Galioja tam tikri apribojimai. Oravoščio taikomi mokesčiai neįskaičiuoti. Žemesnės kainos vaikams.

Skambinkite savo kelionių agentui arba Norvista Tours telefonu
416•222•0203 arba 1•800•461•8651

Nepamirštamas poetės vakaras

"Laukų žolė" – Aniuta Dukynienė išdygo tik Atgimimo saulėtekio metu. Anksčiau kūrybinė jos jėga buvo paslėpta, tik artimesni jai žmonės jautėm Dievo sėklą, iš kurios greitai išaugo Lietuvos smilgų smilga.

Dabar ji yra gerai žinoma krašto kultūrinio gyvenimo, liaudies tradicijų ir papročių puoselėtoja, rašytoja ir poetė, dainų autorė ir atlikėja, skaitovė. 1998 m. balandžio 26 d. Marijampolės Dramos teatre įvyko jubiliejinis rašytojos Aniutos – "Laukų žolės" vakaras. Turiningi dvasios klodai liejosi į gausiai susirinkusius žiūrovus. Kūrėja savo dvasia aprėpia labai daug. Ji dėkinga Visagaliui už jai dovanotą talento šviesą. Jis ryškina krikščionišką meilę žmogui, išgyvena dėl susvetimėjimo, telkia draugėn šventu jausmu Tėvynei.

"Vykdydama Aukščiausio valią, – Lietuvoje ir Lietuvai gimiau" – sakė ji. Rūpinasi, kad "svetimybės kirminas mūsų šaknų mums nepagraužtų". Ji primena šventą motinos pareigą: "Tu vien gėrio nešioji karūną, laimingų namų ir laimingų vaikų be motulės nebūna".

Poetė ANIUTA – "LAUKŲ ŽOLĖ" jubiliejinio vakaro metu Marijampolėje

Tas vakaras buvo ypatingas Marijampolės kultūrinio gyvenimo įvykis, dar kartą įrodęs kūrėjo brandumą. Scenoje – gyvas koleidoskopas, "suaustas" Aniutos iš įvairių kolektyvų. Šokių kolektyvą keitė dainos kolektyvas, suaugusių solistų – būsimas dainininkas – mažas vaikiukas. Skambėjo negirdėtos etnografinės dainos. Jas dainavo VI-tos mokyklos mokinukų ansamblis "Kiškio pulsas". Dainuoti juos išmokė Aniuta. Rašytojos mama piemenaudama išmoko šių dainų, vėliau išmokė mažąją Aniutą. Taip unikalus dainuojamosios tautosakos grūdelis pasiekė šių dienų mažuosius.

Sodriai ir jautriai skambėjo ansamblis "Sūduvietis", atliekantis jos kurtas dainas. Scenoje vyko amžių, kartų, nuotaikų, spalvų, garsų, judesių, aprangos kaita. Tai tartum pats gyvenimas – rauda ir kvatojimas, giesmė ir palaima, nuoskauda ir atjauta. Ir visur ji, tartum gija, supynusi raštus į audinį, Aniuta – "Laukų žolė".

Autorė neturi profesionalaus literatūrinio-aktorinio išprusimo, tačiau jos kūryba harmonizuojasi su profesonaliąja.

Garsus lietuvos teatro meno meistras Kostas Smoryginas dainavo "Laukų žolės" baladę "Ten, kur Tu". Rašytojos skaitiniai su aktoriaus dainom susiliejo lyg du upeliai. Programai vadovavo aktorė Alvyda Čepaitytė ir poetas Robertas Keturakis.

Julija Šelmienė

Red. pastaba. Su šiuo rašiniu atėjo ir Gr. Penčylienės laiškas apie minėtos poetės materialinę būklę. Ji gyvenanti iš II grupės invalidumo pensijos, negalinti nusipirkti net būtiniausių vaistų. Ją slegianti 3500 litų skola "Aušros" spaustuvei už knygą "Akimirka kelionės dienorašty". Jai reikalinga išeivijos tautiečių pagalba. Adresas: Aniuta Vitkauskaitė-Dukynienė, Neravų g. 1-6, Druskininkai 4690, Lithuania.

MARIJA BARĖNIENĖ, gyvenanti Britanijos Londone prie savo pieštų lėkščių ir vyro rašytojo KAZIMIERO BARĖNO portreto

KALBĖKIME LIETUVIŠKAI "Parlons lituanien"

Taip vadinasi pirmasis lietuvių kalbos vadovėlis prancūzams ir visiems prancūziškai kalbantiems žmonėms, kurį 1998 m. balandžio mėnesį išleido Paryžiaus leidykla "l'Harmattan". Tai beveik 300 puslapių knyga, kurioje išdėstyti lietuvių kalbos pagrindai, pateikiamas žiupsnys žinių apie lietuvių kultūrą ir civilizaciją, trumpi prancūziški-lietuviški pasikalbėjimai bei lietuvių-prancūzų ir prancūzų-lietuvių kalbų žodynėliai. Per 16 lietuviškų teminių dialogo forma pateiktų tekstų susipažįstama su visais gramatiniais reiškiniais. Šį vadovėlį galima pavadinti įvadiniu lietuvių kalbos ir kultūros kursu. Vadovėlio priedas – garsajuostė su tekstais ir pokalbiais.

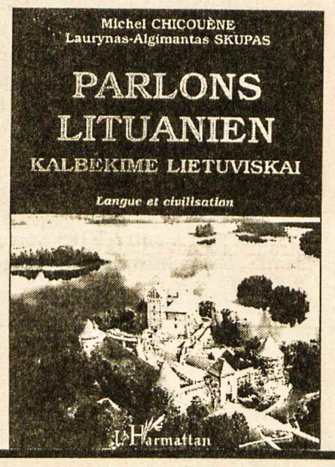

Knygos autoriai – Paryžiaus Rytų kalbų instituto prof. Michel Chicouène ir Vilniaus universiteto prancūzų filologijos docentas, trejetą metų dėstęs lietuvių kalbą minėtame Paryžiaus institute, Laurynas-Algimantas Skūpas.

Knyga skirta ne tik lingvistams, bet ir visiems tiems, kurie nori pramokti lietuvių kalbos, myli Lietuvą arba ruošiasi ją aplankyti. Vadovėlis galėtų sudominti ir Kvebeko lietuvius, ypač jauniausiąją kartą.

Knygą galima įsigyti Kanadoje: l'Harmattan Inc., 55 rue Saint-Jacques, Montréal (QC) Canada H2Y 1K9 arba Paryžiuje: l'Harmattan, 5-7, rue de l'Ecole Polytechnique, 75005 Paris, Frances bei FNAC knygynuose. **Inf.**

Miniatūros

DAIVA DULAITYTĖ

Danaidžių taurė

Laikas suvarva suteška Danaidžių taurėn. Ten nėra pabaigos, vien tik įspūdžių srautas, svajonės, sudužusios viltys, siaubingi sapnai, ištryškę subėgę šaltiniai.

Laikas srūva Danaidžių taurėn. Taip prarijo Homerą, Platoną, Sokratą, Atėnus. Pasiglemš ir mus: smulkius, susmulkėjusius, vienišus, puošnius, išdidžius ir nudriskusius "gatvės vilkus".

Laikas eina prieš mus, o mes – paskui jį ir greta. Abu vienodi: jauni, pražilę, pasenę, numirę.

Laikas dingsta Danaidžių taurėj, nes nėra pabaigos. Tik per ją ir su juo keliaujame ten, Nebūtin, pasitikti Didžiosios Būties.

Aušros Vartų Madonos žvilgsnyje

Iš gatvės gausmo jis atsineša vidinį gausmą į maldą. Įpina troškimų godulį, garbę, išdidumą ir kerštą, o ypač meilę. Neišjudina atgailos ašaros Aušros Vartų Madonos graudulio. Šimtai sidabrinių širdelių – pagydytų kojų ir rankų – susilydo į tyro skambėjimo sidabrinę širdį – dėkingumą.

Iš gatvės gausmo jam nebelikę gausmo, tik šviesos gale vibruojantys kalnai ir nukaukiantys uraganai. Jis dar išdrįsta kartais paklausti, kada nuoširdesnis esu, kai meldžiuosi marmoro plokštei ar Žinojimui, kad Esama…

Mokykloje ir dailėje

Mokytoja ir dailininkė Marija Barėnienė

Ji – ir mokytoja, ir publicistė. Mokytojavo Neustadte, Vokietijoj, apie dešimt metų dirbo skautų stovyklose Britanijoje. Kadangi jaunimas ten lietuvių kalbos mažai bemokėjo, tai ji kasmet paruošdavo anglų kalba po storoką sąsiuvinį rašomąja mašinėle, padaugindavo ir išdalindavo suaugesniems skautams supažindinti su lietuvių istorija, literatūra ir t.t. Per dešimt metų susidarė apie 500 puslapių tos kultūrinės informacijos, kuria jaunimas džiaugėsi, nes jiems buvę įdomu. Jie pramokdavo ir kalbos.

Bet M. Barėnienė visų pirma yra dailininkė, nors apie tapybą ar savo talentą nutyli. Tačiau gyvenimas parodo jos darbus.

Teko neseniai matyti jos pieštų paveikslų, portretų, natiurmortų, ir jos padarytų – pieštų lėkščių nuotraukų pluoštą. Iškart pastebi savitą tapytojos braižą ir įdomų spalvų derinimą. Ypač patiko portretai ir lėkštės, kuriose – išraiškus Vytis, Aušros Vartų Marija, tautiniai lietuvių ornamentai, žymių žmonių veidai…

Teko (privačiai) sužinoti, kad ji daugelyje grupinių parodų (surengtų savivaldybės ar dailininkų klubo) yra laimėjusi pirmų premijų ir įvairių pažymėjimų. Taip pat yra surengusi kelias ir savo vienos parodas.

Apie rašytoją Kazimierą Barėną skaitantysis lietuviškas pasaulis daug žino. Pravartu nors kiek žinoti ir apie gabią bei darbščią Mariją Barėnienę.

Alė Rūta

Balzeko muziejus Čikagoje, įsteigtas 1966 m., puoselėja Lietuvos meną, istoriją, papročius ir tradicijas. Muziejuje sukaupti rodiniai supažindina lankytojus su šimtmetine Lietuvos kultūra. Taipgi yra daug rodinių, kalbančių apie JAV lietuvius. Muziejus pasiruošęs skirti vietą ir Kanados lietuvių istorijai. Laukia pasiūlymų ir finansinės paramos tokiam skyriui įrengti. Muziejaus adresas: Balzekas Museum of Lithuanian Culture, 6500 So. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629, USA, tel. 773 582-6500; faksas 773 582-5133. **Inf.**

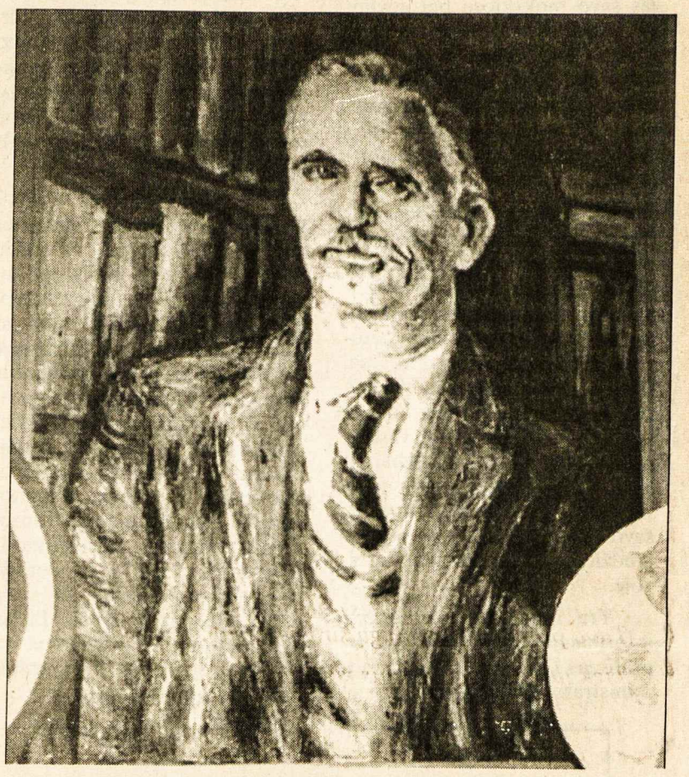

Rašytojo, publicisto, redaktoriaus KAZIMIERO BARĖNO portretas, pieštas jo žmonos Marijos

Lietuvių grupės žygis Afrikon

Nuotykiai, vaizdai, vargai ir prabanga Kenijoje, kur ir lietuviai turi bičiulių

KUN. K. J. AMBRASAS, SJ

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Niekur kitur sostinėje ar kituose šio krašto miestuose neteko matyti kitoms nepriklausomybės datoms skirtų paminklų. Nejaugi šalis tesugebėjo pirmuoju savo atgautosios laisvės dešimtmečiu dar iškilmingiau išreikšti savo laisvės atgavimo džiaugsmą, o vėliau ėmė taip smukti, kad jau nebepajėgia ne tik paminklų statyti, bet ir žmonių gyvenimo lygio, gerovės kelti ir net seniau pastatytų pagarbos simbolių deramai prižiūrėti!

Kad tik panašiai neatsitiktų Lietuvai, kaip nutiko Filipinams. Tie 1946 m., kai atgavo nepriklausomybę, buvo viena iš ekonomiškai pažangiausių Azijos šalių, o po penkiasdešimties metų nepriklausomo gyvenimo ekonominiu atžvilgiu atsidūrė bemaž vienoje iš paskutinių šio žemyno šalių gretoje.

Muziejus

Į valstybinį muziejų (National Museum), įsikūrusį Nairobio upės pakrantėje, mudu su Žilvinu palydėjo staiga iš vienos Kenijos universiteto pavartės iššokęs prancūzų kalbą šioje aukštojoje mokykloje studijuojąs antrakursis. Jis taip drąsiai ir tiesiai prie mudviejų prilipo ir iki kultūrinio mūsų žygio pabaigos nė žingsnio nebepasitraukė. Pats, nežinodamas, kur yra tas muziejus, nes niekados ten nebuvo, vis klausinėjo, kurlink mums reikia sukti. Eidamas pro šalį parodė, kuriame pastate mokosi, pasakė, kad jo grupėje yra 12 studentų, kurie, jei sėkmingai baigs, galės būti vidurinės mokyklos prancūzų kalbos mokytojais.

Praėję valstybinį muziejų Harry Thuku Road, perkirtę Kijabe Street ir molžemio pilną apgriuvusio tiltelio apžabotą Nairobio upę, pagaliau pasiekėme Museum Road gerokai aptvarkytą, vešlių medžių alėjos apjuostą ir nemažą įvairių pastatų guotą – Kenijos muziejų, kur apie dvi valandas pavaikštinėjome, tarsi būtume skaitę vieną iš paskutinės laidos kelionių vadovą, kur patariama bent tiek laiko skirti šiam apžiūros objektui.

Nieko nepadarysi, – jokių privilegijų vos tik įžengęs į šią šalį neturi, todėl reikia mokėti 200 šilingų, kad galėtum pakliūti tenai, kur yra didžiausia šio muziejaus paroda. Tikėjomės, kad studentas mus paliks, kai reikės jam pačiam užsimokėti už bilietą, bet jis, ryžtingai nusprendė pats iš savo kišenės nusipirkti bilietą ir, nors pats menkai ką tenusimanė apie savo tautos istoriją bei meną, ką ne ką sugraibštydamas, iš paskutiniųjų stengėsi mudviems su Žilvinu aiškinti.

Išties vertas dėmesio šios šalies įžymiųjų žmonių portretų rinkinys, kurį surinko Joy Adamson. Ši moteris, apie 1940 m. Kenijos vyriausybės buvo įpareigota surankioti vietinių žmonių kultūros paminklus. Šitaip atsirado apie 600 įžymiausių Kenijos veikėjų portretų, iš kurių nemažai matyti šio muziejaus salėse.

Etnografiniame skyriuje pamatėme kai kuriuos įvairių Kenijos genčių buities rakandus, rykus, apdarus. Bene iš įdomiausių šio muziejaus iškasenų – priešistorinių amžių radiniai, ankstyvųjų mūsų protėvių pėdsakai, kaip manoma vulkaniniuose pelenuose iki mūsų išlikę net keturių milijonų amžiaus senumo.

Paukščių mėgėjai gali pasidžiaugti sparnuočių galerija, kur išdėliota apie 900 įvairiausių jų rūšių nuo mažiausių kolibrių iki ilgasparnių erelių, grifų ir didžiausių sakalų.

Etnografinis skyrius

Gana turtinga šio muziejaus dovanų arba suvenyrų parduotuvė. Prie restoranų, pakelėse, stovyklose pamatysi daug visokių vietinės kūrybos statulėlių, kaukių, tamtamų, būgnų, skydų, iečių, batikos ir kitų darbų, o muziejuje pasigendi tos subtilios liaudies žmogaus fantazijos įvairovės, išradingumo, meniškos gyslelės. Ypatingai mudu su Žilvinu apvylė šio muziejaus etnografinis skyrius, kur pamatėme apytuščius stalčius, plikas lentynas ir pinučiais užnabrytas duris, pro kurias šiaip taip po ilgo mūsų beldimosi pasirodė darbuotojas, negalėjęs mums paaiškinti, kodėl jie taip ničnieko iš tikrosios liaudies kūrybos neturi savo keliuose kambariuose, kai tuo tarpu prekyvietėse, restoranų kioskuose, suvenyrų ir įvairiausių prekeivių rankose šitiek nuostabių kaukių, juodmedžio, tapybos, raižybos, grafikos ir kitų spalvingų, įsimintinų darbų.

Aplankę keturkampėje altanoje stovintį dramblį, muzikos ir kitų radinių skyrius, knygynėlį, kur nemačiau jokios knygos apie žodinę šio krašto kūrybą (gerai, kad tokią knygą pasisekė užtikti Frankfurto oro uoste).

Išėjus iš muziejaus

Išėjus iš didžiulio pastato salių laukan, pirmiausia į akis krito gyvačių karalija, į kurią einant lygiai tiek reikia sumokėti šilingų, kaip ir ankstesnėje kasoje. Kai kurie garsieji Rytų Afrikos šliužai čionai tūnojo po stikliniais gaubtais, kiti kiurksojo atviruose lizduose ir gūžtose. Čionai neužmiršti nei lėtieji ir kantrieji vėžliai, nei krokodilai. Tik gaila, kad nei kišenė, nei laiko stoka neleido jų apžiūrėti.

Vienoje pakalnėlėje stūksojo kelios apgriuvusios, šiaudais dengtos čiabuvių apvalios trobelės, kur vienoje iš jų ir labai panašioje kaimo gilumoje prieš 20 metų buvo gimęs ir mūsų palydovas studiozas Jack Opiyo Ombaka. Nusifotografavome prie tų iš molio drėbtų, išvirtusiomis durimis pirkelių, kurių apsčiai matėme visose pakelėse ir palaukėse, bet pernelyg jų skurdus, apleistas vidus, mane savotiškai paguodė, kad Rumšiškių etnografinis muziejus kur kas pranoksta tokio lygio afrikietiškas įstaigas, ir todėl į jas jau nebe gėda lietuviui įsivesti bet kokį užsienietį.

Netoliese įsikūręs geležinkelio muziejus jau nebegalėjo mūsų dominti, nes norėjome spėti suskubti 6.45 val. vakarienei, o juo labiau ne itin smagu užtrukti mieste vakarop, kai iš visų pusių tegirdi: "Saugokitės nakčia išeiti į gatves ir ypač parkus!"

Vienas iš moderniųjų miesto rajonų – Nairobi gatvė Ntr. K. J. Ambraso

Studento noras

Bemaž dvi, o gal net tris valandas pavaikščiojus su Ombaka, pagaliau prieš atsisveikinimą paaiškėjo, kodėl tas studentas taip lipte prie mudviejų prilipo:

– Ar negalima būtų atvažiuoti studijoms, darbui į Europą bei Ameriką? – paklausė vaikinas.

– Dabar Kanada ir kitos šalys vis labiau sunkina įvažiavimo sąlygas. Reikia turėti daug lėšų, gerų, turtingų pažįstamų, artimų giminių arba pačiam būti labai drąsiam bei ryžtingam, kad galėtum savarankiškai be pinigų įsikurti. Geriausia savam krašte labai atsidėjus studijuoti, kad galėtum būti pasiųstas aspirantūron ar stažuotėn.

– O kitų kelių į užsienį pakliūti nėra?

– Diplomatinis, prekybos, tarptautinių ryšių ar kultūros darbas.

– O kitaip ar negalima prasiveržti?

– Manyčiau, kad sukčiavimas, apgaulė, ginklų ar narkotikų prekyba ir panašūs verslai ne tavo duona. O tikėtis išlošti loterijoje, vesti vien iš apskaičiavimo turtingą merginą ar pakliūti į mafiją doram vyrui – netinkamas kelias.

Meno galerijoje

Praėję pro parlamento rūmus, šiuolaikinio Rytų Afrikos meno muziejaus patalpas, Kenyatta konferencijų centrą, kažin kurioje gatvelių raizgalynėje tarp Manrovia ir Biashara – Moktar Daddah Str. užtikome "Gifts and Souvenirs Batik Specialists" privačią galeriją. Negali, žinoma, palyginti su kitomis tokio pobūdžio parduotuvėmis ir galerijomis, nes juk čia esi vien atsitiktinai užbėgęs, bet įsidėmėtini kai kurie šio krašto ateivių bruožai. Štai, sakysime, atvažiavęs į kai kuriuos Kenijos miestus, paklausi, iš kur tas parduotuvės, gamyklos ar firmos savininkas ir greit sužinai, kad čia svetimšalis: indietis, japonas, kinietis, amerikietis ar graikas.

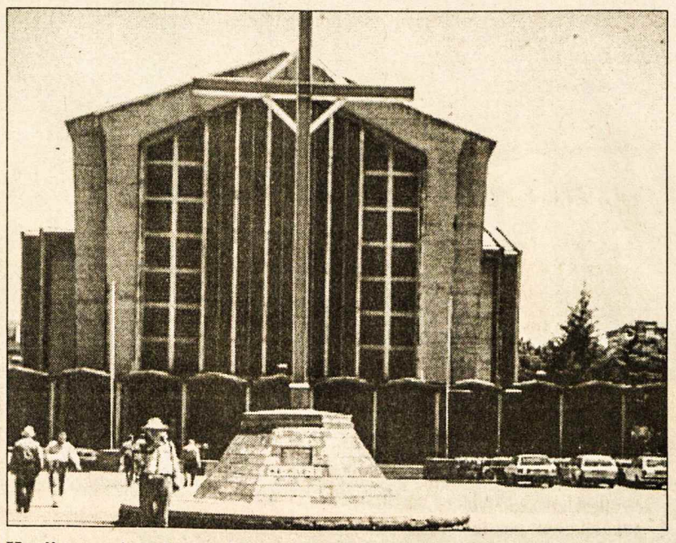

Kenijos sostinės Nairobi katalikų katedra Nuotr. K. J. Ambraso

Pokalbis autobuse

Štai autobusas rieda asfaltuotu lygiu keliu. Klausi progai pasitaikius kokį nors oresnį pilietį, kas jį nutiesė? Nejučiomis išgirsti nelauktą atsakymą: japonai. Štai sėdi priešais tave su turbanu, visai elegantiškai apsitaisęs vidutinio ūgio, tamsaus gymio pilietis, kurio kilmę nejučiomis imi jam girdint aiškintis.

Daugiau įsišnekėjus, pasirodo, kad tai vienos ne itin didelės, tiktai 8-10 darbininkų, "Mo-ši" seifų įmonės savininkas ir kartu vyriausias inžinierius Sehmbi.

Sprendžiant iš priekyje raudonu trikampiu papuošto turbano ir gražiai sulaidytos eilutės, tai apdairus, su tam tikra lakia vaizduote ir veržlumu vyras, kurio dukra jau sukūrusi šeimą su anglu, o sūnus studijuoja buhalteriją, kad ateityje padėtų tvarkyti įmonę tėvui, o vėliau galbūt ir pasektų jo pėdomis – būtų šio amato paveldėtojas.

Jis pats sau mokąs po 31.000 šilingų, o savo aštuoniems darbininkams mokąs po 15-25.000. Tai nedidelis skirtumas. Fabriko direktoriaus atlyginimas tik keliais tūkstančiais didesnis už pavaldinio. Parodęs kenišką banknotą, sako, kad vandens ženklas jame – žirafa. Išties, atidžiau įsižiūrėjęs ir aš pamačiau to keturkojo galvą pinigo kampe.

(Bus daugiau)

Lietuvos poetų portretai

Vizijomis gyvenęs Mačernis

ALEKSANDRAS ŠIDLAUSKAS

Poeto lemtis – tėvynės lemtis. Poetas išeina, o Tėvynė pasilieka, kad ilgai galėtų skaityti širdimi rašytus posmus.

Toji poetinė legenda apie poetą žemaitį taip pat yra šviesi ir viliojanti vizija. Gyvenimą slėgusi ilga tyla buvo tarytum ideologinė priedanga, tiktai žmogaus apnuoginta širdis iš tikrųjų turėjo vieną kartą pasirodyti, nes jos paslėpti jau buvo neįmanoma. Visi viską žinojo, bet dar negalėjo tiesos pasakyti.

Tokio būta *meto.* Rodos, šlovė reikalinga gyvam kūrėjui, kaip ir didelė kančia, bet ji atėjo vėlai, net ne tuoj pat po mirties, kaip dažnai būna, bet ir po nemirtingumo.

Tiktai Šarnelės kalnelis ant tos aukštos vėjų pagairėlės vis toks pat tylus ir amžinatvės ženklų kupinas. Matyt, nuo to kalnelio daug toliau matosi ir širdyje regisi. Ne tiktai žemaičių žemės atodvasčiai, bet ir didieji minčių siekiai, minčių šuoliai ir artėjančios mirties gyvenimiškos nuojautos.

Į tą kalnelį poetas ateidavo su savo senole, čia po labai žemu Žemaitijos dangumi, kur Baltijos vėjai ūžmais prasiaučia, kur paukščių skrydis labai draiskus ir toks netikras. Šarnelės žemė – tarpmiškių sala, liūdinti ir liudijanti didžiojo talento gyvenimo pradžią ir pabaigą.

Svajonės ištirpo vizijų, sonetų ir žmogiškosios komedijos posmuose, o kelios užsienio kalbos lygiavertiškai skambėjo kartu su nepaprastai paprastais žemaitiškais žodžiais. Argi galima gailėtis savęs, kai žinai, kad tavimi tikima ir tavo vizijomis jau pasitikima, kad bet kokia kita prarastis bus mažesnė už pačios poezijos prarastis.

Ištirpo bičiulių būrelis, išsislapstė šviesos ir šešėliai, išnyko pasaulio sunkis ir dangaus slėguma, nes tikėjimas savo talentu ir gaivalinga žodžio jėga neleido suglebti ar užsimiršti kasdienybės kilometruose. Ar atrasti nauji poezijos žemynai, ar tapta naujos poetinės dvasios kolumbu? Kas žino? Bet ateitis patvirtins tą tiesą – taip eita.

Eilių prasmė – vienintelė žmogaus tiesa ir tos tiesos ieškojimas. Dėl to verta aukoti ne tiktai gyvenimą, bet ir savo gyvybę. Vidinis šauksmas ir ieškojimų aistra negalėjo būti nepastebėta draugų ir artimųjų. Vieni nesuprato ir įkyriai šaipėsi, kiti guodė ir džiaugėsi didele pradine sėkme. Trošku ne nuo žmonių ir ne nuo vienišumo palaimos, bet nuo netikrumo ir melo, nuo pavydo ir išdavystės.

Tokio didelio būta minties krūvio ir gaivalingos kasdienybės. Ne kiekvienam tai pakelti, išlaikyti ir išsaugoti. Ne platūs pečiai atlaikė, o didelė ir gera širdis saugojo ir išsaugojo – net ir tai, ko pats gyvenimas negalėjo išsaugoti. Išsaugojo kūrybą.

Poeto talento dydžio neišmatuosime eilėraščių gausa. Ir septyniose vizijose galima išsisakyti lyg per išpažintį. Gyvenimo prasmių šviesa nuskaidrina skaitytoją ilgesiu ir tėviškės spalvų gaiva. Namuose gyvena žmonės, kuriems kasdien reikalinga išsipasakoti. Taip elgiasi ir poetas.

Žmonių kančios neiškankina, jeigu šalia regi atgimstančią žemę ir plazdančios BŪTIES įstabą. Atgaivina vyturėlių juokas, vaiskios tolumos liūdesys. Brisdamas per žmogiškų potyrių jūrą, pats nori tapti ir tampi žmogumi, žinančiu kasdien atsiveriančių paslapčių prasmes. Žingsniai ir vartai, langas ir sapnas, vakaras ir ranka, laisvė ir metai praslenka pro akis keistais pirminiais provaizdžiais.

Tai ne šiaip žodžiai ir daiktai, tai pirmapradiškų pajautų geismas, noras surasti ir suprasti viso pasaulio esmes, ir aprėpti bent Visatos kontūrus. Poetui pavyksta tuomet, kai jis pastabiai žvelgia į aplinką, kai pasireiškia jo plati matymo emocinė gama. Pjūties rimtyje poeto veidas lieka apšviestas atradimų aura, skausmingu noru labai greitai viską pažinti, suvokti ir atskleisti.

V. Mačernis puikiai pažįsta savo sielos skausmo abėcėlę, jis nenusakomų erdvių ir gelmių pranašas, nors, rodos, paprastais žodžiais kalba apie pakelės žolę, mėlynus giedančius miškus. Jo miškai neošia, šlama, šniokščia, kaip visi esame įpratę ar įpratinti, jo miškai – *gieda.* Tame giedojime – atgaiva. Tuo giedojimu tiek daug pasakoma, jog sunku iškart aprėpti miškų esmę.

Vytauto Mačernio žemė – ne vien vizijų pavidalai. Tai amžini egzistenciniai klausimai, kurie visuomet iškyla jaunam kūrėjui. Poetas neduoda atsakymo, tai ne jo paskirtis. Atsakymą gali duoti psichologas, gydytojas arba astronomas. Amžiaus vidurys buvo pažymėtas būties ieškojimais. Žmogaus siela – lyg žibintas, yra pasakęs poetas. Tos aukštosios poetinio mąstymo valandos – tai ne vien įkvėpimo pasekmė. Vargu ar poetą apnikdavo įkvėpimas, kai didelė erudicija vertė ieškoti atsakymo ne tiktai poetinėje žemėje. Viena idealai ir siekimai, o visai kas kita – kasdienybė, kurioje reikia ieškoti savęs ir kitų. Todėl stebina poeto vizijų universalumas ir didžiulis noras viską suvokti, ne vien tik pažinti.

Vytauto Mačernio polinkis į poetinį apibendrinimą buvo didelė vėlesnės lietuvių poezijos paskata veržtis į naujas ieškojimų žemes. Ar tikrai V. Mačernis buvo pirmasis didžiosios BŪTIES šauklys? Ieškokime atsakymo visi kartu.

ČESLOVAS VALDEMARAS OBCARSKAS

Kraujo žemė

Pasipuošusi žaliom beržų kasom ir upėm
Mėlynai -alsvom, vingiuojančiom į tolius, –
Aš ant tavo kraujo žemės, vienišas sustojęs,
Tavo praeitį skausmingą širdyje nešioju.

Tiek tu daug per amžius iškentėjai,
Eidama Golgotos aštrų kelią…
Tu regėjai kruviną birželį,
kai tavuosius sūnus į ledinį Sibirą vis varė.

Bet dabar padangė tavo pragiedrėjus:
Jau baigi užbaigt kančių skausmingą kelią:
Vėl regi iš naujo Naująjį Birželį

Laisvės ir šviesos džiaugsmingoj perspektyvoj,
Krauju nušlakstytą, tačiau gyvą, tyrą, –
Su gaivingais vėjais Laisvėn prisikėlei.

1998.IV.8

Ligonis

Taip. Dabar jau viskas aišku. Pasakyta - - -
Mane graužia ir kankina nuolatos vėžys.
Jei ne šiandien, tai rytoj – ateis ji neprašyta…
Kai mirsiu, kas kryžių pastatys

Čia, ant mano kapo šio apleisto,
Tarp vešlių žolių, nykioj saloj,
Kur pakrantėmis pamišę vėjai vaikšto
Su lietum ir debesim, ir darganom.

O aš vienas čia gulėdamas, per amžius vis sapnuosiu
Apie kraštą tolimą ar giriomis tankiom,
Su žaliais eglynais, ąžuolais ir uosiais,

Ir su vasarom auksinėm ir giedrom.
Ir kai jūra nerami ims šiaušti ir putoti,
Aš svajų laivais išplauksiu per melsvuosius plotus.

1978, Anglija

Kai vėjas…

Kai vėjas, pagavęs gelsvą smėlį,
Jį skambins rudenio laukais,
Man miegant žemėje giliai,
ant mano kapo kris auksiniai lapai.

Taip bus praėję visi mano metai,
kurie jau niekad nesugrįš…
Ant mano kapo gėlės atneštos nuvys,
Ir tik sunykusi žolė linguos lietinguos vėjuos.

1950-1998

VYTAUTAS MAČERNIS

Žiemos sonetai

Kai pavargęs keleivis
Susimąsto kely,
Praeities grožio deivė
Kaip dvasia subtili

Jam parodo tėvynę
Ir laukus gimtinius,
Kad pravirktų atminęs
Palaidūnas sūnus

Savo ramiąją dalią
Ir sugrįžtų vėl jon
Į pavasarį žalią.

Klaust savęs jam belieka:
Kur veržies? – Tuštumon.
Ką surasi ten? – Nieko.

Šarnelė, 1944.I.17

Iš rinkinio "Po ūkanotu nežinios dangum", Vilnius, "Vaga", 1990, 90 psl.

Atsiųsta paminėti

Vytautas Antanas Dambrava, SEPTYNI ŽODŽIAI. Antra papildyta laida, iš ispanų kalbos versta autoriaus. Šis leidinys ispanų kalba "Siete palabras desda la cruz". Susilaukė jau trijų laidų – 1989, 1991, 1993 metais. Leidykla "Dienovidis" (Pilies 23[a], 2001 Vilnius), Vilnius, 1998 m., 82 psl. Šis populiarus leidinys – yra aktualūs mąstymai, susieti su dabarties gyvenimu. Jie sutelkti apie paskutiniuosius prieš mirtį Kristaus žodžius. Šiais mąstymais autorius kviečia: "Susikaupę apmąstykime septynis Jėzaus žodžius nuo kryžiaus. Žvelgdami į Kalvarijos kryžiaus medį, įžiebkime pasauliui naujos vilties kibirkštį".

Lituanus, vol. 44, nr.2, 1998 m. trimėnesinis žurnalas anglų kalba menui ir mokslui, 80 psl. ir viršeliai. Šio nr. redaktorius Robertas Vitas. Administracija: Lituanus, 6621 So. Troy St., Chicago, IL 6069-2913 USA. Reg. metinė prenumerata $10 (JAV). Šiame numeryje W. Wolkovich-Valkavičius skaitytojus supažindina su P. Gaidos knyga "Undying Mortal".

Poetas BERNARDAS BRAZDŽIONIS, skaitęs savo kūrybą "Poezijos dienose" Čikagoje 1998.V.22 Nuotr. Z. Degučio

Pavasarinis "Į Laisvę" numeris

ALFONSAS NAKAS

Lietuvių fronto bičiulių (LFB) sambūrio leidžiamo, Juozo Baužio su talkininkais redaguojamo žurnalo *Į Laisvę* nr. 127 (164) skaitytoją pasiekė gegužės gale. Viršelyje pažymėta apytikslė išėjimo data – "1998 pavasaris", tad galima sakyti, kad išėjo laiku. Jis – 72 psl. apimties, tad 4 psl. "plonesnis" už ankstesnį nr., bet tuo skaitytojas nebus labai nuviltas.

Buvom įpratę "ĮL" skaityti tris vedamuosius, o šiame numeryje yra tik du. Būdavo jie pasirašomi inicialais, o dabar – pilnomis pavardėmis. Tai – sveikintina! Pirmasis – nuolatinio red. bendradarbio (dr.) Kazio Ambrozaičio *Istorija jau nesikartoja, tik keičiasi.* Autorius mums primena 1988 m. iškilusį Persitvarkymo sąjūdį ir prieš 10-metį laimėtą Lietuvos nepriklausomybę. Džiaugiasi Valdo Adamkaus išrinkimu prezidentauti, bet papeikia jį už inauguracinėje kalboje nepaminėjimą 1941-jų birželio sukilimo bei jame sudėtų aukų ir skatina ateityje tos klaidos nedaryti. Antras vedamasis – red. Juozo Baužio. Tai rūpestis Lietuvos švietimo reikalais, protestas dėl labai sėkmingo reformatoriaus, švietimo min. Zigmo Zinkevičiaus atleidimo, siūlymas pradėtų jo reformų neatmesti.

Mes gyvi, mes esame, mes būsime!, šaukia Vidmanto Vitkausko pustrečio psl. rašinio antraštė. Straipsnis proginis, rašytas 1988 spalio 18-tai–20-tai, 1990 kovo 11-tai ir 1991 vasario 13-tai prisiminti. Turinyje labai šiltai prisimena 1918-40 m. nepriklausomybės laikotarpį ir iškelia nepaprastą jo svarbą: jei ne tas garbingas nepriklausomybės laikotarpis, po baisios, ilgos bolševikų okupacijos nebūtų buvę nė 1988-jų Sąjūdžio.

Skelbiama vieno puslapio prof. dr. Adolfo Damušio kalba, pasakyta Čikagos Jaunimo centre, Mokslo ir kultūros simpoziume 1997.XI.30.

Įsidėtas gražių, jaunuoliškų idealistiškų minčių dabartinio prez. Valdo Adamkaus pluoštas, spausdintas *Į Laisvę* nr. 14, 1957 gruodyje. Straipsnis pavadintas *Jaunimas visada buvo pirmose kovų eilėse*, pasirašytas senąja pavardės forma *Valdas V. Adamkavičius*. Kažkodėl "ĮL" dabartinis redaktorius pagailėjo vietos pilnam rašinio tekstui, padarė keletą praleidimų.

Didoku, pilnų šešių žurnalo puslapių straipsniu Vytautas Volertas aprašo 1997 m. gale įvykusius Lietuvos prezidento rinkimus. Skaitytojui paberiama įdomių ir svarbių smulkmenų apie kandidatus, balsų skaičių, kitokios statistikos. Yra sakymų-nepasakymų apie kai kuriuos kandidatus, skaitytoją erzinančių neaiškumų. Pvz. man miglose liko Liucija Baškauskaitė. Arba "orumą įžeidžiantys taškeliai" P. Pilvelio kandidatūroje. Rašinį atidžiai perskaitęs supratau, kad V. Adamkus – "ne Volerto prezidentas". Tariuosi žinąs ir kodėl, bet aiškinimo atsisakau, bent šiuo metu.

Vertybės šiuolaikinėje lietuvių kultūroje beveik 4 puslapių rašinyje Liliana Astra (dr. Liliana Astra-Astrauskaitė) reiškia rūpestį dėl bolševizmo per dešimtmečius barbariško lietuviškos kultūros apraiškų niokojimo, skaudžiai atsiliepusio jaunimo ugdymui. Rašinys griežtai akademiškas, reikalaująs skaitytojo susikaupimo.

Tautietė, gyvenanti Varšuvoje, Živilė Makauskienė, aprašo daugeliui negirdėtą didvyrį Kazimierą Markauską – Rakūną, Vilnijos lietuvį, kentėjusį nacių Stutthofe, kankintą lenkų ir bolševikų kalėjimuose, mylėjusį visus žmones, bet labiausiai – lietuvius. Straipsnis pavadintas *Jo garbė neturėtų išblėsti.* Perskaičius norisi šaukti: jam reikia ištisos knygos!

Sekantis str. *Angelo sparnai* skirtas partizano Vytauto Mikalausko-Aro atminimui. Jį poetiškai, jautriai ir graudžiai parašiusi Antanina Garmutė, didvyrio sesers Anelės Mikalauskaitės-Vitkauskienės pasakojimą sekdama.

Sklandų referatą skelbia šiuo metu JAV studijuojantis Almantas Jurkus. Tema: *Švietimas – mūsų ateities laidas.* Kaune jis baigė jėzuitų gimnaziją. Rašinyje ryškina skirtumus tarp valstybinių Lietuvos mokyklų ir jėzuitų gimnazijos, pastarąją rasdamas kur kas pranašesne.

Juozas Kojelis kelia iš užmaršties dulkių prieš 10-metį mirusį idėjos draugą, mokytoją, politinį veikėją Leonardą Valiuką. Velionis buvo LFB narys, kurį laiką redagavo *Į Laisvę* žurnalą, bet labiausiai išgarsėjo ir daugiausia pasiekė kaip Rezoliucijoms remti komiteto pirmininkas. Jam vadovaujant, JAV kongreso atstovų rūmai ir senatas 1966 m. priėmė rezoliucijas už Lietuvos laisvę. Rezoliucijoms remti k-tas (*Americans for Congressional Action to Free the Baltic States)* buvo L. Valiuko politinės veiklos viršūnė, reikalavusi daug energijos, sveikatos, galbūt ir gyvybę atėmusi. J. Kojelis rašinyje atskleidžia Rezoliucijų k-to draugus ir priešus, kurie irgi buvo labai gausūs. Pasigendu išaiškinimo, kiek priimtos rezoliucijos padėjo Lietuvai laisvintis iš baisiosios vergijos. Kodėl JAV kongreso abiejų rūmų nariai, rezoliucijas priėmę, tylėjo, kai prez. George Bush, Gorbačiovui pataikaudamas, ilgai delsė Lietuvą de jure pripažinti?

Ir paskutinis didelio dėmesio vertas straipsnis – Henriko Kudreikio *Lietuvių tautos kančių keliai.* Autorius pasakoja apie Algirdo Šerėno Sibiro tremty savanoriškai pasilikusio po Lietuvos išsilaisvinimo, ten rinkusio archyvų medžiagą, parašytą ir 1997 m. Vilniuje išleistą stambią knygą *Vorkutos mirties lageriai.* Rašinio autorius pateikia knygos turinį, nuo kurio plaukai šiaušiasi. Baisios žiaurybės, sadizmas, sovietinių budelių išsigimimas. Trumpai paminėtas ir taurus vilnietis Pranas Žižmaras, ten kalintas ir nukankintas.

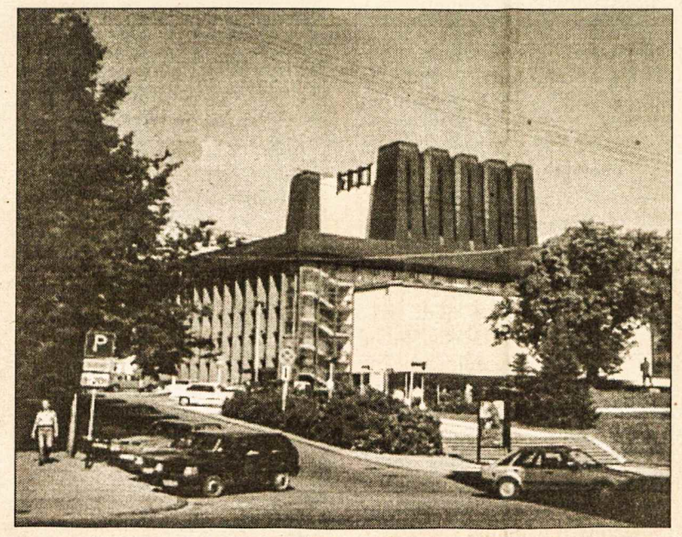

Lietuvos operos ir baleto rūmai Vilniuje Nuotr. V. Kukoraičio

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Muzikas Arvydas ir sol. Nelė Paltinai, gyvenantys Vokietijos Mannheime, šią vasarą su koncertų serija lankysis Lietuvoje. Tačiau jie neužmirš ir savo talento gerbėjų Čikagoje. Jiems skirtas koncertas įvyks spalio 18, sekmadienį, Jaunimo centre, surengtas Amerikos lietuvių radijo.

Lietuvių dailės muziejus Lemonte, Ilinojaus valstijoje, dėkoja inž. Vytautui Valiukui, buvusiam Kauno dramos teatro ir išeivijos aktoriui už dovanotą scenos apšvietimo ir garso sistemos gausią aparatūrą, leidžiančią profesionaliai apšviesti teatrinius bei muzikinius renginius ir jiems taipgi naudotis profesionalia garso sistema.

JAV LB kultūros taryba šiemet vėl tradicinėmis premijomis pagerbs penkis pasižymėjusius veikėjus – žurnalistą, dailininką, muziką, mokytoją, radijo programos vedėją. Premijų paskyrimo komitetus sudarys ir jiems vadovaus: žurnalisto premijos – Juozas Žygas, dailininko – Dalia Šlenienė, muziko – Loreta Venclauskienė, mokytojo – Regina Kučienė, radijo – Leonas Narbutis. Premijų įteikimo šventę surengs JAV LB Klivlando apylinkė.

Čikagietė dail. Magdalena Stankūnienė, 1936-41 m. lankiusi Marijampolės gimnaziją, prieš trejus metus yra įsteigusi konkursus Marijampolės vaikų dailės mokyklos moksleiviams. Juose labiausiai spėjo pasižymėti Birutė Strolytė, pirmuosiuose dviejuose konkursuose eilės tvarka laimėjusi dvi premijas – paskatinamąją ir antrąją, o šių metų trečiajame konkurse Marijampolės vaikų dailės mokyklos direktorius R. Budrys B. Strolytei įteikė pirmąją 200 litų premiją. Šiemetiniame konkurse buvo mecenatės dail. M. Stankūnienės parūpintos trys pagrindinės ir keturios paskatinamosios premijos.

Žurnalistas Edvardas Šulaitis "Draugo" skaitytojus supažindina su kylančiu televizijos ir filmų aktoriumi Vytu Ruginiu. Jis yra 1956 m. gimęs Anglijoje, tėvų atsivežtas į Cicero penkerių metukų amžiaus, lankęs Cicero Šv. Antano lietuvių parapijos mokyklą, žaidęs krepšinį lietuvių komandoje. Šiuo metu, jau baigęs studijas Yale universitete magistro laipsniu, V. Ruginis gyvena ir dirba Hollywoode. Antrojoje sausio pusėje jis buvo atvykęs į Cicero dalyvauti savo tėvo Igno Ruginio laidotuvėse ir po gedulinių Mišių Šv. Antano lietuvių parapijos šventovėje tarė jautrų atsisveikinimo žodį. Pasak žurnalisto E. Šulaičio, filmų ir televizijos aktorių Vytą Ruginį, seniau vadintą Vytautu, Čikagos lietuviai dažnai mato ekranuose, šalia žymių aktorių atliekantį antraeilius vaidmenis ir darantį sparčią pažangą. Toks dabar Hollywoode kelias į žvaigždes.

Punsko lietuviai turi tarp jų gyvenantį poetą Sigitą Birgelį, išleidusį jau tris poezijos knygas. Pirmoji knyga "Tarp krantų" buvo išleista Punske 1992 m. Antrąją poezijos knygą "Tarp durų ir dulkių" skaitytojai sutiko jau Lietuvoje 1993 m. Trečiojo rinkinio "Eilėraščiai iš anapus Dievo", išleisto "Aušros" Punske, teko laukti iki 1997 m. Mat tada S. Birgelis buvo pakviestas tvarkyti punskiečių "Aušros" leidyklos reikalus. Daugiau laiko poezijai jam atsirado tik 1997 m., kai rūpestį "Aušros" leidyklos reikalais iš jo perėmė Romas Vitkauskas. Šios Punske išleistos S. Birgelio knygos sutiktuvės, vadovaujamos poeto Marcelijaus Martinaičio, 1997 m. pabaigoje įvyko Vilniuje, Lietuvos rašytojų klube. M. Martinaitis džiaugėsi, kad dabar punskiečiai po vyskupo Antano Baranausko, "Anykščių šilelio" autoriaus, susilaukė antruoju poetu tame krašte tapusio Sigito Birgelio. Lietuvoje jis laikomas trečiuoju poetu Sigitu po Sigito Gedos ir Sigito Parulskio. Trečiasis poetas Sigitas betgi yra išaugęs ir subrendęs už dabartinės Lietuvos sienos, kitoje kalbinėje aplinkoje. S. Birgelio poezijoje yra daug poetinių miniatiūrų religine tematika. Jos betgi padeda suprasti keturis skyrius turinčios knygos pavadinimą "Eilėraščiai iš anapus Dievo". Pasak paties autoriaus, eilėraščiai šion knygon yra atėję Aukščiausiojo malone.

Lietuvos mokyklos 600 metų sukakčiai buvo skirta Alytaus rajono švietimo centre įvykusi kraštotyrininkų konferencija. Joje aptarta Punios kraštotyrininkų sutelkta medžiaga, susieta su Punios mokyklos septintuoju dešimtmečiu. Kurnėnų mokyklos veiklos šešiasdešimtmetis bus minimas šių metų rudenį. Konferencijoje pagyrimo raštais bei "Lietuvos aido" prizais buvo apdovanoti geriausi Alytaus rajono kraštotyrininkai. Jon buvo atvykusių svečių ir iš Pelesos lietuvių mokyklos Gudijoje.

Vilniaus dramos teatro aktorė Birutė Marcinkevičiūtė, jame dirbanti nuo 1994 m., laimėjo Tarptautinio teatro instituto konkursą, jauniems aktoriams parūpinantį stipendiją, leidžiančią Tokijo mieste susipažinti su Japonijos teatru ir jo dabartiniais šokio spektakliais. Lietuvoje ji buvo pasižymėjusi vieno aktoriaus atliekamais monospektakliais, yra laimėjusi Balio Sruogos, baroko literatūros skaitovų konkursų, pelniusi kitų apdovanojimų. Dabartiniam šokiui atstovavo jos monospektakliai "Traukininiai žmonės" ir "Lėktuviniai žmonės".

M. K. Čiurlionio meno gimnazijos Vilniuje jaunieji atlikėjai bei dėstytojai jo gimtadienio dieną aplankė Kupiškio rajono Palėvenėlės kaimišką pradinę mokyklą. Čiurlioniukai iš Vilniaus atvežė kaimo vaikams paruoštą programą "Beauštanti aušrelė", skirtą dailininko ir kompozitoriaus M. K. Čiurlionio šimtas dvidešimt antrosioms gimimo metinėms. Menotyrininkė D. Jedzinskienė kaimo mokinukams pravedė pamoką apie M. K. Čiurlionį, jo kūrybines muzikos ir tapybos sąsajas, žmogaus gyvenimo prasmę. Ji ragino juos, žvelgiančius į tėviškės medį, naktį, rūką ir žvaigždes, pasijusti M. K. Čiurlionio pasaulio centre. Abiejų mokyklų vardu M. K. Čiurlionio gimtadieniui buvo uždegtos 122 žvakutės, pasódintas ąžuoliukas.

Lietuvių grafikos darbų parodą Krokuvos dailės akademijos galerijoje surengė grupė Vilniaus dailės akademijos absolventų. Parodos atidarymu senojoje Lenkijos sostinėje buvo pradėta Lietuvos kultūros diena Lenkijoje. Jogailos universiteto didžiojoje auloje (taip vadinamas vidinis kiemas) pranešimą apie Lietuvos kultūrinę politiką perskaitė iš Varšuvos atvykęs Antanas Valionis, Lietuvos ambasadorius Lenkijoje. Koncertinę programą atliko Lietuvos muzikų draugijos styginis kvartetas ir jaunoji sol. Sigutė Trimakaitė, tarptautinių konkursų laureatė.

Lietuvininkų bendrijos "Mažoji Lietuva" vaikų ir jaunimo etnografinis ansamblis "Vorusnėlė" su savo vadove Dalia Kisieliūnaite surengė koncertą Vilniaus kariininkų ramovėje. Vilniečiams skambėjo "Vorusnėlės" dainuojamos Liudviko Rėzos laikų ir pokaryje užrašytos vakarų lietuvių, kuršininkų ir žemaičių dainos. Antrojoje koncerto dalyje, skirtoje gavėniai, "Vorusnėlė" giedojo populiariausias liuteronų giesmes. Labai sena giesmė "Dievs yra meilė" būdavo giedama lietuviškai ir vokiškai, o Mozūruse – ir lenkiškai. Vytauto Kaltenio pranešimu "Lietuvos aide", lietuvininkų giesmių melodijos yra paimtos iš senovinių Rytprūsių liaudies dainų, atsisakius pasaulietinio turinio, pakeisto religiniu. Tokia giesmė yra Vydūno "Pranašai didis". Koncertas buvo baigtas Viliaus Kalvaičio surinkta pajūrio šventovių varpų imitacija.

Lietuvos mokslų akademijos visuotiniame susirinkime 1997 m. gruodžio 18 d. Vilniuje buvo prisimintos šimtas penkioliktosios Vinco Krėvės-Mickevičiaus gimimo metinės ir pagerbtas jo vardo premijos laureatas, kuriuo tapo Vilniaus pedagoginio universiteto prof. Albertas Zalatorius, klasikinės ir dabartinės lietuvių literatūros tyrinėtojas. Jis skaitė pranešimą "Aktualūs V. Krėvės-Mickevičiaus kūrybinio palikimo tyrinėjimo ir vertinimo klausimai". Prof. A. Zalatorius Vincą Krėvę laiko vienu didžiausių ir dramatiškiausių XX amžiaus lietuvių. Pasak jo, V. Krėvės, rašytojo, mokslininko, tautosakos rinkėjo, redaktoriaus ir valdžios žmogaus, svarbiausias bruožas yra jo renesansiškas universalumas, kurio šiandien daug kam stinga. V. Kst.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p.
ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 58 milijonus dolerių

MOKA UŽ:		IMA UŽ:	
90-179 d. term. ind.	3.25%	Asmenines paskolas nuo	7.50%
180-364 d. term.ind.	3.50%	Sutarties paskolas nuo	7.50%
1 metų term. indėlius	3.75%	Nekiln. turto paskolas:	
2 metų term. indėlius	4.00%	Su nekeičiamu nuošimčiu	
3 metų term. indėlius	4.25%	1 metų	6.30%
4 metų term. indėlius	4.50%	2 metų	6.40%
5 metų term. indėlius	5.00%	3 metų	6.55%
1 metų GIC-mėn.palūk.	3.75%	4 metų	6.65%
1 metų GIC-met. palūk.	4.00%	5 metų	6.70%
2 metų GIC-met. palūk.	4.25%	Su keičiamu nuošimčiu	
3 metų GIC-met. palūk.	4.55%	1, 2, 3 metų	5.65%
4 metų GIC-met. palūk.	4.75%		
5 metų GIC-met. palūk.	5.25%		
RRSP, RRIF ir OHOSP	2.75%		
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind.	4.00%		
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind.	4.25%		
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind.	4.55%		
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind.	4.75%		
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind.	5.25%		
Taupomąją sąskaitą	2.00%		
Kasd. pal. taupymo sąsk.	2.00%		
Kasd. pal. čekių sąsk.iki	2.00%		
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	2.75%		

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki $15,000 ir narių gyvybę iki $2,000 už santaupas laikomas čekių ir taupymo sąskaitose. Duodame komercinius mortgičius iki $725,000.

Duodame asmenines paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto vertės (iki $250,000). Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai ***"INTERAC-PLUS" kortelė***

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

BVL ELECTRICAL ENGINEERING Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:
• ELEKTROS INSTALIACIJAS • VĖSINIMO SISTEMAS
Taisau visų rūšių
• ŠALDYTUVUS • SKALBIMO MAŠINAS • ELEKTRINES PLYTELES
• DŽIOVINTUVUS • KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS
Skambinti **Vytui tel. 200-8960** arba **236-9071**, Toronte.
Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & HEATING
Taisau ir įvedu
• Centrines šildymo ir A/C sistemas • Skalbimo mašinas, džiovintuvus
• Oro drėkintuvus (Humidifiers) • Indų plovimo mašinas, viryklas
• Šaldymo sistemas, šaldytuvus
Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.
Skambinti R. Jareckui
tel. 416 370-3539 arba 416 740-9650 Toronte
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

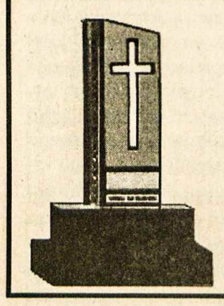

ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS
AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA.GARANTIJA
(416) 232-1250
83 SIX POINT ROAD
(Į PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informacijų, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

Gavęs "Associate Broker" leidimą, dabar galėsiu dar geriau patarnauti savo tautiečiams. Dėl sąžiningo ir profesinio patarnavimo parduodant ar perkant nekilnojamo turto nuosavybes prašau skambinti

TEODORUI STANULIUI, B.A.
Associate Broker
Tel. **416 769-1616**; namų **416 231-4937**; nešiojamas **416 879-4937**; faksas **416 769-1524**.
RE/MAX WEST REALTY Inc., 1678 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6P 1A9, 100 metrų į rytus nuo Toronto pensininkų klubo "Vilnius Manor".
NEMOKAMAS namų įvertinimas

Lietuvoje netrūksta ir batų valytojų — Nuotr. V. Kapočiaus

SPORTAS

Antroji tautinė olimpiada

– Lietuvoje praėjusią savaitę surengtoje antroje Tautinėje olimpiadoje varžėsi profesionalai sportininkai iš Lietuvos ir lietuviai iš užsienio.

Plaukimas: Vilniaus vandens sporto rūmuose su geriausiais Lietuvos sportininkais sėkmingai varžėsi ir trys užsienio lietuviai. Jie laimėjo penkis medalius: vieną – aukso, du – sidabro ir tiek pat bronzos. Olimpiados čempione tapo 17-metė R. Jotautaitė iš Kanados. Ji laimėjo 400 m plaukimą laisvu stiliumi – 4 min. 58.45 sek. Išsikovojo bronzą plaukdama 200 m laisvu stiliumi – 2 min. 23.75 sek. Jos brolis Mikas Jotautas laimėjo sidabrą varžybose 100 m peteliške – 59.97 sek. Amerikietė K. Norkutė pelnė bronzos medalį 100 m peteliške – 1 min. 14.23 sek. Absoliučiais žaidynių čempionais tapo kaunietė N. Statkevičiūtė ir panevėžietė R. Sturonaitė, laimėjusios po tris aukso medalius. 100 m: nugara pirmąją vietą užėmė panevėžietis A. Savickas – 58.66 sek. Antrą – panevėžietis D. Grigalionis – 58.81 sek., trečias – kaunietis M. Šapokas – 59.09 sek.

– **Lengvoji atletika:** Dėmesio centre buvo penkiskart JAV čempiono 30-mečio Tomo Pukščio pasirodymas. Jis numetė ietį 82 m 16 cm ir nesunkiai tapo čempionu. Antrąją vietą užėmė kaunietis Arūnas Jurkšas – 77 m 6 cm. Jis pagerino 11 metų senumo Lietuvos rekordą. Beje, jis metė T. Pukščio iš JAV atvežtą ietį. Disko metime čempionu tapo Vaclovas Kidykas, diską nusviedęs 61 m 20 cm. Sidabras atiteko 1992 metų olimpiniam čempionui Romui Ubartui – 59 m 28 cm. Varžybose nedalyvavo pasaulio vicečempionas Virgilijus Alekna.

– **400 m bėgimo** varžybose greičiausi buvo 23 metų broliai dvyniai iš JAV Tomas ir Jonas Motiejūnai. T. Motiejūnas baigė pirmas – 46.77 sek., J. Motiejūnas – antras – 47.2 sek. T. Motiejūnas visus varžovus aplenkė ir 200 m nuotolyje – 21.1 sek. Pažymėtina, kad broliai Motiejūnai šiemet tapo JAV studentų čempionais 4x400 m varžybose. Dar vienas JAV lietuvis Audrius Klemas 1500 m bėgime užėmė 14-ąją vietą.

Dviračių sportas: Vyrų 4 km persekiojimo lenktynes laimėjo klaipėdietis L. Balčiūnas, baigmėje 4.22 sek. aplenkęs R. Vilčinską. 1000 m gito rungtyje pergalę iškovojo L. Balčiūnas, aplenkęs A. Zaleską ir R. Lupeiką. Komandinėse 4 km persekiojimo varžybose laimėtojais tapo Policijos DSK "Klaipėda" rinktinė.

Rankinis: Vyrų turnyrą laimėjo Kauno "Granito-Kaustos" klubas, antrąją – Kauno "Lūšis-Akademikas", trečiąją – Šiaulių "Šiauliai-Universitetas". Moterų turnyrą laimėjo Vilniaus "Eglės-Šviesos" ekipa, antrąją vietą Kauno "Žalgiris-LKKI", trečiąją – Panevėžio "Lėvuo". **V. P.**

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Ontario švietimo ministeris Dave Johnson paskelbė, kad vyriausybė sušvelnino kai kuriuos "Bill 160" numatytus pakeitimus, kurie sulaukė daug kritikos iš mokyklų tarybų bei mokinių tėvų. Bus garantuojamos lėšos "specialiųjų" mokinių reikalams, taip pat bus skiriama $30 mln. padėti sumažinti klasių dydį ir atidėti kai kurių mokyklų uždarymną. Sprendimai dėl mokyklų uždarymo bus daromi tik kitų mokslo metų pabaigoje (1999 m. birželio mėn., ne š.m. rugsėjo 1 d., kaip anksčiau buvo numatyta).

OECTA (Ontario English Catholic Teachers' Association) iniciatyva, mokyklų tarybos ir mokytojų unijos ruošiasi teismo keliu įrodyti, kad pernai priimtas švietimo sistemą pertvarkęs įstatymas "Bill 160" yra nekonstitucinis. Jeigu jiems pasiseks, vyriausybė turės leisti pačioms mokyklų taryboms rinkti mokesčius, kuriais sutelktų papildomų lėšų.

Britų Kolumbijos ir Kvebeko gydytojai išsikovojo aukštesnius atlyginimus po ilgų derybų su savo vyriausybe. Britų Kolumbijos šiaurėje 22 savaites gydytojai ribojo paslaugų teikimą, 4 ligoninės buvo uždarytos.

Vyriausybė sutiko paskirti $6.5 mln. sveikatos priežiūrai provincijos šiaurėje. Būtų apmokamas gydytojų budėjimas (on-call fees) ir padidintos lėšos tolimose apylinkėse dirbsiančių gydytojų paruošimas. Ne visi šioj provincijoj yra baigę protesto veiklą.

Kvebeko 7,200 gydytojai, kurių maždaug pusė buvo sustreikavę, priėmė vyriausybės pasiūlymą, bet nėra visiškai patenkinti susitarimu, kuris vyriausybei kainuos $105 mln. per 3 metus. Dabar gydytojų atlyginimai Kvebekui kainuoja $868 mln. Gydytojams nebebus ribojamas dieninis pacientų skaičius (buvo 50 per dieną). Už lankymą namuose užmokestis bus pakeltas iki $65, nustatytas $50 budėjimo atlyginimas ir 10% priemoka už darbą savaitgaliais ir švenčių metu.

Imigracijos ministerės Lucienne Robillard specialiais leidimais Kanadoje teisę pasilikti yra gavę 400 kriminalistų. Metiniame pranešime pažymėta, kad iš viso 1997 m. buvo išduoti 4,059 specialūs ministerės leidimai, o beveik 4 iš 10 gavę juos – nuteisti nusikaltėliai.

Ministerė teisinosi, kad leidimai išduodami tik tada, kai yra parodymų, jog nusikaltimai seniai padaryti arba nėra tikimybės, kad bus nusikalstama ateityje. Jos teigimu, piliečių saugumas yra vienas iš svarbiausių kriterijų sprendžiant specialaus leidimo išdavimą.

Opozicijos parlamentarai smarkiai pasipiktino aukštu skaičiumi nusikaltėlių, gavusių specialius leidimus pasilikti krašte. **RSJ**

Golfo žinios

Lietuvių golfo klubo žaidynėse Harbourview aikštyne birželio 21 d. dalyvavo 38 nariai ir 5 svečiai. Laimėjo A. Stauskas (73), II v. – A. Mikelėnas (77), III v. – D. Vaičiūnas (78). Moterų grupėje su išlyginamais smūgiais laimėjo I. Kymantienė (68-89). Vyrų grupėje su išlyginamais smūgiais laimėjo L. Chomyc (66-90), II v. – R. Grigas (68-89), III v. – D. Budra (68-89). Vienu smūgiu arčiausiai prie vėliavos – L. Chomyc, V. Kaknevičius; dviem smūgiais – A. Stauskas. Nežinomos (mystery) skylės varžybas laimėjo p. Beržanskis. Sekančios žaidynės – Bradford Highlands liepos 5 d. Pradžia 8.30 v. ryto. **D. Marijošius**

Lietuvos respublikos gynybos atstovo (atašė) mjr. Valdemaro Sarapino pranešimu, Lietuvos karinių jūrų pajėgų aprūpinimo laivas "Vėtra", vadovaujamas kapitono leitenanto Vytauto Mogenio š.m. liepos 23-26 d.d., atplaukęs į Bostoną, MA, dalyvaus JAV karo laivyno burlaivio "MSS Constitution" 200 metų sukakties iškilmėse, kuriose pasirodys JAV, Kanados, Didžiosios Britanijos, Prancūzijos, Graikijos, Japonijos ir Argentinos karo laivai. Po vizito "Vėtra" ketina į Lietuvą pargabenti JAV Lietuvos kariuomenei dovanotą įrangą. Apie šį renginį galima daugiau sužinoti kreipiantis į JAV LB Bostono apygardos pirm. Gintarą Čepą, tel. 617 330-8104 arba mjr. V. Sarapiną, tel. 202 234-5860. **Inf.**

ŠYPSENOS

Draugai

– Na, Jonai, ar daug turi draugų tarp meškeriotojų?

– Kaip čia pasakius? Tų, kurie man po pat nosim traukia žuvį vieną po kitos, aš negaliu pakęsti, o tie, kuriems aš pats taip darau – manęs negali pakęsti.

Litrukas ir litras

1940 m. birželio 15 d. į Lietuvą buvo įvesti raudonosios armijos daliniai. Pradžioje Lietuvos kariuomenė jokių pasikeitimų nepajuto. Praėjus kuriam laikui, ir į lietuviškus dalinius pradėta siųsti politrukai.

Dideliam kareivių būriui kapitonas liūdnai praneša:

– Vyrai, gausit po litruką!

– Valio – džiaugsmingai sušunka kariai.

Būrio vadas ne juokais įsiunta:

– Čia dar kas?

– Kad mums užtektų ir po pusę… sako vienas.

– Ko pusę?

– Litro…

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių Namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
Tel. 416 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

SPAUSTUVĖ PRINTING NET
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave., Toronto Ont., M8V 1R3
Savininkas Jurgis Kuliešius

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS **PARAMA**

AKTYVAI per 106 milijonus dolerių

MOKA:		IMA:	
3.00% už 30-89 dienų term. indėlius		už asmenines paskolas nuo	7.50%
3.25% už 90-179 dienų term. indėlius		už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):	
3.50% už 180-364 dienų term. indėlius		su nekeičiamu nuošimčiu (fixed rate)	
3.75% už 1 m. term. indėlius		1 metų	6.30%
4.00% už 2 m. term. indėlius		2 metų	6.40%
4.25% už 3 m. term. indėlius		3 metų	6.55%
4.50% už 4 m. term. indėlius		4 metų	6.65%
5.00% už 5 m. term. indėlius		5 metų	6.70%
3.50% už 1 m. GIC mėn. palūk.			
4.00% už 1 m. GIC invest. pažym.			
4.25% už 2 m. GIC invest. pažym.			
4.55% už 3 m. GIC invest. pažym.			
4.75% už 4 m. GIC invest. pažym.			
5.25% už 5 m. GIC invest. pažym.			
2.75% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)		su keičiamu nuošimčiu	5.65%
4.00% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.			
4.25% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.			
4.55% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.			
4.75% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.			
5.25% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.			
2.75% už OHOSP (variable rate)			
2.00% už taupymo sąsk. (gyv.drauda)			
2.00% kasd. pal. čekių sąsk.			
3.75% už JAV dol.1 m. GIC			
2.75% už JAV dol. kasd.pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.).			

Duodame:
– *asmenines paskolas iki $250,000;*
– *mortgičius iki 95% įkainoto turto;*
– *riboto kredito paskolas (Line of Credit) ir*
– *komercinius mortgičius*

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

*Nemokama narių gyvybės drauda (taupymos sąsk.) pagal santaupų dydį iki **$2,000.***
Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas.
Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų.
*Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire transfer) į **Lietuvą** ir kitus kraštus.*

KASOS VALANDOS
- **Pirm., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.**
- **Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.**
- **Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.**

SKYRIAI:
Lietuvių Namuose – 1573 Bloor St. W., Toronto ON M6P 1A6
Telefonas: 416 532-1149
Etobicoke – 2975 Bloor St. W., Toronto ON M8X 1C8
Telefonas: 416 207-9239

Tony Genys **Sutton GROUP**

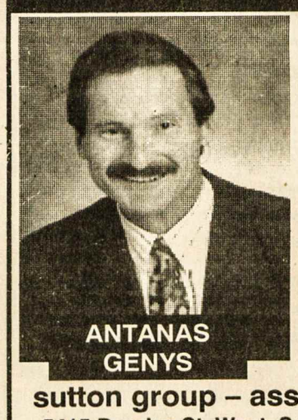
ANTANAS GENYS

PAŽADU JUMS
24 valandų
tarnybines paslaugas, greitą dėmesį, sąžiningumą, išsamią informaciją.
Prašau skambinti šiandien
tel. **416 236-6000**
pirkimo ar pardavimo klausimais
sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

SMITH MONUMENT CO. LTD.
(nuo 1919 metų)
▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.
Skambinti tel. **416 769-0674**
Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

Queen Travel International Ltd **ALGIS MEDELIS**
133 Roncesvalles Ave.,
TORONTO, Ont. M6R 2L2 Tel. 416 531-4800

KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS!

Į LIETUVĄ KELIONES paruošiu ne tik iš Toronto, bet ir iš kitų, kad ir tolimiausių Kanados victovių. Geriausios kainos šiuo metu yra skrendant AIR CANADA ir LIETUVOS AVIALINIJOS bendrai sudarytomis trąsomis per Paryžių, Londoną arba Frankfurtą

Rugsėjo 23 ruošiam 14 dienų kelionę į Prancūziją, Ispaniją ir Portugaliją (ir Liurdas, ir Fatima!)	– $2590.00
Spalio 9 – 12 dienų į Kaliforniją, Arizoną, Nevadą	– $1750.00
Lapkričio 5 – 12 dienų į Šventąją Žemę	– $1999.00

Pas manc atvažiuoti nėra būtina – kelionės sutvarkau paskambinus telefonu. Bilietus pristatau EXPRESS paštu. Asmeniškai su manimi susitikti QUEEN TRAVEL įstaigoje galite trečiadieniais tarp 11 v.r. ir 5 v.v. arba kitu Jums tinkamu laiku, iš anksto susitarus. Reikalui esant atvažiuosiu į jūsų namus.
ALGIS MEDELIS

MEDELIS CONSULTING
45 Forest Heights Str., Whitby, Ont. L1R 1T7
Tel. 1-905-666-9086 FAX 1-905-666-9183
ALGIS ar STEFA MEDELIAI
Visos paslaugos atsikviečiant Jūsų gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. **Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. PER 7 DARBO DIENAS JŪSŲ GIMINĖMS LIETUVOJE TIESIAI Į RANKAS PERDUODAM AMERIKIETIŠKUS DOLERIUS. G A R A N T U O T A !**

SKAITYTOJAI PASISAKO

FILATELISTAMS

Nuoširdžiai dėkojame Jums (A. Laurinaičiui Toronte, Red.) už laišką ir siuntinėlį, kurį gavome. Dėkojame Jums už pašto ženklus, o ypač už laikiklius pašto ženklams. Jie mums labai reikalingi – padės ruošiant parodas ateityje.

Rytoj su moksleiviais renkamės paskutiniam susirinkimui (pasitarimui) prieš vasaros moksleivių atostogas. Tuomet išdalinsiu Jūsų atsiųstus ženklus ir laikiklius tiems, kurie ruošia parodas. Po vasaros atostogų vėl susirinksime rugsėjo antroje pusėje. Tuomet aptarsime įžymius jubiliejus, kuriems būtų galima paruošti filatelijos parodas.

Dar kartą ačiū Jums už pašto ženklus ir pagalbą.

V. Paulionis,
ir jaunieji gimnazijos filatelistai
Ateities 3, 5470 Kelmė, Lithuania

SADŪNAITĖS PRAŠYMAS

Drįstu kreiptis pagalbos labai svarbiame reikale. Esu laiminga galėdama prisidėti prie a.a. kun. Juozo Zdebskio knygų platinimo. Per 2 metus buvo išspausdintos 8 knygos: 4 apie kun. Juozą Zdebskį ir 4 jo paties mąstymai bei pamokslai. Dabar rengiama spaudai 3 jo rekolekcijų knygos. Tos knygos labai reikalingos mūsų dvasiai atgaivinti. O visur leidyba be pinigų sunkiai juda... Šių knygų leidėja ir redaktorė sesuo Loreta Teresė Paulavičiūtė pasiūlė realią galimybę šių planų įgyvendinimui.

Atidarėme dvi sąskaitas HERMIO banke – valiutai Nr. 47316, litams Nr. 23711785. Jei atsirastų norinčių padėti bent "našlės skatiku", galėtų siųsti į šią sąskaitą. Ji vadinasi: "ses. Nijolės Sadūnaitės sąskaita knygų leidybai ir bibliotekoms remti".

O remiamų bibliotekų yra šios: 1. švietimo ministerijos mokyklų ir katalikiškų gimnazijų, 2. aukštųjų švietimo įstaigų, 3. mokyklų-internatų, 4. nepilnamečių ir paauglių kolonijų, 5. vaikų namų, 6. kalėjimų ir pataisos darbų kolonijų, 7. savivaldybių, miestų ir miestelių, 8. kariuomenės bibliotekos.

Štai kokios knygos planuojamos leisti:

1. Jau atiduota į spaustuvę ses. Nijolės Sadūnaitės knyga "Skubėkime daryti gera" (pagal abi ankstesnes knygutes, papildyta ne tik nuotraukomis, bet ir tolesniais atsiminimais bei KGB archyvų dokumentais). 2. Pardavus šią knygą už tuos pinigus bus spausdinamas papildytas ir pataisytas leidimas kun. Roberto Grigo knygos "Rekrūto atsiminimai". Labai gera ir reikalinga jaunimui knyga. 3. Su arkivyskupo Sigito Tamkevičiaus pritarimu bus leidžiama Vido Spenglos knyga "LKB Kronika" Nr. 11 (Prieš metus išleistos knygos papildytas ir pataisytas leidimas. 4. Kun. Juozo Zdebskio rekolekcijų jaunimui ir suaugusiems 3 knygos. 5. Birutės Žemaitytės "Misijų kelionių knyga" (pas Pavolgio vokiečius iš misijų dienoraščio). Tai Lietuvoje kol kas unikali knyga. 6. Vido Spenglos dokumentinė studija "Kun. J. Zdebskis" (Iš visų KGB ir asmeninių archyvinių dokumentų).

Jei atsirastų norinčių padėti tuos planus vykdyti, labai prašome, siunčiant parašyti kokiam tikslui – kurios knygos leidimui ar knygos išpirkimui kuriai nors iš 8-ių bibliotekų. Užrašyti: "Labdara už knygas tokiai ir tokiai bibliotekai". (Pvz. mokyklų ar kariuomenės...)

Su nuoširdžiausia padėka meldžiame Jums gausiausių Dievo malonių.

Adresas: S. Nijolė Sadūnaitė, c/o Bronė Kibickaitė, Antakalnio 46-40, Vilnius 2005, Lithuania.

KANADA IR LIETUVA

Kanados liberalų valdžios pozicija dėl Lietuvos priėmimo į ŠAS (NATO) yra Lietuvai nepalanki. Šio fakto nepakeičia Stasio Jokubaičio gautas laiškas iš ministerio Eggleton'o.

Tas laiškas neatskleidžia tikrosios Kanados valdžios politikos. Pvz., kaip galima paaiškinti skirtumą tarp minėto Eggleton'o laiško ir min. pirmininko Chretien neatsargaus pareiškimo Madride, kai jis prie atviro mikrofono paniekino Baltijos valstybes, apie kurias p. Eggleton taip gražiai rašo (žiūrėkite elektroniniame tinkle: "Open microphone catches Chretien's criticism of Clinton", CNN Interactive, 09 July 1997, <http://cnn.com/WORLD/9707/09/nato.chretien/index.html>)?

Jei norime suprasti Kanados liberalų valdžios politiką, turime pažvelgti į jos konkrečius veiksmus.

• Ar Kanada pasisakė už Lietuvos priėmimą į ŠAS Sintros bei Madrido konferencijose? – NE (bet už ŠAS standartams neatitinkančią Rumuniją pasisakė).

• Ar Kanados valdžia pažadėjo sekančiame ŠAS plėtimo rate remti Lietuvą? – NE (Ministerio laiške rašoma, kad kiekviena "Europos demokratinė valstybė gali būti pakviesta, gavusi visų 16 ŠAS narių sutikimą". Deja, ministeris niekur nepareiškia, kad Lietuva atitinka ŠAS reikalavimus, ir nepasako ar ji susilauks Kanados balso).

• Ar Kanados valdžia atsižvelgia į Lietuvos strategines ypatybes bei jos pasiruošimą ŠAS narystei? – NE. (Jei Kanada tikrai įvertintų Lietuvos kriterijus, nepainiotų Lietuvos su Baltijos valstybėms. Tiek strategiškai, tiek jos pasiruošimo dėl ŠAS Lietuva smarkiai skiriasi nuo Latvijos ir Estijos).

Kanados lietuvių užduotis tebėra didžiulė – reikia pakeisti TIKRĄJĄ Kanados valdžios politiką.

Andrius Gedris, Hamiltonas

Toronto Maironio mokyklos VIII skyriaus mokinių vardu atsisveikina su mokykla VIKTORIJA BENOTAITĖ ir ANDRIUS PUNKRIS 1998.V.23 **Nuotr. R. Puterio**

Astra Travel & Services Inc.
1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus į vakarus)
Ontario, Canada, M6P 1A7
LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA JŪSŲ PASLAUGOMS!
Vasaros metu į Lietuvą keliaujančiųjų dėmesiui!
Parūpiname bilietus į Lietuvą ir kitas pasaulio šalis papigintomis kainomis. Nebrangūs draudimai išvykstantiems ir atvykstantiems * Didelės nuolaidos individualioms grupėms visos vasaros metu (ne mažiau kaip 10 žmonių) * Parduodamos kelionės į Lietuvą įskaitant skrydį, pervežimą iš orauosčio į viešbutį, nakvynę viešbutyje (ne mažaiu kaip 3 žvaigždučių) ir pusryčius * Besinaudojantys mūsų paslaugomis apdovanojami kelioniniais krepšeliais.
Laukiame jūsų pageidavimų visais kelionių klausimais
Teiraukitės visomis darbo dienomis, šeštadieniais pagal susitarimą
TEL: 416 538-1748 FAX: 416 538-4390

Toronto Prisikėlimo parapijos klebonas kun. AUG. SIMANAVIČIUS, OFM, (kairėje), savo žygyje į naują parapijos vietovę stabtelėjęs prie "Paramos" kredito kooperatyvo būstinės ir gavęs iš jo 1000 dol. auką parapijai. Prie klebono – "Paramos" vicepirmininkas H. Stepaitis

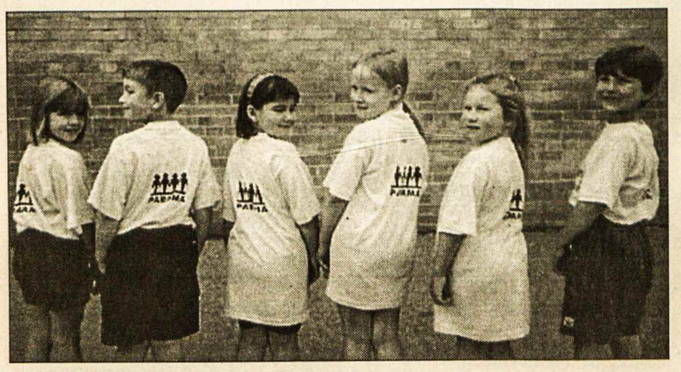

Toronto Maironio mokyklos mokinukai demonstruoja "Paramos" kredito kooperatyvo dovanotus marškinėlius mokyklos 50-mečio proga

Lietuviškas radinys Irane

K. ASTRAVAS

Viena puošniųjų Teherano senamiesčio gatvių vadinasi NADERI SHAH. Tai vieno XVII šimtmečio kadjarų valdymo laikotarpio valdovo vardo gatvė, garsi savo brangenybių ir kitų prabangos dalykų prekyba. Taipogi senamiestyje, netoli nuo šios gatvės, yra garsus persų istorinių asmenybių vaško muziejus. Jame galima pamatyti žmogaus natūralaus dydžio istorines asmenybes. Persų istorija yra turtinga savais valdovais, mongolų nukariautojais, kadjarais, Pahlavi dinastija, Ajathola Khomeni ir dabartine valdžia.

Naderi Shah buvo galingas valdovas. Žinoma, jo galybė buvo taikoma ne tik priešams, bet ir savo artimiems valdiniams negirdėtu žiaurumu.

Įėjus į gerokai aptemdytą vaško muziejaus salę, pirmas į akis krinta Naderi Shah, stovintis prie savo arklio. Galybė, puikybė ir savim pasitikėjimas atsispindi visame jo kūne. Ilgai į jį žiūrėti negalėjau, nes pajutau pasibaisėjimą tuo, ką aš jau anksčiau žinojau iš istorinių skaitymų. Naderi Shah valdė šiaurės dabartinio Irano dalį, su sostine – Mashad miestu.

Naderi Shah valdžia buvo panaši į Stalino – vis darydavo savo valdinių valymą. Paskutinį tokį valymą prieš savo mirtį pradėjo anksti rytą. Iki pietų buvo nužudyta daug administratorių, didikų, tarnų, įvairių valdinių. Pasakojama, kad pavargęs ir nuėjęs pamiegoti.

Tebesantys gyvi valdiniai drebėdami iš baimės meldėsi ir dejavo, bet nė vienas nedrįso priešintis ar bėgti iš dvaro. Visi buvo pasidavę likimui ir laukė stebuklo.

Jam pietų karštyje kietai miegant ir tarnui su vėduokle jį vėsinant, atėjęs mėsininkas peiliu perpjovė jo gerklę. Šiuo veiksmu mėsininkas išgelbėjo ne tik savo, bet ir visų kitų valdinių gyvybes.

Ant šio despoto kapo, nepaisant koks jis buvo savo valdiniams, išlikę gyvi iš akmenų sukrovė didžiulį paminklą piramidės formos. Aš jį kelis kartus stebėjau iš oro, skrisdamas nuo Sov. Sąjungos sienos Sarakh miestelio Mashad miesto link.

Aš, kiekvieną kartą eidamas Naderi Shah gatve Teherano mieste, negalėdavau suprasti, kodėl jam buvo šis paminklas pastatytas.

Panevėžio "Grandinėlė" Toronte

Panevėžio tautinių šokių grupė, vykstanti į folklorinį festivalį, atsiuntė laišką Kanados LB krašto valdybai, pareikšdama norą sustoti porai dienų Toronte. Jaunimo svajonė buvo pamatyti Niagaros krioklį. Grupėje buvo 30 asmenų, 20 10-14 metų amžiaus ir 10 suaugusių palydovų. V. Kulnio iniciatyva buvo sudarytas komiteas iš kun. A. Simanavičiaus, OFM, V. Kulnio, S. Prakapo, V. Tasecko ir A. Empakerio.

Buvo nelengva tokį skaičių žmonių vasaros metu apnakvydinti ir globoti, neturint nė dolerio. KLB Toronto apylinkės valdyba tuoj paskyrė 500 dol., "Atžalynas" – 300 dol., "Gintaras" parūpino kelionei gėrimus ir vaisius. Dar atskirai paaukojo I. Kaliukevičienė ir Z. Tumosa. Toronto ir apylinkės lietuviai su malonumu visus priėmė ir globojo birželio 20-21 d.d.

Panevėžio "Grandinėlės" choreografė ir vadovė puikiai paruošė šokių grupę, kuri pasirodė Prisikėlimo šventovėje per šv. Mišias – giedojo ir po Mišių parapijos salės scenoje pasirodė su tautiniais šokiais. Ne vienam nubiro ašaros matant tokį puikų ir drausmingą vienetą scenoje.

"Grandinėles" choreografė ir vadovė Irena Kartanienė, muzikė Asta Vickienė ir prancūzų kalbos vertėja Vitalija Indreliūnaitė puikiai paruošė grupę. Koncerto metu Toronte parapijiečiai dar suaukojo per 500 dol. Panevėžio "Grandinėlė", aplankiusi Niagarą, iškrido, palikdama mums malonius prisiminimus, kad dabartinės Lietuvos mokykloje auga drausmingas jaunimas, kuris garsina lietuvių vardą ir už Lietuvos ribų.

Stasys Prakapas

PAČIŲ PRISKINTOS ARBA JAU PARUOŠTOS PARDAVIMUI
BRAŠKĖS
Whittamore's Berry Farm
Steeles Ave., 6 km. į rytus nuo Markham Rd. (Hwy 48)
TEL. 905 294-3275

Įvairios žinios

"Dialogo" 1998 m. vasario 6 d. laidoje Bronius Raguotis straipsniu "Dovana mokyklai" pristato Antano Rinkūno Toronte išleistas jo pomirtines knygas "Negęstanti ugnis". Rašoma, kad apie pirmąją šių knygų dalį buvo pasisakyta 1995 m. Pristatant antrąją dalį, tenka iš naujo prisiminti pedagogą A. Rinkūną. Daugiausia talento jis atidavęs rengdamas mokytojus tiek Lietuvoje, tiek ir išeivijoje. Šalia to garsėjęs kaip KLB veikėjas. Lietuvoje ir išeivijoje leidęs vadovėlius pradžios mokykloms. Išeivijoje parašyti jo straipsniai gali būti naudingi Lietuvos švietimo reformoms. A. Rinkūno knygos "Negęstanti ugnis" yra pasiekusios didžiąsias Lietuvos bibliotekas.

Jonas P. Kedys, nuolatinis "Tėviškės žiburių" bendradarbis, gyvenęs Australijoje, šiuo metu persikėlęs gyventi į Lietuvą ir ten patyręs tautos nykimo pavojus, įsteigė fondą "Talka lietuvių tautai", kurio kreipimąsi išsiuntinėjo 30-čiai Lietuvos laikraščių. Rašte "Gausios šeimos ir tautinė kalba yra tautos išsilaikymo pagrindai" fondo steigėjas nurodo, kad Lietuvoje lankosi septintą kartą, radęs duomenis, kad mirtingumas didesnis už gimstamumą, daugelis išvyksta į Vakarus, kas taipgi prisideda prie tautos nykimo. Kitataučiams daromos nuolaidos, Rusijos parlamentas netvirtina prezidentų pasirašytos sienų sutarties, reikalauja Klaipėdos krašto. Norinčių Lietuvoje apsigyventi kitataučių atsiranda vis daugiau – "tai naujas mūsų tautos nykimo veiksnys", – rašo autorius. Net ir jungdamiesi į Europos S-gą, pasak jo, turėtume būti gerai ūkiškai pasiruošę, kad neištirptume.

Toliau savo kreipimesi J. P. Kedys praneša, kad iš kuklių savo gyvenimo santaupų kasmet skirs 15,000 litų penkioms lietuvių gausioms šeimoms paremti. Nurodomos ir sąlygos. Be to, fondo steigėjas skelbia kovą prieš svetimžodžių vartojimą. Bet kokiu būdu prie šios veiklos prisidėjusiems bus skiriama piniginė premija nuo 50 iki 2,000 litų. Tinkamumą ir šioje srityje pasidarbavimą nustatys fondo pakviesta komisija. Pirmasis vertinimas ir premijų įteikimas numatomas 1999 m. liepos mėn.

Visais šio kreipimesi išdėstyto projekto klausimais rašyti: Jonas P. Kedys, Krivių g. 19-a, bt. 6, Vilnius, tel. 25-47-92. **Inf.**

Kanados lietuvių fondo skirta parama Lietuvos reikalams: po **$1,000** – "Sodybai jaunimui" Rumšiškėse, Dvasinės pagalbos centrui Klaipėdoje, žurnalui "Aidai", Vilniaus krašto lietuvių sąjungai, Tremtinių grįžimo fondui, VD universiteto teologijos fakultetui; po **$700** – "Kregždutei" – laikraščiui vaikams.

Po **$500** – vidurinei mokyklai "Lietuvių Namai" Sibire gyvenančių tėvų vaikams, "Atsigrįžk" – vaikų globos namams Vilniuje, "Globai" – vaikų šalpos fondui, Vaikų globos namams Paparčiuose, Vienuolių Širdiečių neturtingų šeimų vaikams Šiauliuose, Klaipėdos universiteto vakarų Lietuvos ir Prūsijos archyvui, laikraščio "Voruta" prenumeratoms, Lietuvos kalinių globos draugijai, Dariui Viskontui, vykstančiam į Lietuvą talkinti ligoninėse.

Po **$400** – "Candle" – anglų kalbos kursams Lietuvoje, "Vilties Angelui" – pagalbai gatvės vaikams Vilniuje, Rumbonių kaimo našlaičiams, Alytaus ir Jurbarko vaikams pagelbėti, "Lietuvių godos" laikraščiui lietuviams Gudijoj, "Rytui" – laikraščiui Švenčionių krašte; po **$300** – Lietuvių kalbos mokytojų sąjungai Karaliaučiuje, Kauno dailės institutui, Iz. Ignatavičiaus knygai "Lietuvos naikinimas ir kova 1940-1990 m.", LPKT Varėnos skyr. rašinių konkursui mokyklose; po **$200** – laikraščiams: "Dienovidis", "Elektrėnų žinios", "Tremtinys", "Žemaitija", "Apžvalga", "Gyvųjų akmenų" misijinėms kelionėms; po **$100** – Prisikėlimo par. bibliotekai knygų persiuntimui į Lietuvą. Iš viso paskirta $16,500. Pelno skirstymo klausimais kreiptis į komisijos pirmininką E. Čuplinską, tel. 416 533-7425. **KLF inf.**

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS
Re/max West įstaigoje ilgiausiai dirbantis agentas
◆ 25 metai namų remonto patyrimas ◆ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ◆ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel.
416 769-1616, namų – **416 532-5893**
Nemokamas namų įvertinimas

RUBY REAL ESTATE LTD.
27 John Street (2nd Floor),
Toronto (Weston), Ont. M9N 1J4
◆ **MLS skelbimas**
◆ **Komisas 3½%**
◆ **Toronto Real Estate Board narys**
Victor Rudinskas, Broker **Tel.: 416 249-7829**

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, *D.S., D.D. S.*
1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)
Mississauga, Ontario L5G 3H7 **Tel.: 905 271-7171**
Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais
1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7
(Priešais Lietuvių Namus)
Tel.: 416 530-1070

Dantų gydytojai
Dr. J. E. BIRGIOLAS, *D.D.S.*
Dr. S. DUBICKAS, *D.D.S.*
Dr. O. ELVIKIS, *D.D.S.*
Dr. R. KARKA, *D.D.S. M.S. Dip. Orth.*
(Orthodontist)
2373 Bloor Street West (Prie Jane St.)
Telefonas 416 763-5677

Advokatas
VIKTORAS E. RUDINSKAS,
B.Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A., P.Eng.
Tel. 416 240-0594
27 John St., Second Floor
Weston, Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence ir Weston Rd.)
Lengvai pasiekiamas autobusu nr. 79 (Scarlett Road) nuo Runnymede požeminio stoties.

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, *B.Sc., LL.B.*
PACE, JOHNSON
5110 Dundas ST.W.
(tarp Islington ir Kipling gatvių)
Etobicoke, Ont. M9A 1C2
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

CMD INSURANCE SERVICES INC.
Dėl visų rūšių draudos, taip pat naujos automobilių ir namų draudos bei jau apdraustų automobilių ir namų draudos reikalais kreiptis į **Rimą Drešerienę**; dėl visų komercinių draudų – į **Ričardą Drešerį.**
1945 Dundas St. E., Suite 215, Mississauga, Ontario, L4X 2T8
Tel. 905 624-4866, 1-800-665-3406
FAX 905 624-8238
CMD Insurance Services Inc.
Nekilnojamas turtas. Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į **Rick Drešerį**
Tel. 416 233-3334
DRESHER Real Estate Ltd.

Patarnavimas - greitas ir tikslus!
V. DAUGINIS – telefonai 416 762-4232, 905 822-7376
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS*
*GYVYBĖS * KOMERCINĖ *
DRAUDA - INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
2 Jane Street, Suite 204 (kampas Jane ir Bloor), Toronto, Ont. M6S 4W3
416 762-4232 FAX 416 762-5588

TORONTO ONT

Anapilio žinios

– Birželio 23, antradienį, palaidotas a.a. Jonas Mickevičius, 61 m. amžiaus.

– Birželio 29, pirmadienį, palaidota a.a. Nellie Maskeliūnienė, 66 m. amžiaus (Balio Maskeliūno žmona).

– Mišios Vasagoje Gerojo Ganytojo šventovėje liepos 5, sekmadienį ir visus sekančius liepos mėnesio sekmadienius bus laikomos 10 val. ryto. Mišias laikys kun. Edmundas Putrimas.

– Sekminių dieną skelbtųjų sutvirtinamųjų sąrašan per neapsižiūrėjimą buvo įtraukta Gabrielė Henderson. Ji Sutvirtinimo sakramento čia nepriėmė.

– Mišios, liepos 4, šeštadienį, Delhi Šv. Kazimiero šventovėje 6 v.v. už parapiją; Mišios liepos 5, sekmadienį: Lietuvos kankinių šventovėje 9.30 v.r. už a.a.Vaclovą Morkūną; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 10 v.r. už Čepų ir Kalpokų mirusius.

Išganytojo parapijos žinios

– Pradedant šiuo Šv. Komunijos sekmadieniu, liepos 5 d., pamaldos prasidės 9.30 v. ryto. Šis pamaldų laiko pakeitimas tęsis iki 1999 m. birželio mėn. paskutinio sekmadienio.

– Metinė parapijos iškyla įvyks sekmadienį, liepos 12, ją pradedant su pamaldomis 11 v.r. "Boyd Conservation" parke, Cliffside Nr. 2 rajone, Woodbridge, Ont. Įvažiavimas rytinėj Islington Avenue pusėj, maždaug 3,5 km į šiaurę nuo 7-to kelio. Programoje numatyta bendri pietūs, žaidimai vaikučiams, moterų draugijos loterija, ir lietuviška krikščioniška nuotaika. Kviečiame visus parapijiečius, parapijos rėmėjus bei svečius iš arti ir toli gausiai atsilankyti.

– Pasibaigus iškylos pamaldoms, Boyd parke, liepos 12 d. įvyks trumpas visuotinis susirinkimas parapijos vardo pakeitimui. Šiuo metu parapijos vardas anglų kalba yra: "Lithuanian Bilingual Lutheran Church of the Redeemer". Parapijos taryba siūlo išimti žodį "Bilingual". Naujas parapijos vardas tada būtų "Lithuanian Lutheran Church of the Redeemer", ir lietuvių kalba – "Lietuvių liuteronų Išganytojo parapija". Šį penkių minučių susirinkimą praves parapijos tarybos pirmininkas Petras Šturmas.

– Parapijos rėmėjai ir svečiai, kurie gyvena Ontario provincijoje ir norėtų gauti parapijos žiniaraštį "Išganytojo parapijos balsą", malonėkite prisiųsti savo adresus: Lithuanian Lutheran Church of the Redeemer, 1691 Bloor St. W. Toronto, Ont., M6P 1B1, arba paskambinti parapijos klebonui kunigui Algimantui Žilinskui 905 270-3723.

Lietuvių Namų žinios

– Sekmadienio, birželio 28 popietėje dalyvavo 170 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: Marytė Mačiulaitienė iš Detroito ir Bronė Zardeckienė iš Punsko. Pranešimus padarė ir su svečiais supažindino LN valdybos narys T. Stanulis.

– LN valdybos posėdis – liepos 16, ketvirtadienį, 7 v.v.

– Liepos 12, sekmadienį, "Boyd Conservation" parke įvyks Lietuvių Namų vyrų būrelio ir "Atžalyno" gegužinė. Bus programa, veiks bufetas. Autobusas išvyks nuo Lietuvių Namų ir "Vilniaus" rūmų 12.45 v.p.p. Kelionė nemokama, reikia užsiregistruoti LN raštinėje, tel. 416 532-3311.

– LN poilsio stovykla rengiama pranciškonų stovyklavietėje "Kretinga" rugpjūčio 8-15 d.d. Dėl informacijos ir registracijos prašome skambinti stovyklos komendantui Zigmui Revui, tel. 416 251-9635, Augustinui Sukauskui, tel. 416 614-7739 arba Emiliui Bartminui, tel. 416 249-0490.

– LN kultūros komisija platina įvairias iš Lietuvos gautas vaizdajuostes. Kreiptis į S. Pabricienę tel. 416 762-5419 arba V. Kulnį – 416 769-1266.

– A. a. Konstancijos Šukevičienės atminimui slaugos namams aukojo $20 L. Balsienė. Aukos slaugos namams priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukojo: $100 – A. Tamošaitienė (savo vyro a.a. Andriaus I mirties metinių proga), S. Janavičius (savo žmonos a.a. Filomenos laidotuvių proga).

Kauno arkivyskupijos "Vaikų dienos centrams aukojo: $50 – J. Staškevičius; $25 – C. G. Prattas (a.a. Filomenos Janavičienės laidotuvių proga), B. Gefucia (a.a. Filomenos Janavičienės laidotuvių proga).

Prisikėlimo parapijos žinios

– Pradedant liepos 5 d. "Kretingos" stovyklavietėj, Vasagoj, bus laikomos Mišios kiekvieną sekmadienį 11 v.r. iki rugpjūčio 9 d. Kviečiami ir apylinkėj gyvenantys lietuviai jose dalyvauti.

– Santuokai ruošiasi Irena Pečiulytė ir Kazimieras Senda.

– Šis penktadiens, liepos 3 yra mėnesio pirmasis. Pirmais penktadieniais šventovėje 7 v.v. vyksta šventoji valanda ir Mišios. Ligoniai ir seneliai lankomi prieglaudose ir namuose iš anksto susitarus.

– Pirmą mėnesio šeštadienį, liepos 4 Gyvojo rožinio dr-jos nariai renkasi rožinio maldai ir Mišiom 10.30 v.r. šventovėje.

– Maldininkų kelionei autobusu į Midland'o Kanados kankinių šventovę, kur yra pastatytas lietuviškas kryžius Lietuvos kankiniams, registruotis galima parapijos raštinėje. Kelionės tvarka: autobusas išvyksta nuo parapijos rugpjūčio 2 d., 12 v. Ir grįžta apie 7 v.v. Kelionės kaina $17. Dienos pamaldų tvarka: Kryžiaus keliai 2.30 v.p.p., Mišios 3 v.p.p., pamokslą sakys kun. K. Kaknevičius, per Mišias giedos Hamiltono Aušros Vartų parapijos choras.

– Pakrikštyta Julie, Anna (Zebrowska) ir Mariaus Bijūnų dukrelė.

– Maldininkų kelionė į Fatimą ir Liurdą vyks spalio 10-25 d.d. Besidominčius prašom skambinti T. Gregory Botte, OFM, 536-8195. Jei susidarys didesnis skaičius lietuvių, juos lydės vienas iš parapijos kunigų.

– Parapijos kavinėje ir vasarą bus gaminami lietuviški valgiai, kuriuos galima valgyti ten pat ar parsinešti namo. Taip pat per vasarą veikia ir St. Prakapo vadovaujamas knygų ir dovanų kioskas.

– Jau išėjo antra laida knygos "Treasures of Lithuanian Cooking", kurią išleido KLK moterų dr-jos šios parapijos skyrius. Ją galima įsigyti parapijos raštinėje ar pas skyriaus pirmininkę I. Vibrienę 762-8414.

– Mišios sekmadienį, liepos 5, 8.15 v.r. už a.a. Emiliją Karečkaitę; 9.15 v.r. už Dervinių ir Juškevičių šeimų mirusius; 10.15 v.r. už a.a. Juozą Grigaitį, už a.a. Vincą Vaškelį ir už a.a. Adolfiną, Petrą ir Stasį Gramaliauskus; 11.30 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Muziejaus-archyvo žinios

– Š.m. gegužės mėn. muziejų aplankė į Torontą atvažiavusi, už lietuvio ištekėjusi amerikietė, kuri Dayton (Ohio) mieste suorganizavo audėjų grupę ir audžia savo vaikams lietuvių tautinius drabužius. Ji norėjo pamatyti muziejuje saugomus senesnius etnografinius audinius ir pasinaudoti mūsų biblioteka. Taip pat čia neseniai lankėsi Detroito ukrainietis, tekstilės dailės žinovas, norėdamas pamatyti XIX a. išsiuvinėtus rankšluosčius, kurių muziejuje yra net keli.

Parodų salėje negalima išstatyti visų muziejaus turtų, tačiau iš anksto su vedėja susitarus, besidomintiems ji parodys saugykloje laikomas senienas ar archyvinius dokumentus.

"Angeliukų" chorui aukojo: $200 – KLK moterų draugijos parapijos skyrius; $100 – J. J. Šarūnai; $50 – J. Staškevičius. A. a. Augusto Underio mirties metinių proga "Angeliukų" chorui aukojo: $50 – G. Stankutė; $25 – J. Z. Stravinskai, R. Stravinskaitė; $20 – E. Bersėnienė, J. I. Morkūnai.

A. a. Julijos Jakaitienės atminimui pagerbti Irena ir Antanas Ambraškos "Tėviškės žiburiams" aukojo $20.

A. a. Juozo Bakšos atminimui Antanas Bumbulis "Tėviškės žiburiams" aukojo $50.

Kun. V. Volerto išleistuvėse Anapilyje birželio 21 d. dalyvavo (iš k.) KLB pirmininkas Alg. Vaičiūnas, V. Aušrotas, R. Paulionis, kun. V. Volertas (viduryje), kun. E. Jurgutis, OFM, D. Chornomaz, T. Chornomaz ir kt.

Kun. V. Volerto išleistuvėse birželio 21 d. Anapilyje meninę programą atliko "Angeliukų" choras, vadovaujamas muz. N. Benotienės. Nuotr. G. Paulionienės

Toronto lietuvių pensininkų klubas rengia tradicinę gegužinę High Parke, plote Nr. 5, įvažiavimas iš Bloor gatvės, liepos 15, trečiadienį, 11 v.r. iki 4 v.p.p. Programą atliks muz. L. Turūtaitė. Bus šilti pietūs ir kiti priedai. Prašom bilietus įsigyti pas: T. Kobelskienę tel. 416 760-8003 ir A. Dobienę tel. 416 769-7550.

Anapilio vaikų darželis nori šią vasarą pastatyti vaikučiams žaidimo aikštę. Reikia visų pagalbos šitą didelį užmojį finansiškai paremti. Vaikų darželiui galima aukoti Prisikėlimo parapijos kooperatyve sąskaitos nr. 1698381 arba dienomis aplankant darželį 7.30 v.r. – 5.30 v.v. Už kiekvieną auką šio vaikų darželio mokytojos bus labai dėkingos.

Nauja paminklų dirbtuvė "Rock of Europe" Inc., įsikūrusi Bloor-Islington rajone, priima įvairių rūšių užsakymus antkapiams ir pasiruošusi patarnauti lietuviams. Skambinti 416 232-1250. (Žiūr. skelbimą 8 psl.)

A. a. Liucijaus Ulbino atminimui, užjausdama visą jo šeimą, Stasė Matulevičienė "Tėviškės žiburiams" aukojo $20.

A. a. Vlado Šaltmiro atminimui, užjausdami jo dukras Gailę ir Mirgą bei visus gimines, Gerda ir Albinas Tarvydai "Tėviškės žiburiams" aukojo $50.

A. a. dr. Filomenai Ignaitienei mirus, jos atminimui pagerbti "Kovai su vėžio liga Lietuvoje" aukojo: $100 – I. V. Ignaičiai ir G. Ignaitytė; $20 – M. Povilaitienė.

A. a. Vaclovo Vasio atminimui pagerbti E. Kronienė ir A. Kšivickienė "Kovai su vėžio liga Lietuvoje" aukojo po $40. **M.P.**

Patikslinimas. Sibirinių trėmimų ekumeninių pamaldų procesijoje Šv. Andriejaus šventovėje birželio 14 d., be kitų "TŽ" 25 nr. minėtų, taipgi dalyvavo kun. Eug. Jurgutis, OFM, ir KLK moterų dr-jos Prisikėlimo parapijos skyriaus atstovės su vėliava.

Panevėžio "Grandinėlės" ansamblio birbynininkas VAIDAS MILINAVIČIUS ir kanklininkė RASA ŠEŠKUTĖ Toronto Prisikėlimo parapijos salėje 1998 m. birželio 21 d. koncerto metu. Nuotr. V. Kulnio

Toronto Lietuvių Namų
BAZARAS
įvyks 1998 m. liepos 11, šeštadienį,
9 v.r. – 2 v.p.p.
Pelnas skiriamas SLAUGOS NAMŲ STATYBOS FONDUI
Pavieniai asmenys gali išsinuomoti stalus asmeniškai prekybai. Stalo nuoma $5.
Dėl smulkesnės informacijos kreiptis į LN raštinę,
tel. 416 532-3311

Toronto Lietuvių Namų ir "Atžalyno"
GEGUŽINĖ
liepos 12, sekmadienį, 12 v.r.,
Boyd Conservation Area, Cliffside 2
Programoje:
sportas, žaidimai, šokiai, loterija.
Užkandžių ir gaivinančių gėrimų rasite vietoje.
Autobusas išvažiuoja nuo Lietuvių Namų ir "Vilniaus" rūmų 12.45 v.p.p., grįžta 6 v.v. Kelionė nemokama. Aikštėse vietos ribotos – nevėluokite! Laukiame!
Rengia Lietuvių Namų vyrų būrelis ir "Atžalynas"

Tarptautiniame folkloro vaikų festivalyje Kvebeko mieste š.m. birželio 24 – liepos 5 d.d. dalyvavusi Panevėžio "Grandinėlė", vad. choreografės Irenos Kartanienės, po koncertų porą dienų paviešėjusi Montrealyje, grįžta į Lietuvą liepos 8 d. Stabtels kelioms valandoms Toronte, iš kur toliau skris "Finair" lėktuvu.

Festivalyje dalyvauja ansambliai iš 10-ties valstybių. Bendrame jų parade birželio 28 d. žygiavo ir "Grandinėlė". Ansamblio steigėja, meno vadovė ir vyr. baletmeisterė, Lietuvos choreografijos premijos laureatė, choreografė – Zita Rimkuvienė. Ji taipgi buvo Pasaulio lietuvių dainų ir šokių dienos baletmeisterė.

"Grandinėlėje" šoka daugiau kaip 150 vaikų ir jaunimo. Ansamblis dalyvavo 4-iose respublikinėse dainų ir šokių šventėse Vilniuje, 15-oje Europos festivalių: Lenkijoje, Gudijoj, Olandijoje, Belgijoje, Danijoje, Prancūzijoje, Anglijoje, Italijoje, Turkijoje ir 1996 metais X-oje išeivijos Tautinių šokių šventėje Čikagoje.

Vaikai ansamblyje šoka nuo 1-osios iki XII-osios klasės. Pasiliekantys studijuoti Panevėžyje šoka toliau. Prie ansamblio yra vyresniųjų ir veteranų grupės.

Į visus šokių festivalius ir dainų šventes ansamblis vyksta savo lėšomis, t.y. išlaidas apmoka tėvai. **V.K.**

Paieškojimas

A. Žebertavičius ieško **Justino Nevarausko (sūnaus Juozo),** gimusio 1922 m. kovo mėn. Skambinti 1 519 426-1354 arba rašyti R.R.1 Windham Centre, Ont. N0E 2A0, Canada.

Toronto slaugos namų statybos fondui paremti Lietuvių Namai rengia bazarą, kuris įvyks 1998 m. liepos 11, šeštadienį, nuo 9 val. ryto iki 2 v.p.p. Pavieniams asmenims, norintiems parduoti savo daiktus, išnuomojami stalai po $5. Daiktai turi būti pristatyti iki liepos 10 d. Daugiau informacijos teikia LN raštinėje Danguolė, tel. 416 532-3311. **Inf.**

Toronto lietuvių jaunimo ansamblio "Gintaras" 30 šokėjų grupė su globėjais Rita ir Juozu Karasiejais birželio 27, šeštadienį, išskrido į Lietuvą dalyvauti Dainų šventėje, kuri įvyks liepos 3-6 d.d. Vilniuje. Iš viso skrido apie 100 asmenų, kurioje buvo ir daug pavienių choristų, kurie prisijungs prie pagrindinio choro. "Gintaro" ansamblio šokėjai yra vienintelė grupė iš Kanados, kuri ryžosi nuvykti į Lietuvą dalyvauti PI dainų šventėje. Į Torontą grįžta liepos viduryje. **K.**

Apie žolės pernaudojimą kaip geriausią būdą pievutėms pagerinti rašoma "Region of Peel" 1998 m. birželio 19 d. išleistoje informacijoje. Nereikia trąšų ir grėblių. Geriausia – žolės nuopjovas palikti. Tai natūraliai teigiamai paveiks pievučių augimą ir stiprėjimą, maždaug 30% sumažins trąšų reikalingumą. Prižiūrint pievutes nepatariama persistengti per daug laistant, tręšiant, per dažnai pjaunant. Daugiau informacijų tais klausimais galima gauti paskambinus "Wasteline" 905 791-9499. **Inf.**

ATNAUJINTI NAMAI pakelia jų vertę. Visiems patarnauti pasiruošę geri specialistai. Skambinti Zeniui tel. 905 301-7513. Nemokami patarimai bei įkainojimai.

MONTREALQUE

Montrealio dienraštis "The Gazette" pirmame puslapyje praneša, kad Bučionių šeima, prieš du su puse mėnesio grąžinta į Lietuvą, jau gavo Kvebeko imigracijos leidimą apsigyventi Kanadoje. Ilgesniame straipsnyje aprašoma Bučionių šeimos padėtis: tai dviejų gydytojų šeima, turinti vienuolikos metų amžiaus aklą sūnų ir septynerių metų mergaitę. Berniukas labai gabus muzikai ir Lietuvoje neturi tokių galimybių muzikos mokytis, kokias jis gauna čia. Be to, tėvas iš nežinomo rėmėjo gauna darbą savo srityje. Kitas nesiskelbiantis geradaris yra paskyręs jų šeimai $50,000 ir apmoka visas išlaidas grįžti į Kanadą. Jiems belieka pereiti sveikatos ir saugumo patikrinimą. Bučionių advokatė sako, kad jų grįžimas po keleto mėnesių beveik šimtu nuošimčių tikras. Prie straipsnio įdėta nedidelė tėvo su sūnumi nuotrauka.

Kun. Juozas Aranauskas, SJ, birželio 22 d. išvyko ilgesniam laikui poilsio.

Aušros Vartų parapijos choras birželio 21 d. paskutinį kartą giedojo šventovėje. Po pamaldų turėjo vaišes ir taip prasidėjo užtarnautos atostogos. Grįš vėl giedoti rugsėjo mėnesį. **B.S.**

40
LITAS
Montrealio lietuvių kredito unija
1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8
Tel.: 766-5827 FAX: 766-1349

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
Namai – Automobiliai – Prekyba – Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 514 722-3545 FAX 514 722-3546
JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.
PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 514 256-5355
Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasitejravimas neįpareigoja apsidrausti.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND
savaitraštis, didelio formato, 10 puslapių,
reguliari metinė prenumerata – $42.00,
rėmėjo – $52.00, garbės – $62.00
Naujam prenumeratoriui pirmiems metams – $35.00
(JAV-se amerikietiškais)
Vardas, pavardė.....
Adresas.....
.....
.....
Siunčiu prenumeratą.....dol., auką.....dol.
Laikraščio adresas:
"Tėviškės žiburiai"
2185 Stavebank Rd., Mississauga,
Ontario, L5C 1T3, Canada
Norintiem susipažinti "Tėviškės žiburiai" siunčiami nemokamai šešias savaites. Prašome pranešti tokių asmenų adresus. ADMINISTRACIJA

Ambasados kreipimasis

Lietuvos užsienio reikalų ministerija kartu su Lietuvos televizija, gavusi nepaprastojo ir įgaliotojo ambasadoriaus prie Šv. Sosto Kazio Lozoraičio sutikimą, pradėjo dokumentinio filmo, skirto buvusio Lietuvos užsienio reikalų ministerio diplomatijos šefo Stasio Lozoraičio, vyresniojo, 100-osioms gimimo metinėms bei Lietuvos diplomatinės tarnybos 80-mečiui paminėti, kūrimą. Lietuvos seimo sprendimu, vyriausybė šiam filmui kurti yra paskyrusi 30,000 litų. Deja, ši suma nėra pakankama filmui užbaigti.

Suprasdami šio projekto reikšmę visai lietuvių tautai, kreipiamės į jus, Kanadoje gyvenantys lietuviai, prašydami finansiškai prisidėti prie šio filmo kūrimo. Jei atsirastų norinčių paaukoti šiam projektui, aukojimo čekius prašytume siųsti "Lithuanian Embassy" vardu, nurodant, kad tai yra auka filmo kūrimui. Ambasados adresas: 130 Albert St., Suite 204, Ottawa, Ont. K1P 5G4; tel. 613 567-5458, faksas 613 567-5315. **Inf.**

Atitaisymas. "TŽ" 26 nr., 9 psl. parašas po nuotrauka "D. Bobinaitės-Staškevičiūtės". Turi būti **"Bobėnaitės-Staškevičienės".** Atsiprašome.

IEŠKO auklių, prižiūrėtojų bei namų ūkvedžių pilnam ar nepilnam laikui; gali gyventi vietoje arba atvažinėti. Skambinti "Total Care Services" tel. 789-1335.

JAV DOLERIAI Į LIETUVĄ. Siunčiame legaliai ir patikimai su pristatymu į namus. Mūsų įstaiga yra laikraščio "Draugas" pastate. Dirbame nuo 1987 m. TRANSPAK vardu. Pinigų pervedimui banko čekiai rašomi "TM Lith, Inc." (in US funds). Pinigai pristatomi JAV doleriais per 2-5 dienas nuo jūsų čekio gavimo dienos. Adresas: 4545 West 63rd Street, Chicago, IL 60629, USA. Tel. 1-773-838-1050.

VISAI PRIE DRUSKININKŲ kurorto (tik 1.5 km nuotoly) parduodamas gyvenamas namas su 16.5 arų žemės ir ūkiniu pastatu. Susidomėjusius prašome skambinti Lietuvoje 011 370 335 6547 arba Toronte 416 236-5186.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783.

BANGA RENOVATIONS, namų remonto bei pataisymų bendrovė, atlieka įvairius staliaus, vidaus sienų (drywall), plytelių klojimo, dažymo darbus. Įrengia rūsius, vonios kambarius. Taiso smulkius vandentiekio bei elektros gedimus. Stato lauko verandas, tvoras. Garantuojamos prieinamos kainos ir darbo kokybė. Skambinti Robertui Melkiui, tel. 416 760-7181.

Punia Construction Ltd.
NAMŲ REMONTO BENDROVĖ atlieka įvairiausius statybos-remonto darbus. Įvedame dujotiekius, oro ir vandens šildymo sistemas, atliekame visus elektros bei vandentiekio darbus, nusausiname rūsius, dengiame stogus ir t. t. Garantuojame gerą darbo kokybę. Skambinti
Alvydui tel. 905 848-9628
416 609-5108 (pager).

Knygų rišykla "SAMOGITIA"
meniškai įriša knygas bei žurnalus
A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412